Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/1735

2024 6 28

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2024/1735

2024 m. birželio 13 d.

dėl priemonių sistemos Europos nulinio balanso technologijų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([3]),

kadangi:

(1) pertvarka, susijusi su nulinio balanso technologijomis, jau visame pasaulyje kelia didžiulius pramonės, ekonominius ir geopolitinius pokyčius, kurie taps vis ryškesni pasauliui darant pažangą dedant dekarbonizacijos pastangas. Sąjunga turi reaguoti į šiuos pokyčius įgyvendindama energetikos, klimato ir ekologinę pertvarką. Tvirta gamybos bazė yra svarbus elementas Sąjungoje užtikrinant prieigą prie nulinio balanso technologijų ir išsaugant kokybiškas darbo vietas. Tam reikia, kad Sąjunga išlaikytų savo konkurencingumą, be kita ko, pasitelkdama inovacijas, visų pirma, kiek tai susiję su švariomis technologijomis;

(2) atsižvelgiant į nulinio balanso technologijų sudėtingumą ir tarpvalstybinį pobūdį, nekoordinuotos nacionalinės priemonės, kuriomis užtikrinama prieiga prie tų technologijų, kelia konkurencijos iškraipymo ir vidaus rinkos susiskaidymo riziką. Tokios valstybių narių priemonės gali nulemti, kad rinkos dalyviams būtų taikomas skirtingas reguliavimas, valstybėse narėse būtų užtikrinta nevienodo lygio prieiga prie tiekiamų nulinio balanso technologijų, be kita ko, teikiant skirtingo lygio paramą nulinio balanso technologijų gamybos projektams, taip pat būtų numatytos skirtingos taisyklės ir nesuderintos pirkimų formos, skirtingi procesai ir trukmė, kiek tai susiję su leidimų išdavimo procedūromis, o tai sudarytų kliūčių tarpvalstybinei prekybai tarp valstybių narių ir trukdytų tinkamam vidaus rinkos veikimui. Todėl, siekiant apsaugoti vidaus rinkos veikimą, būtina sukurti bendrą Sąjungos teisinę sistemą, skirtą kolektyviai spręsti tą pagrindinį uždavinį didinant Sąjungos atsparumą ir apsirūpinimo saugumą nulinio balanso technologijų srityje;

(3) Sąjunga yra įsipareigojusi paspartinti savo ekonomikos dekarbonizaciją ir plataus užmojo atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, kad ne vėliau kaip 2050 m. būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumas, t. y. nulinis išmetamųjų teršalų balansas arba išmetamas teršalų kiekis atėmus absorbuojamą kiekį. Tas tikslas yra Europos žaliojo kurso, išdėstyto 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikate „Europos žaliasis kursas“ bei 2021 m. gegužės 5 d. Komisijos komunikate „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“ pagrindas ir jis atitinka Sąjungos įsipareigojimą vykdyti pasaulinius klimato srities veiksmus pagal Paryžiaus susitarimą ([4]). Kad būtų pasiektas Sąjungos poveikio klimatui

([1]) OL C 349, 2023 9 29, p. 179.
([2]) OL C, C/2023/254, 2023 10 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/254/oj.
([3]) 2024 m. balandžio 25 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. gegužės 27 d. Tarybos sprendimas.
([4]) 2016 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1841 dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 282, 2016 10 19, p. 1).

neutralumo tikslas, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119 ([5]) nustatytas privalomas Sąjungos klimato srities tikslas ne vėliau kaip 2030 m. grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. Siūlomu Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkiniu, išdėstytu 2021 m. liepos 14 d. Komisijos komunikate „55 % tikslas – pasiekiamas. ES 2030 m. klimato tikslo įgyvendinimas siekiant neutralizuoti poveikį klimatui“, siekiama įgyvendinti Sąjungos 2030 m. klimato srities tikslą ir tuo atžvilgiu peržiūrimi ir atnaujinami Sąjungos teisės aktai;

(4) be to, žaliajame kurso pramonės plane, išdėstytame 2023 m. vasario 1 d. Komisijos komunikate, pateiktas visapusiškas požiūris, kuriuo siekiama remti švarios energijos technologijų plėtrą, grindžiamas keturiais ramsčiais. Pirmuoju ramsčiu siekiama sukurti reguliavimo aplinką, kuri supaprastintų ir racionalizuotų leidimų naujoms nulinio balanso technologijų gamybos ir surinkimo vietoms išdavimo procedūras, ir palengvinti Sąjungos nulinio balanso pramonės plėtrą. Antruoju ramsčiu siekiama skatinti investicijas į nulinio balanso technologijų gamybą ir jos finansavimą taikant peržiūrėtą Laikinąją valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės ir pereinamojo laikotarpio sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistemą, nustatytą 2023 m. kovo 17 d. Komisijos komunikate, ir sukuriant Europos strateginių technologijų platformą (STEP), sukurtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/795 ([6]), kad būtų išsaugotas Sąjungos pranašumas ypatingos svarbos ir besiformuojančių technologijų, susijusių su žaliąja ir skaitmenine pertvarka, srityje. Trečiasis ramstis susijęs su įgūdžių, reikalingų pertvarkai įgyvendinti, ugdymu ir kvalifikuotų darbuotojų skaičiaus didinimu švarios energijos technologijų sektoriuje. Pagal ketvirtąjį ramstį daugiausia dėmesio skiriama prekybai ypatingos svarbos žaliavomis ir jų tiekimo grandinės įvairinimui. Tai, be kita ko, apima ypatingos svarbos žaliavų klubo sukūrimą, darbą su panašiai mąstančiais partneriais, kad būtų kolektyviai stiprinamos tiekimo grandinės, ir įvairinimą, kad ypatingos svarbos išteklių tiekėjas būtų ne vienas. Šis reglamentas yra tų priemonių dalis ir juo prisidedama stiprinant verslo motyvus dekarbonizuoti Sąjungos pramonę;

(5) vidaus rinka sudaro tinkamas sąlygas reikiamu mastu ir tempu naudotis technologijomis, kurių reikia Sąjungos užmojams klimato ir energetikos srityse pasiekti, taip pat Europos žaliojo kurso tikslui, kad dekarbonizacija taptų tvariu konkurencingumu, pasiekti. Siekiant neutralaus poveikio klimatui, efektyvaus išteklių naudojimo ir nulinio balanso ekonomikos, atsiranda didelių galimybių plėsti Sąjungos nulinio balanso pramonę, pasinaudojant vidaus rinkos privalumais, skatinant investicijas į nulinio balanso technologijas ir jų tiekimo grandines. Tos technologijos yra būtinos valstybių narių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų tikslams pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999 ([7]) pasiekti, jomis prisidedama prie Sąjungos pramonės atsparumo ir konkurencingumo ir sudaromos sąlygos Sąjungos ekonomikos sektorių – nuo energijos tiekimo iki transporto, pastatų ir pramonės – dekarbonizacijai. Stipri nulinio balanso pramonė Sąjungoje gali labai padėti veiksmingai pasiekti Sąjungos klimato ir energetikos sričių tikslus, taip pat remti kitus Europos žaliojo kurso tikslus, kartu puoselėjant pramoninę bazę, taigi ir kuriant kokybiškas darbo vietas bei skatinant ekonomikos augimą;

(6) kad įvykdytų tuos įsipareigojimus, Sąjunga turi paspartinti perėjimą prie nulinio balanso ekonomikos, be kita ko, didindama švarios energijos dalį savo energijos rūšių derinyje, taip pat didindama energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį. Tai padės siekti Sąjungos tikslų, nustatytų 2030 m. Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane – tai Komisijos indėlis įgyvendinant 2017 m. Geteborge paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį (toliau – ramstis);

(7) po Rusijos nepateisinamos ir neteisėtos karinės agresijos prieš Ukrainą išaugusios energijos kainos suteikė stiprų postūmį paspartinti Europos žaliojo kurso įgyvendinimą ir sustiprinti Reglamentu (ES) 2018/1999 reglamentuojamos energetikos sąjungos atsparumą, paspartinant perėjimą prie švarios energijos ir panaikinant bet kokią priklausomybę nuo iš Rusijos eksportuojamo iškastinio kuro. 2022 m. gegužės 18 d. Komisijos komunikate „Planas „REPowerEU“ išdėstytas planas „REPowerEU“ atlieka svarbų vaidmenį reaguojant į Rusijos invazijos į Ukrainą sukeltus sunkumus ir pasaulinės energijos rinkos sutrikdymą. Tuo planu siekiama paspartinti energetikos pertvarką

([5]) 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

([6]) 2024 m. vasario 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/795, kuriuo sukuriama Europos strateginių technologijų platforma (STEP) ir iš dalies keičiami Direktyva 2003/87/EB bei reglamentai (ES) 2021/1058, (ES) 2021/1056, (ES) 2021/1057, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) 2021/1060, (ES) 2021/523, (ES) 2021/695, (ES) 2021/697 ir (ES) 2021/241 (OL L, 2024/795, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([7]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

Sąjungoje, kad būtų sumažintas Sąjungos dujų ir elektros energijos suvartojimas ir skatinamos investicijos į efektyvaus energijos vartojimo ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų sprendimų diegimą;

(8) norint pasiekti Sąjungos klimato ir energetikos sričių tikslus, pirmenybė turi būti teikiama energijos vartojimo efektyvumui. Energijos taupymas yra pigiausias, saugiausias ir švariausias būdas tiems tikslams pasiekti. Principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ yra bendras Sąjungos energetikos politikos principas ir yra svarbus tiek jį praktiškai taikant priimant politinius sprendimus, tiek priimant investicinius sprendimus. Todėl būtina didinti Sąjungos efektyvaus energijos vartojimo technologijų, pavyzdžiui, šilumos siurblių, centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo ir išmaniųjų elektros tinklų technologijų, kurios padėtų Sąjungai sumažinti ir kontroliuoti savo energijos suvartojimą, gamybos pajėgumą;

(9) siekiant Sąjungos dekarbonizacijos tikslų, energijos tiekimo saugumo, energetikos sistemos skaitmenizacijos ir paklausos elektrifikavimo, pavyzdžiui, kiek tai susiję su judumu ir papildomų ir greitesnių įkrovimo prieigų poreikiu, reikia didžiuliu mastu išplėsti Sąjungos elektros tinklus tiek perdavimo, tiek skirstymo lygmenimis. Perdavimo lygmeniu reikalingos aukštos įtampos nuolatinės srovės sistemos, *inter alia*, jūros atsinaujinančiųjų išteklių energijai sujungti, o skirstymo lygmeniu elektros energijos tiekėjų sujungimas ir paklausos lankstumo valdymas grindžiamas investicijomis į novatoriškas tinklų technologijas, pavyzdžiui, elektrinių transporto priemonių išmanųjį įkrovimą, energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir pramonės automatizavimą bei išmaniąją kontrolę, išmaniosios apskaitos infrastruktūrą ir namų energijos valdymo sistemas. Elektros tinklas turi sąveikauti su daugeliu subjektų ar įrenginių užtikrinant detalų stebimumo lygį, taigi ir duomenų prieinamumą, kad būtų galima užtikrinti lankstumą, išmanųjį įkrovimą, išmaniuosius pastatus su išmaniaisiais elektros tinklais bei nedidelio masto lankstumo paslaugas, kad iš vartotojų būtų sulaukta paklausos atsako ir naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Norint prie Sąjungos tinklo prijungti nulinio balanso technologijas, reikia iš esmės išplėsti elektros tinklų gamybos pajėgumus tokiais aspektais kaip jūros ir sausumos kabeliai, pastotės ir transformatoriai;

(10) todėl būtinos papildomos politikos pastangos, kad Sąjunga turėtų didelį potencialą sparčiai didinti gamybos pajėgumą, kad būtų remiamas Sąjungos 2030 m. klimato srities tikslas gerinant rinkos sąlygas toms technologijoms, kurios yra prieinamos rinkoje, taip pat užtikrinant nulinio balanso technologijų tiekimo ir jų tiekimo grandinių saugumą, mažinant rinkos susiskaidymą ir išsaugant arba sustiprinant bendrą Sąjungos energetikos sistemos atsparumą ir konkurencingumą. Tai apima prieigą prie saugaus ir tvaraus aukščiausios klasės kuro šaltinio, kaip nurodyta Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2022/1214 ([8]);

(11) šiuo reglamentu turėtų būti papildytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1252 ([9]) daugiausia dėmesio skiriant poveikio nulinio balanso technologijų gamybai, kiek tai susiję su galutiniais produktais, specifiniais komponentais ir specialiomis joms gaminti pirmiausia naudojamomis mašinomis. O Reglamente (ES) 2024/1252 daugiausia dėmesio skiriama pradinei tiekimo grandinės grandžiai, visų pirma ypatingos svarbos žaliavoms, ir jų gavybai, apdorojimui ir grąžinamajam perdirbimui. Tos technologijos būtinos įvairiems strateginiams sektoriams, įskaitant nulinio balanso technologijų pramonės sektorius, skaitmeninę pramonę, taip pat orlaivių ir erdvėlaivių pramonės bei gynybos sektorius. Šiame reglamente ir Reglamente (ES) 2024/1252 vadovaujamasi ta pačia logika – puoselėti verslo pagrindą, tobulinti ir suteikti tinkamus įgūdžius, taip pat remti investicijas, taigi jie vienas kitą papildo kuriant reguliavimo rėmimo sinergijas visoje nulinio balanso technologijų gamybos tiekimo grandinėje Sąjungoje. Šis reglamentas taip pat taikomas perdirbtoms medžiagoms, kurios yra būtinos nulinio balanso technologijų komponentas, išskyrus ypatingos svarbos žaliavas, patenkančias į Reglamento (ES) 2024/1252 taikymo sritį;

(12) galutiniai produktai ir specifiniai komponentai, kurie yra būtini nulinio balanso technologijų gamybai, turėtų būti išvardyti priede nebaigtiniame sąraše. Tai apima galutinius produktus ir jų komponentus, kuriuos gamina ir kuriais prekiauja bendrovė, įskaitant perdirbtas medžiagas, tačiau išskyrus žaliavas, kurioms taikomas Reglamentas (ES) 2024/1252. To priedo tikslas – kiek įmanoma nustatyti galutinius produktus ir specifinius komponentus, kurie yra būtini nulinio balanso technologijų gamybai ir todėl gali būti pagrįstai laikomi visada pirmiausia naudojamais visoms šiame reglamente išvardytų nulinio balanso technologijų gamybai. Į tą priedą neįtraukti specifiniai komponentai ir specialios mašinos vis tiek gali patekti į šio reglamento taikymo sritį tais atvejais, kai, remdamasis nacionalinei kompetentingai institucijai pateiktais įrodymais, projekto rengėjas gali įrodyti, pavyzdžiui, atlikdamas

([8]) 2022 m. kovo 9 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2022/1214, kuriuo dėl ekonominės veiklos tam tikruose sektoriuose iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2139 ir dėl tam tikros informacijos apie tą ekonominę veiklą viešo atskleidimo iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2178 (OL L 188, 2022 7 15, p. 1).

([9]) 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1252, kuriuo nustatoma saugaus ir tvaraus ypatingos svarbos žaliavų tiekimo užtikrinimo sistema ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 ir (ES) 2019/1020 (OL L, 2024/1252, 2024 5 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

rinkos tyrimus arba sudarydamas įsipareigojimą pirkti sutartis, kad specifiniai komponentai arba specialios mašinos pirmiausia naudojami nulinio balanso technologijoms gaminti, išskyrus ypatingos svarbos žaliavas, patenkančias į Reglamento (ES) 2024/1252 taikymo sritį;

(13) tam tikri specifiniai nulinio balanso technologijų tiekimo grandinės komponentai gaminami taikant energijai imlius gamybos procesus, t. y. plieno, aliuminio, spalvotųjų metalų, pagrindinių cheminių medžiagų, cemento, kalkių, stiklo, keramikos, trąšų, taip pat plaušienos ir popieriaus sektoriuose. Daugeliui šių procesų būdingas didelis imlumas energijai ir taršos anglies dioksidu intensyvumas, todėl jų išmetamą CO_2 kiekį paprastai sunku sumažinti. Be to, Reglamente (ES) 2021/1119 reikalaujama sparčiai dekarbonizuoti Sąjungos ekonomiką. Atsižvelgiant į tai, kad energijai imliuose pramonės sektoriuose 2019 m. išmesta 17 % viso Sąjungoje išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, jų dekarbonizacija yra būtina, kad Sąjungoje būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumas. Tai reiškia, kad specifinių komponentų, naudojamų nulinio balanso technologijoms, tiekimo saugumas Sąjungoje taip pat priklauso nuo dekarbonizacijos pastangų intensyvinimo energijai imliuose pramonės sektoriuose. Energijai imlūs pramonės įrenginiai patenka į šio reglamento taikymo sritį, kai atitinkamuose įrenginiuose gaminami specifiniai komponentai, kurie pirmiausia naudojami nulinio balanso technologijose. Atsižvelgiant į poreikį visus tuos sektorius dekarbonizuoti ir siekiant užtikrinti, kad būtų prieinami jų pagaminti specifiniai komponentai, naudojami nulinio balanso technologijų tiekimo grandinėse, kitaip nei kitų nulinio balanso technologijų gamybos projektų, kuriems taikomas šis reglamentas, atveju, šis reglamentas taip pat turėtų būti taikomas energijai imlių pramonės sektorių, gaminančių specifinius komponentus, kurie naudojami nulinio balanso technologijų tiekimo grandinėse, bet ne tik, projektams. Tokie įrenginiai, kurių atveju sunku sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį, į šio reglamento taikymo sritį turėtų būti įtraukti su sąlyga, kad bus vykdomas tokio įrenginio statybos ar konversijos projektas, kuriuo būtų gerokai sumažintas dėl gamybos veiklos išmetamas CO_2 kiekis. Tikslingai remiant tuos sektorius pagal šį reglamentą padedama užtikrinti prieigą prie tvarios nulinio balanso technologijų pasiūlos užtikrinimo vidaus rinkoje, didinamas tikrumas dėl investicijų ir sukuriama nulinio balanso transformatyviųjų ir dekarbonizacijos technologijų paklausos paskata;

(14) nulinio balanso technologijų sąraše nurodomos technologijos, kurios yra būtinos siekiant Sąjungos dekarbonizacijos tikslų ir gerinant vidaus rinkos veikimą. Į sąrašą taip pat yra įtrauktos technologijos, kurias ne visos valstybės narės pripažįsta švarios ir saugios energijos šaltiniu. Tai atitinka jų teisę pasirinkti iš skirtingų energijos šaltinių ir teisę pasirinkti bendrą energijos tiekimo struktūrą bei pramonės politiką. Siekiant apsaugoti tas teises, nulinio balanso technologijų sąrašas nedaro poveikio finansavimo paskirstymui pagal dabartinę 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą, visų pirma kiek tai susiję su paskirstymo tinkamumu ir sutarties skyrimo kriterijais, susijusiais su Sąjungos lėšomis finansuojamomis energetikos technologijomis, įskaitant tas, kurios finansuojamos pagal apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) leidimus arba Europos investicijų banko (EIB) paramos lėšomis. Valstybė narė taip pat neturėtų būti įpareigota pripažinti strateginiais tokių projektų, kuriais remiama technologijos, kurios ji nepriima kaip savo energijos rūšių derinio dalies, tiekimo grandinė;

(15) siekiant užtikrinti, kad būsima Sąjungos energetikos sistema būtų atspari, ši plėtra turėtų būti vykdoma visoje atitinkamų technologijų tiekimo grandinėje, užtikrinant visapusišką suderinamumą ir papildomumą su Reglamentu (ES) 2024/1252 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/1781 ([10]);

(16) siekiant spręsti tiekimo saugumo klausimus, kartu prisidedant prie Sąjungos energetikos sistemos atsparumo ir dekarbonizacijos bei modernizavimo pastangų rėmimo, Sąjungoje reikia didinti nulinio balanso technologijų gamybos pajėgumą. Sąjunga turi užtikrinti, kad fotovoltinės energijos technologijų gamintojams taikoma reguliavimo aplinka leistų jiems padidinti savo konkurencinį pranašumą ir pagerinti tiekimo saugumo perspektyvas, siekiant ne vėliau kaip 2030 m. sukurti bent 30 gigavatų fotovoltinės energijos gamybos pajėgumą visoje fotovoltinės energijos vertės grandinėje, laikantis Europos saulės fotovoltinės energijos pramonės aljanse, kuris remiamas pagal 2022 m. gegužės 18 d. Komisijos komunikate nustatytą Sąjungos saulės energijos strategiją, nustatytų tikslų. Sąjunga turi užtikrinti, kad vėjo energijos ir šilumos siurblių technologijų gamintojams taikoma reguliavimo aplinka leistų jiems sustiprinti savo konkurencinį pranašumą ir išlaikyti arba padidinti savo dabartines rinkos dalis trečiąjį šio amžiaus dešimtmetį, atsižvelgiant į Sąjungos technologijų diegimo prognozes, atitinkančias jos 2030 m. energetikos ir klimato srities tikslus. Tai reiškia, kad ne vėliau kaip 2030 m. Sąjungos vėjo energijos gamybos pajėgumas turėtų būti bent 36 GW, o šilumos siurblių – bent 31 GW. Sąjungos baterijų ir elektrolizerių gamintojams turi būti sukurta reguliavimo aplinka, kuri leistų jiems stiprinti savo pirmavimą technologijų srityje ir aktyviai prisidėti prie tų rinkų formavimo. Baterijų technologijų atveju tai reikštų, kad būtų prisidedama prie Europos baterijų aljanso tikslų ir siekiama, kad beveik 90 % Sąjungos baterijų paklausos per metus patenkintų Sąjungos baterijų gamintojai, o tai reikštų, kad ne vėliau kaip 2030 m. Sąjungos gamybos pajėgumas būtų bent

([10]) 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1781, kuriuo nustatoma Europos puslaidininkių ekosistemos stiprinimo priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/694 (Lustų aktas) (OL L 229, 2023 9 18, p. 1).

550 GWh. Kalbant apie Sąjungos elektrolizerių gamintojus, plane „REPowerEU“ prognozuojama, kad ne vėliau kaip 2030 m. 10 mln. tonų vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių bus pagaminama vidaus rinkoje ir iki 10 mln. tonų vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių bus importuojama. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungos pirmavimas technologijų srityje taptų komerciniu pirmavimu, kaip pritariama Komisijos ir Europos švaraus vandenilio aljanso bendroje deklaracijoje dėl elektrolizerio, Sąjungos elektrolizerių gamintojams turėtų būti sudarytos sąlygos toliau didinti savo pajėgumus, kad ne vėliau kaip 2030 m. bendri elektrolizerių įrengtieji pajėgumai pasiektų bent 100 GW vandenilio. Plane „REPowerEU“ taip pat nustatytas tikslas ne vėliau kaip 2030 m. padidinti tvarią biometano gamybą iki 35 mlrd. kubinių metrų. Biometanu, kurio tiekimo grandinė šiandien daugiausia veikia Europoje, jau prisidedama prie Sąjungos atsparumo ir jo naudojimą reikėtų toliau skatinti. Sąjungos aviacinių ir jūrinių degalų gamintojai turi toliau plėtoti, gaminti tvarius alternatyviuosius degalus ir didinti jų naudojimo mastą, kad svariai prisidėtų prie transporto sektoriaus išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio sumažinimo 90 % 2050 m., taip pat prie Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2023/2405 ([11]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2023/1805 ([12]) nustatytų pareigų vykdymo. Tą sumažinimą tvirtai remia ir Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido degalų vertės grandinės pramoninis aljansas. Sąjunga turi užtikrinti, kad tvarių aviacinių ir jūrinių alternatyviųjų degalų technologijų gamintojams skirta reguliavimo aplinka ir paramos sistema sudarytų jiems sąlygas padidinti jų gamybos pajėgumus visoje degalų vertės grandinėje – pradedant žaliavų surinkimu bei tiekimu ir baigiant maišymu, įskaitant konversijos ir rafinavimo pajėgumus;

(17) atsižvelgiant į tuos tikslus kartu, tuo pat metu atsižvelgiant į tai, kad tam tikrų tiekimo grandinės elementų, pavyzdžiui, inverterių, taip pat saulės elementų, plokštelių ir fotovoltinės energijos luitų arba baterijų katodų ir anodų, Sąjungos gamybos pajėgumas yra mažas. Siekiant padėti spręsti priklausomybės nuo importo ir pažeidžiamumo problemas ir užtikrinti, kad būtų pasiekti Sąjungos klimato ir energetikos sričių tikslai, turėtų būti nustatytas bendras nulinio balanso technologijų produktų gamybos pajėgumo Sąjungoje lyginamasis rodiklis, kartu siekiant panašaus nulinio balanso technologijų lyginamojo rodiklio. Turėtų būti siekiama, kad Sąjungos nulinio balanso technologijų metinis pajėgumas priartėtų prie to arba būtų toks, kad ne vėliau kaip 2030 m. bendras metinis gamybos lyginamasis rodiklis siektų bent 40 % visų nulinio balanso technologijų diegimo poreikių;

(18) be to, nulinio balanso technologijų produktai padės didinti Sąjungos atsparumą ir švarios energijos tiekimo saugumą. Saugus švarios energijos tiekimas yra būtina ekonominio vystymosi, taip pat viešosios tvarkos ir saugumo sąlyga. Nulinio balanso technologijų produktai taip pat bus naudingi kitiems strategiškai svarbiems ekonomikos sektoriams, pavyzdžiui, žemės ūkio ir maisto gamybos, nes bus užtikrinta prieiga prie švarios energijos ir mašinų konkurencingomis kainomis, taip tvariai prisidedant prie Sąjungos apsirūpinimo maistu saugumo ir užtikrinant, kad vis daugiau biologinių alternatyvų būtų realizuojama per žiedinę ekonomiką. Be to, Sąjungos klimato srities užmojų įgyvendinimas lems ir ekonomikos augimą, ir socialinę gerovę;

(19) ne vėliau kaip 2030 m. pasaulinės pagrindinių masiškai gaminamų švarios energijos technologijų rinkos vertė pasieks maždaug 650 mlrd. JAV dolerių per metus, t. y. bus trigubai didesnė nei dabar. Pasauliniu mastu nulinio balanso pramonė auga vis sparčiau. Sąjungos pramonė gali užtikrinti gerovę Sąjungos piliečiams tik tuo atveju, jei ji yra konkurencinga ir atvira pasaulinei rinkai. Pasauliniu mastu konkurencingas Sąjungos nulinio balanso technologijų sektorius teiks paramą dideliam Sąjungos nulinio balanso technologijų gamybos pajėgumui užtikrinti. Be to, Sąjungos pramonės šakos, pasauliniu mastu konkurencingos nulinio balanso technologijų tiekimo grandinių segmentuose, prisidės prie bendro Sąjungos nulinio balanso technologijų tiekimo grandinių atsparumo ir didins Sąjungos prieigą prie nulinio balanso technologijų;

(20) nulinio balanso technologijų gamyba priklauso nuo sudėtingų ir pasauliniu mastu tarpusavyje susijusių vertės grandinių. Siekdama išlaikyti konkurencingumą ir sumažinti dabartinę strateginę priklausomybę nuo importo nulinio balanso technologijų produktuose ir jų tiekimo grandinėse, kartu išvengiant naujų grandinių formavimosi, Sąjunga turi toliau stiprinti savo nulinio balanso pramoninę bazę ir tapti konkurencingesne bei atviresne inovacijoms. Kartu su kitomis priemonėmis, kuriomis didinamas Sąjungos konkurencingumas, gamybos pajėgumo didinimo Sąjungoje priemonėmis taip pat turėtų būti užtikrinta, kad Sąjunga atliktų lemiamą vaidmenį strateginėse pasaulinės vertės grandinės dalyse, įskaitant galutinius produktus, siekiant užtikrinti tokį tiekimo saugumo lygį, kurio Sąjungai reikia savo klimato ir energetikos sričių tikslams pasiekti. Todėl turėtų būti nustatytas antras bendras lyginamasis rodiklis. Turėtų būti siekiama, kad Sąjungos nulinio balanso technologijų gamybos pajėgumas pasiektų didesnę pasaulinės gamybos dalį, kad ne vėliau kaip 2040 m. jo vertė siektų 15 % pasaulinės gamybos, remiantis

([11]) 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/2405 dėl vienodų sąlygų darniajam oro transportui užtikrinimo (iniciatyva „ReFuelEU aviation“) (OL L, 2023/2405, 2023 10 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj).

([12]) 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1805 dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako kuro naudojimo jūrų transporto sektoriuje, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2009/16/EB (OL L 234, 2023 9 22, p. 48).

šiame reglamente numatyta stebėsena. Tas antrasis lyginamasis rodiklis neturėtų būti taikomas tais atvejais, kai didesnis Sąjungos gamybos pajėgumas būtų gerokai didesnis už atitinkamų technologijų, būtinų Sąjungos klimato ir energetikos sričių tikslams pasiekti, Sąjungos diegimo poreikius;

(21) siekiant kuo greičiau įdiegti arba išplėsti nulinio balanso technologijų gamybos projektus, įskaitant nulinio balanso strateginius projektus, kad būtų užtikrintas Sąjungos apsirūpinimo nulinio balanso technologijų srityje saugumas, svarbu užtikrinti planavimo veiksmingumą ir investicijų tikrumą, užtikrinant, kad projektų rengėjams tenkanti administracinė našta būtų kuo mažesnė. Dėl tos priežasties valstybių narių leidimų išdavimo procedūros, susijusios su nulinio balanso technologijų gamybos projektais, įskaitant nulinio balanso strateginius projektus, turėtų būti racionalizuotos, kartu užtikrinant, kad tokie projektai būtų saugūs, patikimi, aplinkosauginiu požiūriu tvarūs ir atitiktų aplinkosaugos, socialinius ir saugos reikalavimus. Sąjungos aplinkos teisės aktuose nustatytos bendros nacionalinių leidimų išdavimo procedūros ir turinio sąlygos, taip užtikrinant aukštą aplinkos apsaugos lygį. Tai, kad suteiktas nulinio balanso strateginio projekto statusas, neturėtų daryti poveikio jokioms atitinkamiems projektams taikomoms leidimų išdavimo sąlygoms, įskaitant sąlygas, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2000/60/EB ([13]), 2004/35/EB ([14]), 2010/75/ES ([15]), 2011/92/ES ([16]) ir 2012/18/ES ([17]) bei Tarybos direktyvoje 92/43/EEB ([18]);

(22) valstybės narės, atsižvelgdamos į savo vidaus organizacinę struktūrą, turėtų turėti galimybę nuspręsti, ar įsteigti arba paskirti savo bendrus kontaktinius punktus vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu arba bet kuriuo kitu atitinkamu administraciniu lygmeniu. Be to, atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų apibrėžti ir bendram kontaktiniam punktui pateikti reikalavimus ir informacijos, kurios reikalauja projekto rengėjas, mastą prieš prasidedant leidimų išdavimo procedūrai. Bendras kontaktinis punktas turėtų būti atsakingas už tos informacijos perdavimą projekto rengėjui. Bendras kontaktinis punktas, atlikdamas koordinavimo vaidmenį, turėtų palengvinti informacijos teikimą kompetentingoms institucijoms, visų pirma siekiant išvengti prašymų dėl leidimų išdavimo procedūros dubliavimo. Tokie prašymai galėtų apimti tyrimus ir leidimus;

(23) siekiant sumažinti leidimų išdavimo procedūros sudėtingumą ir padidinti efektyvumą bei skaidrumą, nulinio balanso gamybos projektų rengėjai, įskaitant strateginių projektų rengėjus, turėtų turėti galimybę sąveikauti su bendru kontaktiniu punktu, atsakingu už visos leidimų išdavimo procedūros palengvinimą ir koordinavimą. Tuo tikslu valstybės narės turėtų įsteigti arba paskirti vieną ar daugiau bendrų kontaktinių punktų, kartu užtikrindamos, kad projektų rengėjams reikėtų sąveikauti tik su vienu bendru kontaktiniu punktu. Valstybės narės turėtų pačios nuspręsti, ar bendras kontaktinis punktas taip pat yra institucija, priimanti sprendimus dėl leidimų išdavimo. Siekdamos užtikrinti veiksmingą savo pareigų vykdymą, valstybės narės savo bendriems kontaktiniams punktams, taip pat bet kokioms institucijoms, dalyvaujančioms leidimų išdavimo procedūroje, turėtų skirti pakankamai darbuotojų ir išteklių;

(24) kad įmonės ir projektų rengėjai, be kita ko, tarpvalstybinių projektų atveju, galėtų tiesiogiai naudotis vidaus rinkos teikiama nauda nepatirdami nereikalingos papildomos administracinės naštos, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1724 ([19]), kuriuo sukurti bendrieji skaitmeniniai vartai, nustatytos bendrosios vidaus rinkos veikimui svarbių informacijos teikimo, procedūrų ir pagalbos paslaugų vykdymo internetu taisyklės. Informacija, kurią per atitinkamą bendrą kontaktinį punktą reikia pateikti atitinkamoms kompetentingoms institucijoms vykdant leidimų išdavimo procedūrą pagal šį reglamentą įtraukta į Reglamento (ES) 2018/1724 I priedą, o susijusios procedūros yra įtrauktos į to reglamento II priedą, siekiant užtikrinti, kad projektų rengėjai galėtų naudotis

([13]) 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

([14]) 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti) (OL L 143, 2004 4 30, p. 56).

([15]) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (nauja redakcija) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

([16]) 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1).

([17]) 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/18/ES dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės, iš dalies keičianti ir vėliau panaikinanti Tarybos direktyvą 96/82/EB (OL L 197, 2012 7 24, p. 1).

([18]) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

([19]) 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1).

visapusiškai internetu vykdomomis procedūromis ir vienkartinio duomenų pateikimo techninės sistemos paslaugomis. Bendri kontaktiniai punktai, įsteigti arba paskirti pagal šį reglamentą, yra įtraukti į Reglamento (ES) 2018/1724 III priede pateiktą pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų sąrašą;

(25) nulinio balanso technologijų gamybos projektams taikomos ilgos ir sudėtingos leidimų išdavimo procedūros, kurios gali trukti nuo dvejų iki septynerių metų, priklausomai nuo valstybės narės, technologijos ir vertės grandinės segmento. Atsižvelgiant į reikiamų investicijų dydį, visų pirma į gigafabrikų dydžio projektus, kurių reikia, kad būtų pasiekta numatoma masto ekonomija, netinkamomis leidimų išdavimo procedūromis sukuriama papildoma ir dažnai žalinga kliūtis nulinio balanso technologijų gamybos pajėgumui Sąjungoje didinti. Kad projektų rengėjams ir kitiems investuotojams būtų užtikrintas saugumas ir aiškumas, kurių reikia norint padidinti nulinio balanso technologijų gamybos projektų rengimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad su tokiais projektais susijusi leidimų išdavimo procedūra neviršytų iš anksto nustatytų terminų. Nulinio balanso strateginių projektų atveju leidimų išdavimo procedūros trukmė turėtų neviršyti 12 mėnesių įrenginių, kurių metinė gamybos apimtis yra 1 GW arba didesnė, atžvilgiu, devynių mėnesių įrenginių, kurių metinė gamybos apimtis yra mažesnė nei 1 GW, atžvilgiu, arba 18 mėnesių visų būtinų leidimų eksploatuoti strateginę CO_2 saugyklą ir įgyvendinti susijusią CO_2 surinkimo veiklą ir CO_2 transportavimo projektus, atžvilgiu. Nulinio balanso technologijų gamybos projektų atveju leidimų išdavimo procedūros trukmė neturėtų viršyti 18 mėnesių įrenginių, kurių metinė gamybos apimtis yra 1 GW arba didesnė, atžvilgiu ir 12 mėnesių įrenginių, kurių metinė gamybos apimtis yra mažesnė nei 1 GW, atžvilgiu. Nulinio balanso technologijoms, kurioms GW parametras nėra aktualus, pavyzdžiui, elektros tinklams ir anglies dioksido surinkimo ir saugojimo (CCS) ar CO_2 transportavimo ir naudojimo technologijoms, turėtų būti taikomos tų terminų viršutinės ribos. Tačiau pirmąjį poveikio aplinkai vertinimo pagal Direktyvą 2011/92/ES etapą, kurį sudaro poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos parengimas, dažnai daugiausia vykdo projekto rengėjas. Todėl tas etapas neturėtų būti įtrauktas į terminus, kurių valstybės narės privalo laikytis, kaip nurodyta leidimų išdavimo procedūroje. Tuo tikslu bendras kontaktinis punktas turėtų pranešti datą, iki kurios projekto rengėjas turi pateikti poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, ir bet koks laikotarpis nuo tos praneštos dienos iki faktinio ataskaitos pateikimo neturėtų būti įskaičiuojamas į tvarkaraštį. Tas pats principas turėtų būti taikomas, kai po privalomų konsultacijų bendras kontaktinis punktas praneša projekto rengėjui apie galimybę pateikti papildomos informacijos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai užbaigti. Išimtiniais atvejais, susijusiais su siūlomo projekto pobūdžiu, sudėtingumu, vieta ar dydžiu, valstybės narės turėtų turėti galimybę terminus pratęsti. Tokie išimtiniai atvejai galėtų apimti nenumatytas aplinkybes, dėl kurių reikėtų papildyti arba užbaigti su projektu susijusius poveikio aplinkai vertinimus, arba vėlavimus dėl ekspropriacijos procesų, kai jų reikia;

(26) kai kuriuos konkrečius nulinio balanso gamybos projektus galima pripažinti nulinio balanso strateginiais projektais. Jie suteikia papildomos naudos, visų pirma mažinant Sąjungos priklausomybę arba siekiant energetikos sąjungos ir klimato srities tikslų. Nulinio balanso gamybos projektai gali padėti stiprinti Sąjungos technologinį ir pramoninį atsparumą didinant pagrindinio tiekimo grandinės segmento gamybos pajėgumą. Visų pirma, padidinus sektorių, kuriuose Sąjungos gamybos pajėgumas sudaro didelę pasaulinės gamybos dalį ir kurie atlieka itin svarbų vaidmenį užtikrinant Sąjungos atsparumą, gamybos pajėgumą, galima sustiprinti Sąjungos poziciją pasaulinėje nulinio balanso gamybos tiekimo grandinėje ir padedama spręsti importo pažeidžiamumo klausimus. Be to, tie projektai gali duoti papildomos naudos įgūdžių ugdymo ir konkurencingumo požiūriu, taip pat padėti siekti Sąjungos dekarbonizacijos tikslų įgyvendinant žiedinę ir tvarią gamybos praktiką. Atsižvelgiant į bet kokią tokią papildomą naudą, tuos projektus valstybės narės turėtų atrinkti kaip strateginius projektus ir jiems turėtų būti taikoma sistema, kuri leistų juos sparčiau įgyvendinti, visų pirma suteikiant prioritetinį statusą ir nustatant trumpesnius terminus vykdant leidimų išdavimo procedūrą. Projekto rengėjai, pageidaujantys gauti nulinio balanso strateginio projekto statusą, turi oficialiai kreiptis į atitinkamą valstybę narę pagal šiame reglamente nustatytus paraiškų teikimo ir pripažinimo kriterijus;

(27) poveikio aplinkai vertinimai ir leidimai, kurių reikalaujama pagal Sąjungos teisės aktus, be kita ko, susiję su vandeniu, dirvožemiu, oru, ekosistemomis, buveinėmis, biologine įvairove ir paukščiais, yra neatsiejama nulinio balanso technologijų gamybos projekto leidimų išdavimo procedūros dalis ir esminė apsaugos priemonė siekiant užtikrinti, kad būtų užkirstas kelias neigiamam poveikiui aplinkai arba kad jis būtų kuo labiau sumažintas. Tačiau, siekiant užtikrinti, kad leidimų išdavimo procedūros, susijusios su nulinio balanso technologijų gamybos projektais, būtų nuspėjamos ir savalaikės, turėtų būti išnaudotos visos galimybės racionalizuoti reikalaujamus vertinimus ir leidimų išdavimo procedūras, kartu nesumažinant aplinkos apsaugos lygio. Tuo atžvilgiu būtini vertinimai turėtų būti susieti, kad būtų išvengta nereikalingo dubliavimosi, o prieš atliekant vertinimą projektų rengėjai ir atsakingos institucijos turėtų aiškiai susitarti dėl susietojo vertinimo apimties, kad būtų išvengta nereikalingų tolesnių veiksmų;

(28) konfliktai dėl žemės naudojimo gali sukurti kliūčių įgyvendinant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus. Tinkamai parengtuose planuose, įskaitant teritorijų planus ir zonavimą, turėtų būti apsvarstyta, ar pradėti įgyvendinti galimus nulinio balanso technologijų gamybos projektus, kartu atsižvelgiant į viešų konsultacijų rezultatus ir galimą poveikį aplinkai. Tie planai gali padėti subalansuoti viešąjį interesą ir bendrąsias gėrybes, sumažinti konfliktų potencialą ir paspartinti tvarų nulinio balanso technologijų gamybos projektų diegimą Sąjungoje. Todėl atitinkamos nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos turėtų būti raginamos rengiant planus įtraukti, kai tinkama, nuostatas dėl nulinio balanso technologijų gamybos projektų, įskaitant nulinio balanso strateginius projektus;

(29) pramonės simbiozės tikslais vykdomos pramonės veiklos klasterių sudarymas gali sumažinti veiklos poveikį aplinkai ir padidinti visų susijusių pramonės subjektų efektyvumą. Klasterių sudarymas gali labai padėti siekti šio reglamento tikslų. Tuo atžvilgiu šiuo reglamentu skatinama kurti nulinio balanso pramonės slėnius (toliau – slėniai). Slėnių tikslai – sukurti nulinio balanso pramonės veiklos klasterius, kad būtų padidintas Sąjungos, kaip gamybos vietos, patrauklumas ir dar labiau racionalizuotos administracinės procedūros, taikomos nulinio balanso gamybos pajėgumų kūrimui. Siekiant skatinti pramonės simbiozę, slėnių geografinė ir technologinė aprėptis turėtų būti ribota. Apibrėždamos aprėptį, valstybės narės turėtų atsižvelgti į poreikį teikti pirmenybę daugialypiam nustatytų teritorijų naudojimui, kad būtų užtikrinta Sąjungos nulinio balanso technologijų pramonės klasterių plėtra, reindustrializacija ar kūrimas ir atitinkamos transporto ir tinklų infrastruktūros, saugojimo ir kitų lankstumo priemonių prieinamumas. Slėnių steigimas turėtų atitikti bet kokių planuojamų ar jau esamų projektų bazę ir potencialą pasinaudoti švietimo ir mokymo galimybėmis arba jas užtikrinti, kad būtų užtikrintas kvalifikuotos darbo jėgos prieinamumas. Slėnius turėtų paskirti valstybės narės, o prie kiekvieno paskyrimo turėtų būti pridėtas planas, kuriame būtų išdėstytos konkrečios nacionalinės priemonės slėnio, kaip gamybos vietos, patrauklumui didinti. Slėniai visų pirma turėtų būti naudojami kaip nulinio balanso pramonės veiklos stiprinimo priemonė regionuose, atsižvelgiant į teisingą pertvarką ir jos tikslus, visų pirma anglių pramonės pertvarką vykdančiuose regionuose;

(30) valstybės narės turėtų galėti paskirti slėnius ir juos remti. Skirdamos slėnį, valstybės narės turėtų parengti planą, kuriame būtų nurodyta, kokia nulinio balanso gamybos veikla bus vykdoma slėnyje (toliau – planas). Valstybės narės taip pat turėtų, prireikus, atlikti poveikio aplinkai vertinimus dėl nulinio balanso gamybos veiklos, kuri bus vykdoma slėnyje. Atlikus tokius poveikio vertinimus, įmonės turės atlikti iš esmės mažiau tų vertinimų, kad gautų leidimus vykdyti nulinio balanso gamybos veiklą, kuri patenka į slėnio aprėptį. Į planą turėtų būti įtraukti poveikio aplinkai vertinimų rezultatai ir nacionalinės priemonės, kurių reikia imtis siekiant kuo labiau sumažinti arba sušvelninti bet kokį neigiamą poveikį aplinkai. Plane taip pat turėtų būti numatytos konkrečios nacionalinės priemonės pramonės veiklai, kuri patenka į slėnio aprėptį, remti. Tos priemonės turėtų apimti priemones, kuriomis siekiama investuoti arba skatinti privačias investicijas į energetikos, skaitmeninę ir transporto infrastruktūrą, taip pat priemones, skirtas mažinti pramonės veiklos išlaidas slėnyje, pavyzdžiui, sutartis dėl energijos kainų skirtumo. Kitos svarstytinos priemonės yra, be kita ko, intelektinės nuosavybės apsaugos stiprinimo priemonės, inovacijų centro įkūrimas slėnyje ir startuolių pritraukimas į slėnį. Siekiant Sąjungos pramonei užtikrinti investicijų saugumą, plane taip pat turėtų būti nurodyta paramos priemonių trukmė;

(31) valstybės narės raginamos paskirti slėnius mažiau išsivysčiusiuose ir pertvarką vykdančiuose regionuose, taip pat remiamose vietovėse. Investicijoms, kuriomis siekiama įsteigti slėnius, aprūpinti juos tinkama infrastruktūra, pertvarkyti urbanistines dykras ir ugdyti vietos įgūdžius, gali būti skiriama viešoji finansinė parama, be kita ko, iš bendrai valdomų fondų, t. y. Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo, įsteigtų Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1058 ([20]), Teisingos pertvarkos fondo, įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1056 ([21]), ir „Europos socialinio fondo +“ (ESF+), įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1057 ([22]). Pagal kiekvieną fondą reglamentuojančias taisykles ir atitinkamų vadovaujančiųjų institucijų nuožiūra toms investicijoms gali būti taikomos didžiausios įmanomos bendro finansavimo normos, leidžiamos kiekvieno fondo;

([20]) 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo (OL L 231, 2021 6 30, p. 60).

([21]) 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas (OL L 231, 2021 6 30, p. 1).

([22]) 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1057, kuriuo įsteigiamas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013 (OL L 231, 2021 6 30, p. 21).

(32) atsižvelgiant į slėnių vaidmenį jungiant ir telkiant išteklius, kurie yra svarbūs Sąjungos atviram strateginiam savarankiškumui, ir jų indėlį į Sąjungos apsirūpinimo nulinio balanso technologijomis saugumą, taip pat į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, atitinkamos leidimus išduodančios institucijos turėtų laikyti slėnius atitinkančiais viešąjį interesą. Ta priemonė apima nuostatos, pagal kurią slėniuose vykdomi projektai yra viešojo intereso projektai atitinkamų Sąjungos aplinkos teisės aktų tikslais, nustatymą. Tie projektai neturėtų daryti didelio neigiamo poveikio aplinkai, kurio negalima sušvelninti ar kompensuoti. Remdamasi *ex-ante* vertinimu, atitinkama leidimus išduodanti institucija gali padaryti išvadą, kad viešasis interesas, kuriuo grindžiami projektai slėnyje, yra viršesnis už viešuosius interesus, susijusius su gamta ir aplinkos apsauga, ir kad dėl to projektams gali būti išduotas leidimas, jei tenkinamos visos Direktyvoje 2000/60/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/147/EB ([23]), Direktyvoje 92/43/EEB ir Sąjungos teisės aktuose dėl gamtos atkūrimo nustatytos atitinkamos sąlygos;

(33) nenuspėjamumas, sudėtingumas ir kartais pernelyg ilga nacionalinių leidimų išdavimo procedūrų trukmė kenkia investicijų saugumui, kurio reikia norint veiksmingai plėtoti nulinio balanso technologijų gamybos projektus, įskaitant nulinio balanso strateginius projektus. Todėl, siekdamos užtikrinti ir paspartinti veiksmingą įgyvendinimą, valstybės narės turėtų taikyti racionalizuotas ir veiksmingas leidimų išdavimo procedūras. Valstybės narės taip pat turėtų apsvarstyti inovacijų politiką šioje srityje. Be to, nulinio balanso strateginiai projektai nacionaliniu lygmeniu turėtų būti laikomi skubiais, todėl jiems turėtų būti suteiktas prioritetas, jei ir tiek, kiek nacionalinėje teisėje yra numatytos tokios skubos procedūros, visose su jais susijusiose teisminėse ir ginčų sprendimo procedūrose, kartu užtikrinant, kad būtų gerbiamos teisės į gynybą, jei ir tiek, kiek nacionalinėje teisėje yra numatytos tokios skubos procedūros. Tai turėtų būti daroma neužkertant kelio kompetentingoms institucijoms supaprastinti leidimų išdavimo, *inter alia*, kitiems nulinio balanso technologijų gamybos projektams, kurie nėra nulinio balanso strateginiai projektai, procedūras;

(34) norint pasiekti 2030 m. tikslus, ypatingą dėmesį reikia skirti nulinio balanso strateginiams projektams, be kita ko, atsižvelgiant į didelį jų indėlį siekiant nulinio grynojo išmetamo CO_2 kiekio ne vėliau kaip 2050 m. Tie projektai atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą ir užtikrina, kad piliečiai turėtų prieigą prie švarios, įperkamos ir saugios energijos. Atsižvelgiant į tų projektų vaidmenį, jiems turėtų būti taikomos dar labiau racionalizuotos ir veiksmingesnės leidimų išdavimo procedūros, suteiktas aukščiausios nacionalinės svarbos statusas pagal nacionalinę teisę ir teikiama papildoma parama investicijoms pritraukti, kartu vis dar laikantis Sąjungos ir tarptautinių įsipareigojimų pagal direktyvas 2009/147/EB, 92/43/EEB, Sąjungos teisės aktus dėl gamtos atkūrimo ir 1998 m. birželio 25 d. Orhuse pasirašytą Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais, taip pat taikytinų įsipareigojimų socialinės ir darbo teisės srityse, nustatytų Sąjungos ar nacionalinėje teisėje;

(35) atsižvelgiant į jų vaidmenį užtikrinant Sąjungos apsirūpinimo nulinio balanso technologijų srityje saugumą ir jų indėlį į Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą ir žaliąją bei skaitmeninę pertvarką, atitinkama leidimus išduodanti institucija turėtų laikyti, kad nulinio balanso strateginiai projektai atitinka viešąjį interesą. Remdamasi kiekvienu konkrečiu atveju atliktu vertinimu, leidimus išduodanti institucija gali padaryti išvadą, kad viešasis interesas, kuriuo grindžiamas projektas, yra viršesnis už viešuosius interesus, susijusius su gamta ir aplinkos apsauga, ir kad dėl to projektui gali būti išduotas leidimas, jei tenkinamos visos Direktyvoje 2000/60/EB, 2009/147/EB ar 92/43/EEB, arba Sąjungos teisės aktuose dėl gamtos atkūrimo nustatytos atitinkamos sąlygos;

(36) taip pat būtina numatyti priemones, kuriomis būtų pasiektas Sąjungos tikslas ne vėliau kaip 2030 m. užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO_2 įleidimo pajėgumą, taip remiant Sąjungos pramonės sektorių dekarbonizaciją ir kovojant su klimato kaita;

(37) 2020 m. Komisija priėmė ES energetikos sistemos integravimo strategiją. Toje strategijoje išdėstyta vizija, kaip paspartinti perėjimą prie labiau integruotos energetikos sistemos, kuria visuose sektoriuose mažiausiomis sąnaudomis būtų remiama neutralaus poveikio klimatui ekonomika. Ji apima tris viena kitą papildančias ir sustiprinančias koncepcijas: pirma, užtikrinti, kad energetikos sistema būtų žiediškesnė, pagrindinį dėmesį skiriant energijos vartojimo efektyvumui; antra koncepcija – didesnė tiesioginė galutinio vartojimo sektorių elektrifikacija; trečia koncepcija – atsinaujinančiųjų išteklių pagamintų ir mažo anglies dioksido pėdsako degalų, įskaitant vandenilį, naudojimas. Su energetikos sistemos integravimu susiję svarstymai siejami su sprendimais, kaip visą

([23]) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).

atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių pagamintą elektros energiją integruoti į platesnę energetikos sistemą. Tai apima techninių sprendimų, kurie leistų integruoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių įrenginių perteklinę elektros energiją, be kita ko, pasitelkiant įvairių formų saugojimą ir paklausos valdymą ir plečiant planuojamus neiškastinio kuro energijos šaltinius tinkle;

(38) CCS – tai technologija, padėsianti švelninti klimato kaitą. Ji susideda iš pramonės įrenginių išmetamo CO_2 surinkimo, jo transportavimo į saugyklą ir įleidimo į tinkamą požeminę geologinę formaciją nuolatiniam saugojimui;

(39) pramonei skirtų CCS sprendimų kūrimui kliudo nesėkmingas koordinavimas. Viena vertus, nepaisant to, kad dėl ATLPS teikiamo CO_2 kainų signalo tokios investicijos tampa ekonomiškai perspektyviomis, pramonei, investuojančiai į išmetamo CO_2 kiekio surinkimą, kyla didelis pavojus, kad nebus galima naudotis leidžiamomis geologinėmis saugyklomis. Kita vertus, investuotojai į pirmąsias CO_2 saugyklas patiria išankstinių išlaidų, kad galėtų jas nustatyti, plėtoti ir įvertinti dar prieš pateikdami prašymą išduoti reglamentuojamą leidimą saugoti. Skaidrumas dėl galimo CO_2 saugojimo pajėgumo, susijusio su atitinkamų teritorijų geologiniu tinkamumu ir visais turimais geologiniais duomenimis, įskaitant neapdorotus ir sumodeliuotuosius duomenis, visų pirma dėl angliavandenilių gavybos vietų žvalgymo, gali padėti rinkos operatoriams planuoti savo investicijas. Valstybės narės, atsižvelgdamos į konfidencialumą, nacionalinį saugumą ir neskelbtiną komercinę informaciją, taip pat tinkamą kompensaciją už privačiai sugeneruotus ir turimus duomenis, turėtų tokius esamus duomenis viešai skelbti ir, žvelgdamos į ateitį, reguliariai teikti ataskaitas apie bet kokią pažangą plėtojant CO_2 saugyklas ir atitinkamus įleidimo ir saugojimo pajėgumų poreikius, kad būtų kolektyviai pasiektas CO_2 įleidimo pajėgumo Sąjungos masto tikslas. Tos skaidrumo pareigos nedaro poveikio valstybių narių teisei neleisti CO_2 saugojimo pajėgumo diegimo savo teritorijoje arba jį riboti;

(40) siekiant išvengti neišnaudojamo turto ir užtikrinti, kad dėl ekonomiškai perspektyvaus įleidimo pajėgumo sumažėtų CO_2 kiekis, turėtų būti parengtas verslo scenarijus visoje vertės grandinėje. Todėl iki 2030 m. reikia sukurti visą CCS vertės grandinę ir atskiras tokias grandines, įskaitant surinkimą, transportavimą ir saugojimą, įgyvendinant veiksmingą Sąjungos ir nacionalinę politiką ir taikant tinkamas taisykles, kuriomis būtų užtikrinta konkurencija ir atvira prieiga;

(41) viena iš pagrindinių kliūčių investicijoms į anglies dioksido surinkimą, kurios šiuo metu tampa vis ekonomiškai perspektyvesnės, yra veikiančių CO_2 saugyklų Sąjungoje prieinamumas; tai yra Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/87/EB ([24]) numatytų paskatų pagrindas. Siekdama išplėsti technologijas ir padidinti savo pirmaujančius gamybos pajėgumus, Sąjunga turi užtikrinti perspektyvią nuolatinių geologinių CO_2 saugyklų, kurias leidžiama naudoti pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB ([25]), pasiūlą ir CO_2 transportavimo infrastruktūrą. Nustatydami Sąjungos tikslą ne vėliau kaip 2030 m. užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO_2 įleidimo pajėgumą, atitinkantį numatomus pajėgumus, kurių reikės iki 2030 m., ir atsižvelgdami į bendroves, kurios visų pirma vykdo veiklą valstybėse narėse, kuriose saugojimo pajėgumas dėl teisinių, geologinių, geografinių, techninių ar rinkos suvaržymų yra labai ribotas, atitinkami sektoriai gali koordinuoti savo investicijas į Europos CO_2 nulinio balanso transportavimo ir saugojimo vertės grandinę, kurią pramonės sektoriai gali naudoti savo veiklai dekarbonizuoti. Šiais pradiniais diegimo veiksmais taip pat bus remiamas tolesnis CO_2 saugojimas laikotarpiu iki 2050 m. Remiantis Komisijos skaičiavimais, Sąjungai ne vėliau kaip 2050 m. galėtų reikėti surinkti iki 550 mln. tonų CO_2 per metus, kad būtų pasiektas nulinio balanso tikslas, įskaitant anglies dioksido absorbavimą. Įgyvendinant tokį pirmųjų pramoninio masto saugojimo pajėgumo tikslą bus sumažinta investicijų į išmetamo CO_2 kiekio surinkimą rizika, nes tai yra svarbi priemonė, kad būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumas. Kai šis reglamentas bus įtrauktas į Europos ekonominės erdvės susitarimą, bus atitinkamai pakoreguotas Sąjungos tikslas ne vėliau kaip 2030 m. užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO_2 įleidimo pajėgumą. Siekdamos užtikrinti, kad būtų pasiektas Sąjungos tikslas, valstybės narės turėtų imtis būtinų priemonių, kad palengvintų ir paskatintų CCS projektų plėtrą. Tokios priemonės turėtų apimti priemones, kuriomis teršėjai skatinami surinkti teršalus ir paramą investuotojų investicijoms į CO_2 transportavimo infrastruktūras, reikalingas CO_2 transportavimui į saugyklas;

([24]) 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

([25]) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

(42) visuose tarptautiniuose susitarimuose, susijusiuose su Sąjungos CO_2 nuolatiniu saugojimu trečiosiose valstybėse, turėtų būti numatytos lygiavertės sąlygos siekiant užtikrinti nuolatinį saugų ir aplinkai nekenkiantį geologinį surinkto CO_2 saugojimą ir užtikrinti, kad Sąjungos CO_2 saugojimas nebūtų naudojamas angliavandenilių gavybai didinti ir atitiktų tikrą išmetamo teršalų kiekio mažinimą;

(43) CO_2 saugyklas ir visus susijusius CO_2 surinkimo ir CO_2 infrastruktūros projektus, padedančius siekti Sąjungos 2030 m. tikslo, apibrėžus kaip nulinio balanso strateginius projektus, galima paspartinti ir palengvinti CO_2 saugyklų plėtrą, o didėjančią pramoninę saugyklų paklausą galima nukreipti į ekonomiškai efektyviausias saugyklas. Vis daugiau išeikvotų dujų ir naftos telkinių, kuriuos būtų galima paversti saugiomis CO_2 saugyklomis, naudingo tarnavimo laikas baigiasi. Be to, naftos ir dujų pramonė patvirtino esanti pasiryžusi pradėti energetikos pertvarką ir turi išteklių, įgūdžių ir žinių, reikalingų papildomoms saugykloms tirti ir plėtoti. Kad būtų pasiektas Sąjungos tikslas ne vėliau kaip 2030 m. užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO_2 įleidimo pajėgumą, sektorius turi sutelkti savo įnašus, kad būtų užtikrinta, jog CCS, kaip klimato kaitos sprendimas, būtų prieinamas prieš atsirandant paklausai. Siekiant užtikrinti, kad CO_2 saugyklos visoje Sąjungoje būtų plėtojamos laiku ir ekonomiškai efektyviai, laikantis Sąjungos įleidimo pajėgumo tikslo, naftos ir dujų gavybos Sąjungoje licencijų turėtojai turėtų prisidėti prie šio tikslo proporcingai pagal savo naftos ir dujų gamybos pajėgumą, kartu suteikiant lankstumo bendradarbiauti ir atsižvelgti į kitus trečiųjų šalių įnašus. Veiksmais, kurių imamasi tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmenimis, turėtų būti skatinama taikyti vertės grandinės metodą. Atitinkamai naftos ir dujų gavybos Sąjungoje licencijų turėtojai turėtų imtis reikiamų investicijų ir remti visai anglies dioksido vertės grandinei skirtų perspektyvių verslo modelių plėtojimą;

(44) siekdami prisidėti prie Sąjungos CO_2 įleidimo pajėgumo tikslo, įpareigotieji subjektai gali sudaryti susitarimus su neįpareigotaisiais subjektais, kad įvykdytų visą savo pareigą arba jos dalį. Tie susitarimai gali būti bendrosios įmonės susitarimo, kuriuo įsteigiama saugykla, dalis arba gali būti sudaryti atskirai tarp šalių siekiant užtikrinti įpareigotojo subjekto įnašą. Jei tokios bendrosios įmonės buvo įsteigtos anksčiau nei šio reglamento įsigaliojimo diena, visas atitinkamo CO_2 saugojimo projekto įleidimo pajėgumas gali būti panaudotas įpareigotųjų subjektų pareigoms vykdyti;

(45) siekdama užtikrinti, kad saugyklos būtų plėtojamos patikimomis rinkos sąlygomis, Komisija turėtų atlikti vertinimą, kuriame būtų išnagrinėtas konkrečios įleidimo pajėgumo paklausos pagal vykdomus arba ne vėliau kaip 2030 m. planuojamus pradėti eksploatuoti CO_2 surinkimo projektus ir CO_2 transportuoti reikalingą pagrindinę infrastruktūrą ir 2030 m. saugojimo pajėgumo santykis;

(46) nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo pareigos, yra esminė priemonė siekiant užkirsti kelią neišnaudojamam turtui šiomis aplinkybėmis. Siekdamos veiksmingai taikyti šias nukrypti leidžiančias nuostatas, valstybės narės ir Komisija turėtų visapusiškai bendradarbiauti su atitinkamais subjektais, kuriems išduoti leidimai, atliekant bet kokį poreikio taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą vertinimą, ypač tais atvejais, kai subjektas, kuriam išduotas leidimas, praneša apie poreikį taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą. Kad būtų pasiektas Sąjungos CO_2 įleidimo pajėgumo tikslas, tais atvejais, kai, remiantis Komisijos vertinimu, nukrypti leidžiančios nuostatos nėra leidžiama taikyti arba jei atitinkama valstybė narė nepaprašė leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, Komisija ir valstybė narė bendradarbiaus su atitinkamais su atitinkamais subjektais, kuriems išduoti leidimai, kad padėtų pašalinti kliūtis ir trukdžius siekiant palengvinti pareigos įvykdymą;

(47) siekiant užtikrinti tarpvalstybinės infrastruktūros planavimo diegimą, būtinos papildomos politinės pastangos. Visų CO_2 transportavimo būdų prieinamumas ir sujungiamumas yra labai svarbūs įgyvendinant CCS ir anglies dioksido surinkimo ir naudojimo projektus. Tokie būdai apima laivus, baržas, traukinius ir sunkvežimius, taip pat stacionarius įrenginius, skirtus sujungti ir prijungti bei suskystinti, tarpines saugyklas ir CO_2 konverterius, kad būtų galima toliau transportuoti CO_2 vamzdynais ir specialių rūšių transportu;

(48) valstybės narės turėtų galėti formuoti subjektus, kurių tikslas yra sukurti CO_2 transportavimo tinklus, įskaitant infrastruktūros kūrimą arba laivų ar kitų transporto priemonių teikimą, arba teikti paramą jų formavimui;

(49) CO_2 surinkimas, saugojimas ir naudojimas, įskaitant absorbavimą, neišvengiamai bus Sąjungos dekarbonizuotos ateities dalis. Gerai veikianti surenkamo CO_2, CO_2 įleidimo paslaugų, CO_2 transportavimo paslaugų ir anglies dioksido naudojimo veiklos Sąjungos masto rinka yra būtina. Tokioje rinkoje tam tikri viešosios politikos tikslai turėtų būti realizuoti ekonomiškai naudingiausiu būdu. Bendras tikslas – tvari ir ekonomiškai efektyvi Sąjungos pramonės dekarbonizacija užtikrinant, kad bet koks išmetamas CO_2 kiekis, kurio negalima sumažinti techninėmis priemonėmis arba kai sumažinti tą išmetamą kiekį ekonomiškai neperspektyvu, galėtų būti surenkamas ir saugomas

arba naudojamas, vengiant delsiojo išmetimo. Ta rinka taip pat turėtų užtikrinti surinkto CO_2 geologinio saugojimo saugą, tvarumą ir pastovumą ir tai, kad surinktas CO_2 būtų prieinamas anglies dioksido naudojimo veiklai, atitinkančiai Sąjungos klimato srities tikslus. Veikianti CO_2 rinka taip pat turėtų būti paremta minimaliu aplinkosauginiu pėdsaku pasižyminčios CO_2 transportavimo infrastruktūros tinklu, kuris būtų prieinamas rinkos dalyviams sąžiningomis, atviromis ir nediskriminacinėmis sąlygomis. Rinka turėtų atitikti Sąjungos aplinkos apsaugos standartus;

(50) surinkto CO_2 naudojimas tam tikruose gamybos procesuose gali užtikrinti nuolatinį CO_2 saugojimą arba prisidėti prie Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo. Todėl visi subjektai, dalyvaujantys šiame reglamente nustatytoje CO_2 įleidimo veiklos vertės grandinėje, turėtų būti skatinami apsvarstyti, ar saugotinas CO_2 galėtų būti nuolat saugomas naujuose produktuose ir ar galėtų padėti siekti Sąjungos tikslų mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro;

(51) Sąjunga padėjo sukurti atvirą, skaidrią ir taisyklėmis grindžiamą pasaulinę ekonomikos sistemą, skatino laikytis socialinio ir aplinkos tvarumo bei su klimato kaita susijusios pertvarkos standartų ir juos tobulinti, ir yra visapusiškai įsipareigojusi gerbti tas vertybes. Sąjunga siekia suvienodinti sąlygas pertvarkydama Pasaulio prekybos organizaciją (PPO), kurdama naujas partnerystes ir kovodama su nesąžininga prekybos praktika bei pertekliniais gamybos pajėgumais, kad būtų užtikrinta sąžininga konkurencinga aplinka Sąjungos pramonei, be kita ko, pasitelkdama nulinio balanso pramonės partnerystes, kuriant kokybiškas darbo vietas darbuotojams;

(52) siekiant užtikrinti Sąjungos galimybes užsitikrinti saugų ir tvarų apsirūpinimą nulinio balanso technologijomis, kurio reikia Sąjungos atsparumui užtikrinti ir tam, kad būtų pasiekti jos poveikio klimatui neutralumo tikslai, vidaus rinka turi būti palanki aplinka poveikio klimatui neutralizavimo technologijų inovacijoms diegti. Inovacijos bus labai svarbus veiksnys siekiant užtikrinti Sąjungos konkurencingumą ir kuo greičiau įgyvendinti poveikio klimatui neutralumo tikslus. Atsižvelgiant į sparčius nulinio balanso technologijų pokyčius ir į svarbias reguliavimo gaires, numatytas žaliajai pertvarkai, siekiant šio reglamento tikslų nepaprastai svarbu, kad Sąjungos teisės aktų ir politikos iniciatyvų rengimo, peržiūros ir persvarstymo metu būtų nuodugniai atsižvelgta į jų galimą poveikį inovacijoms, taikant inovacijų principą;

(53) siekdama atsižvelgti į šio reglamento tikslus, Komisija galėtų apsvarstyti, ar atnaujinti pertvarkos kryptis, kurios rengiamos atsižvelgiant į 2021 m. gegužės mėn. Komisijos komunikatą ir kuriose būtų galima nustatyti Sąjungos pramonės pertvarką ir konkurencingumą įgalinančius veiksnius ir kliūtis, arba atsižvelgti į šį reglamentą visose tokiose būsimose iniciatyvose;

(54) pagal pirmąjį Žaliojo kurso pramonės plano ramstį Sąjunga turėtų sukurti ir išlaikyti pramoninį pagrindą, kad būtų galima teikti nulinio balanso technologijų sprendimus siekiant užtikrinti energijos tiekimą Sąjungoje, kartu laikantis jos užmojų poveikio klimatui neutralumo srityje. Siekiant remti tą tikslą ir išvengti priklausomybės nuo nulinio balanso technologijų tiekimo, dėl kurios Sąjungos pastangos sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį būtų vilkinamos arba kiltų pavojus energijos tiekimo saugumui, šiame reglamente turėtų būti išdėstytos nuostatos, kuriomis būtų skatinama tvarių ir atsparių nulinio balanso technologijų paklausa;

(55) minimaliųjų privalomų reikalavimų taikymu užtikrinamas viešųjų išlaidų sverto, siekiant padidinti nulinio balanso produktų veiksmingesnių pirkimo paklausą aplinkos tvarumo srityje, didinimas struktūrizuotu būdu, kurį galėtų taikyti perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai. Tam tikros išimtys turėtų užtikrinti, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai galėtų išvengti konkrečių nepageidaujamų pasekmių. Tos išimtys susijusios su monopolinėmis situacijomis, konkrečiais rinkos nepakankamumo atvejais arba situacijomis, kai perkančiosios organizacijos ar perkantieji subjektai gali patirti neproporcingų sąnaudų ar susidurti su techniniais nesuderinamumais. Perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai ir toliau turėtų turėti galimybę į savo viešųjų pirkimų dokumentus, įtraukti papildomų minimaliųjų reikalavimų, jei jie atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/23/ES ([26]), 2014/24/ES ([27]) ar 2014/25/ES ([28]) ir taikytinus sektorių teisės aktus. Jie ir toliau turėtų

([26]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių skyrimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1).

([27]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

([28]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

turėti galimybę tomis pačiomis sąlygomis naudoti taip pat ir sutarties skyrimo kriterijus, kad nustatytų ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, pavyzdžiui, kainą, sąnaudas ar kitus kriterijus;

(56) darbų pirkimo sutarčių ir darbų koncesijų, kurioms taikomas šis reglamentas, atveju perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turėtų pasirinkti vieną ar daugiau konkrečių sąlygų, reikalavimų ar sutartinių įsipareigojimų, kurie padėtų pasiekti kelis tikslus, pavyzdžiui, spręsti klausimus, susijusius su socialiniais ar su užimtumu susijusiais aspektais, kad būtų pasiekta teigiamų socialinių rezultatų, kai aktualu, veiksmingai atsižvelgti į kibernetinio saugumo aspektus arba gauti pakankamą patikinimą, kad atitinkami produktai bus pristatyti laiku. Tie aspektai taip pat svarbūs atsparumo didinimui. Taip pat turėtų būti numatytos išimtys, susijusios su monopolinėmis situacijomis, konkrečiais rinkos nepakankamumo atvejais arba situacijomis, kai perkančiosios organizacijos ar perkantieji subjektai gali patirti neproporcingų sąnaudų ar susidurti su techniniais nesuderinamumais;

(57) kai kuriais atvejais reikėtų atkreipti dėmesį į pasiūlymo indėlį į atsparumą tam tikrų trečiųjų valstybių atžvilgiu. Jei Komisija yra nustačiusi, kad nulinio balanso technologijos arba jos pagrindinių specifinių komponentų, kurių kilmės šalis yra trečioji valstybė, dalis sudaro daugiau kaip 50 % tos konkrečios nulinio balanso technologijos ar tų komponentų tiekimo Sąjungai, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai į savo viešųjų pirkimų dokumentus turėtų įtraukti kelias sąlygas, kad būtų pasiektas atsparus rezultatas. Tokiu būdu konkrečios nulinio balanso technologijos ar pagrindinių konkrečios nulinio balanso technologijos specifinių komponentų, kurių kilmės šalis yra atitinkama trečioji valstybė, vertė neturėtų viršyti 50 % ribos konkrečiomis sąlygomis. Be to, jei Komisija yra nustačiusi, kad Sąjungoje tiekiamų konkrečios nulinio balanso technologijos arba jos komponentų, kurių kilmės šalis yra trečioji valstybė, dalis per dvejus metus iš eilės padidėjo vidutiniškai bent 10 procentinių punktų ir siekia bent 40 % tiekimo Sąjungoje, turėtų būti taikomas tas pats mechanizmas. Tai leis Sąjungai veiksmingai atsižvelgti į kintančią priklausomybę. Sutartims, kurioms taikomas Pasaulio prekybos organizacijos sutarties dėl viešųjų pirkimų (toliau – SVP) Sąjungos I priedėlis ar kiti atitinkami tarptautiniai susitarimai, kurie yra privalomi Sąjungai, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai neturėtų taikyti tų reikalavimų nulinio balanso technologijoms arba jų pagrindiniams specifiniams komponentams, kilusiems iš tiekimo šaltinių, kurie yra tų susitarimų susitariančiosios šalys;

(58) tuo atveju, jei nesilaikoma tų atsparumo reikalavimų, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai savo viešųjų pirkimų dokumentuose taip pat turėtų reikalauti, kad pagrindiniam rangovui būtų nustatyta pareiga perkančiajai organizacija arba perkančiajam subjektui sumokėti proporcingą mokestį, kuris sudarytų ne mažiau kaip 10 % pagal sutartį pateiktų konkrečių nulinio balanso technologijų vertės, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi mechanizmo;

(59) valstybės narės neturėtų diskriminuoti nulinio balanso technologijų tiekėjų iš kitos valstybės narės ir neturėtų taikyti jiems nepagrįstų skirtingų sąlygų. Ta pareiga atspindi jau esamą perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų pareigą pagal direktyvas 2014/23/ES, 2014/24/ES ir 2014/25/ES veiklos vykdytojus vertinti vienodai ir jų nediskriminuoti ir laikytis tose direktyvose nustatytų procedūrinių taisyklių, siekiant užtikrinti, kad vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principai būtų praktiškai įgyvendinami, o viešųjų pirkimų procedūros būtų atviros konkurencijai;

(60) nedarant poveikio Sąjungos teisės aktams, taikomiems konkrečiai technologijai, be kita ko, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1781 ([29]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/1542 ([30]), ir jei juose nenumatyta kitaip, vertindami pagal šį reglamentą tiekiamų nulinio balanso sprendimų aplinkosauginį tvarumą, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turėtų turėti galimybę atsižvelgti į įvairius elementus, darančius poveikį klimatui ir aplinkai;

(61) Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti pagrindinius principus, pagal kuriuos perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai apibrėžtų viešosioms sutartims skirtas technines specifikacijas, reikalavimus ir sutarties vykdymo sąlygas, susijusias su aplinkos tvarumu. Tai neturėtų daryti poveikio konkrečioms technologijoms taikomiems Sąjungos teisės aktams, be kita ko, pagal Reglamentą (ES) 2024/1781 ir Reglamentą (ES) 2023/1542;

([29]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1781, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema, iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2020/1828 bei Reglamentas (ES) 2023/1542 ir panaikinama Direktyva 2009/125/EB (OL L, 2024/1781, 2024 6 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([30]) 2023 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1542 dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB bei Reglamentas (ES) 2019/1020 ir panaikinama Direktyva 2006/66/EB (OL L 191, 2023 7 28, p. 1).

(62) siekiant viešųjų pirkimų procedūros arba aukciono metu atsižvelgti į poreikį remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą arba vartojimą ir poreikį įvairinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo šaltinius, kad tiekimo šaltinis būtų ne vienas, ir nedarant poveikio Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams, tiekimas turėtų būti laikomas nepakankamai diversifikuotas bent kai nulinio balanso technologija arba jos pagrindiniai specifiniai komponentai yra kilę iš vienos trečiosios valstybės ir sudaro daugiau kaip 50 % to tiekimo Sąjungai;

(63) siekiant skatinti konkurso dalyvių atsakingą profesinį elgesį, naudojamų technologijų, projektų ir susijusių infrastruktūros objektų kibernetinį saugumą ir duomenų saugumą, taip pat skatinti įgyvendinti projektus visiškai ir laiku, valdžios institucijos, rengdamos atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimą skatinančius aukcionus, turėtų įtraukti kvalifikacinės atrankos kriterijus, susijusius su atsakingu profesiniu elgesiu, kibernetiniu saugumu ir duomenų saugumu, taip pat gebėjimu įgyvendinti projektą visiškai ir laiku;

(64) prisidedant prie tikslo sukurti ir išlaikyti pramoninį pagrindą atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų tiekimui, kad būtų užtikrintas apsirūpinimas energija Sąjungoje ir išvengta priklausomybės apsirūpinimo šiomis technologijomis srityje, dėl kurios Sąjungos pastangos mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį būtų vilkinamos arba kiltų pavojus energijos tiekimo saugumui, valdžios institucijos, rengdamos atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimą skatinančius aukcionus, turėtų padidinti apsirūpinimo tomis technologijomis Sąjungoje tvarumą ir atsparumą. Valstybės narės aukcionų indėlį į tvarumą turėtų vertinti išnagrinėdamos pasiūlymų aplinkosauginį tvarumą, jų indėlį į inovacijas ir jų indėlį į energetikos sistemos integravimą. Tuo tikslu valstybės narės turėtų turėti galimybę nuspręsti į aukciono struktūrą įtraukti kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus. Kad konkurso dalyvių projektai galėtų dalyvauti aukcione, jie visi turėtų atitikti kvalifikacinės atrankos kriterijus, tuo tarpu sutarties skyrimo kriterijais siekiama įvertinti įvairius aukcione dalyvaujančius projektus ir nustatyti jų eiliškumą;

(65) svarstydamos pasiūlymų aplinkosauginį tvarumą pagal kvalifikacinės atrankos kriterijus arba sutarties skyrimo kriterijus, valdžios institucijos, rengiančios atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimą skatinančius aukcionus, gali atsižvelgti į įvairius elementus, darančius poveikį klimatui ir aplinkai. Tie elementai galėtų būti, be kita ko: sprendinio patvarumas bei patikimumas, paprastas taisymas bei priežiūra ir galimybė naudotis tokiomis paslaugomis, paprastas modernizavimas ir atnaujinimas, grąžinamojo perdirbimo paprastumas bei kokybė, medžiagų naudojimas, per vieną ar daugiau gaminio gyvavimo ciklo etapų suvartojama energija, vanduo ir kiti ištekliai, gaminio ir jo pakuotės svoris ir tūris, atsinaujinančiųjų medžiagų, perdirbtų arba naudotų komponentų inkorporavimas, tinkamam naudojimui ir techninei priežiūrai būtinų vartojimo reikmenų kiekis, savybės ir prieinamumas, gaminio aplinkosauginis pėdsakas ir jo poveikis aplinkai per gyvavimo ciklą, gaminio anglies dioksido pėdsakas, mikroplastiko patekimas į aplinką, per vieną ar daugiau gaminio gyvavimo ciklo etapų į orą, vandenį ar dirvožemį išmetami teršalai, susidarančių atliekų kiekis ir naudojimo sąlygos;

(66) siekiant remti novatoriškesnių ir pažangesnių atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų kūrimą ir gamybą, vertinant pasiūlymų indėlį į tvarumą gali būti atsižvelgiama (kvalifikacinės atrankos kriterijais arba sutarties skyrimo kriterijais) į indėlį į inovacijas, numatant kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus, kuriais būtų skatinama naudoti visiškai naujus sprendimus arba tobulinti palyginamus pažangiausius sprendinius;

(67) siekiant remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos integraciją į Sąjungos energetikos sistemą ir jos naudą ekonomiškai efektyviai dekarbonizacijai, vertinant pasiūlymų indėlį į tvarumą gali būti atsižvelgiama į indėlį į energetikos sistemos integravimą pasitelkiant, pavyzdžiui, energijos kaupimą, atliekinės šilumos ir vėsumos panaudojimą ir gaminant vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių;

(68) siekiant padidinti apsirūpinimo nulinio balanso atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijomis atsparumą ir išvengti pernelyg didelės priklausomybės nuo valstybių, iš kurių tiekimo koncentracija Sąjungoje yra didelė, valdžios institucijos, taikydamos kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus, turėtų atsižvelgti į įvairių projektų, dalyvaujančių atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimą skatinančiuose aukcionuose, indėlį į atsparumą, atsižvelgdamos į poreikį įvairinti apsirūpinimą atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijomis, nedarant poveikio Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams. Taikydamos atsparumo kriterijų, valdžios institucijos turėtų atsižvelgti į tai, kad tiekimas turėtų būti bent jau laikomas nepakankamai diversifikuotu, kai daugiau kaip 50 % konkrečios nulinio balanso technologijos ar jos specifinių komponentų paklausos Sąjungos viduje yra kilę iš vienos trečiosios valstybės;

(69) pasiūlymo indėlio į tvarumą ir atsparumą kriterijų, kai jie taikomi kaip sutarties skyrimo kriterijai, lyginamasis svoris, kiek tai susiję su atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimą skatinančiais aukcionais, nedaro poveikio tuos aukcionus rengiančių institucijų galimybei nustatyti aukštesnę su aplinkosauginiu tvarumu, inovacijomis ir energetikos sistemos integravimu susijusių kriterijų ribinę vertę, jei tai yra suderinama su kriterijų, nesusijusių su kainomis, ribomis, nustatytomis pagal valstybės pagalbos taisykles. Bet kuriuo atveju šių kriterijų ir jų minimalaus ir suminio svorio taikymas aukcionuose turėtų užtikrinti, kad aukcionai išliktų konkurenciniai ir atitiktų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 107 ir 108 straipsnius;

(70) siekiant padidinti Sąjungos apsirūpinimą atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijomis, kad ne vėliau kaip 2030 m. Sąjungoje būtų patenkinti bendri metiniai gamybos poreikiai pagal lyginamuosius rodiklius, šiame reglamente turėtų būti numatyta konkreti aukcione paskirstomo kiekio, kuriam taikomi su kaina nesusiję kriterijai, dalis. Šią dalį Komisija turėtų įvertinti kas dvejus metus, kad nustatytų su kaina nesusijusių kriterijų poveikį Sąjungos metinės atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų gamybos plėtrai ir atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimui, įskaitant tų kriterijų finansinį poveikį ir jų poveikį diegimo spartai, kartu atsižvelgdama į tokios sistemos praktiškumą ir aiškumą projektų rengėjams. Jei iš vertinimų matyti, kad atsparumo ir tvarumo kriterijų taikymas teigiamai prisideda prie Sąjungos apsirūpinimo nulinio balanso technologijomis saugumo, visų pirma didinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų gamybos pajėgumą Sąjungoje, ir labai nekliudo siekti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/2001 ([31]) nustatytų atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslų, įskaitant diegimą kiekvienoje valstybėje narėje, tų nuostatų taikymas turėtų būti etapais didinamas. Turėtų būti atliekamas kiekvieno etapo poveikio vertinimas, siekiant užtikrinti, kad padidinus dalis ir toliau būtų teigiamai prisidedama prie apsirūpinimo atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijomis saugumo ir kad ta nauda nusvertų poveikį atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimo sąnaudoms ir spartai. Nustatant aukcione paskirstomo kiekio dalį, jei tinkama ir įmanoma, turėtų būti siekiama laipsniško bendro padidėjimo, kad būtų padedama siekti bendrų šio reglamento tikslų ir ne vėliau kaip 2029 m. pasiekti 50 % tikslą;

(71) atsparumo ir tvarumo kriterijų taikymas valstybėse narėse gali daryti labai skirtingą poveikį, priklausomai nuo jų atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimo tikslų ir nacionalinių dekarbonizacijos strategijų. Todėl vertindama tų kriterijų poveikį atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimui, Komisija turėtų išnagrinėti bendrą finansinį poveikį ir poveikį diegimui Sąjungoje, taip pat poveikį valstybėms narėms ir kitiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant namų ūkius ir bendroves. Siekdama nustatyti poveikį atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimui ir atsižvelgti į praktinę su kaina nesusijusių kriterijų taikymo patirtį, Komisija, atlikdama vertinimą, turėtų struktūriškai ir skaidriai konsultuotis su aukcionus rengiančiomis nacionalinėmis institucijomis;

(72) aukcionų kriterijai gali užkrauti pernelyg didelę naštą mažo pajėgumo atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų rengėjams. Siekiant sumažinti šio reglamento poveikį aukcionams, kuriais remiami projektai, kurių pajėgumai neviršija 10 megavatų, valstybės narės turėtų turėti galimybę neįtraukti tų aukcionų į bendro per metus aukcione paskirstomo pajėgumo kiekio apskaičiavimą;

(73) tais atvejais, kai aukcionuose, kuriuose taikomi kvalifikacinės atrankos, atsparumo ir tvarumo kriterijai, pasiūlymų pateikiama nepakankamai, atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimas neturėtų būti lėtinamas įpareigojant valstybes nares taikyti tuos kriterijus tai aukciono kiekio daliai, kurios atveju pasiūlymų pateikta nepakankamai. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę aukcionuose keliamų reikalavimų tai aukciono kiekio daliai, kurios atveju pasiūlymų pateikta nepakankamai, netaikyti. Laikoma, kad aukcione pasiūlymų pateikta nepakankamai, kai tame aukcione pateikti pasiūlymai apima kiekį, kuris nesiekia bendro aukcione paskirstomo pajėgumo kiekio;

(74) siekiant sukurti namų ūkiams, įmonėms ar vartotojams naudingas sistemas, kuriomis būtų skatinama pirkti nulinio balanso technologijų galutinius produktus, ir nedarant poveikio Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams, turėtų būti laikoma, kad tiekimas yra nepakankamai diversifikuotas, kai iš vieno šaltinio patenkinama daugiau kaip 50 % visos konkrečios nulinio balanso technologijos paklausos Sąjungoje. Kad būtų užtikrintas nuoseklus taikymas, šio reglamento taikymo pradžios dieną Komisija turėtų paskelbti metinį nulinio balanso technologijų galutinių produktų, priskiriamų šiai kategorijai, kilmės pasiskirstymo sąrašą, pateikdama pjūvį pagal skirtingiems šaltiniams praėjusiais metais tekusią dalį Sąjungos apsirūpinime, jei turima tų produktų duomenų;

([31]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

(75) Tarybos sprendimu 2014/115/ES ([32]) patvirtintas, *inter alia*, Sutarties dėl viešųjų pirkimų (toliau – SVP) pakeitimas. SVP tikslas – nustatyti subalansuotų teisių ir pareigų, susijusių su viešosiomis sutartimis, daugiašalę sistemą, siekiant liberalizuoti ir išplėsti pasaulio prekybą. Kalbant apie sutartis, kurioms taikomas SVP Sąjungos I priedėlis, taip pat kiti atitinkami tarptautiniai susitarimai, kurie yra privalomi Sąjungai, įskaitant laisvosios prekybos susitarimus ir 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos III straipsnio 8 dalies a punktą, kai vyriausybinės įstaigos pirkimus rengia dėl gaminių, įsigyjamų komercinio perpardavimo tikslais arba siekiant juos panaudoti komerciniam pardavimui skirtų prekių gamyboje, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai reikalavimų dėl atsparumo netaiko nulinio balanso technologijai arba jos pagrindiniams specifiniams komponentams, kilusiems iš teikimo šaltinių, kurie yra tų susitarimų susitariančiosios šalys;

(76) nuostatų dėl atsparumo viešųjų pirkimų procedūrose taikymas pagal šį reglamentą neturėtų daryti poveikio Direktyvos 2014/24/ES 25 straipsniui ir Direktyvos 2014/25/ES 43 ir 85 straipsniams ir atitikti 2019 m. liepos 24 d. Komisijos komunikatą „Prekes siūlančių trečiųjų šalių subjektų dalyvavimo ES viešųjų pirkimų rinkos konkursuose gairės“. Panašiai, darbams, prekėms ir paslaugoms, kuriems taikomas šis reglamentas, ir toliau turėtų būti taikomos viešųjų pirkimų nuostatos, įskaitant Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnio 4 dalį ir Reglamente (ES) 2024/1781 nustatytas įgyvendinimo priemones;

(77) siekiant sumažinti administracinę naštą, atsirandančią dėl poreikio atsižvelgti į reikalavimus, susijusius su konkurso indėliu į tvarumą ir atsparumą, visų pirma mažesniems viešiesiems pirkėjams ir mažesnės vertės sutartims, kurios nedaro reikšmingo poveikio rinkai, atitinkamų šio reglamento nuostatų taikymas viešiesiems pirkėjams, kurie nėra centrinės perkančiosios organizacijos, ir sutartims, kurių vertė mažesnė nei 25 mln. EUR, turėtų būti atidėtas dvejiems metams;

(78) nuostatų, susijusių su viešųjų pirkimų procedūromis pagal šį reglamentą, taikymo tikslais, kai gaminiui taikomas deleguotasis aktas, priimtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369 ([33]), perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turėtų pirkti tik tuos gaminius, kurie atitinka to reglamento 7 straipsnio 2 dalyje nustatytą įpareigojimą;

(79) namų ūkiai, įmonės ir galutiniai vartotojai yra esminė Sąjungos nulinio balanso technologijų galutinių produktų paklausos dalis, o viešosios paramos schemos, kuriomis siekiama skatinti namų ūkius, visų pirma pažeidžiamus mažas ir mažesnes nei vidutines pajamas gaunančius namų ūkius ir vartotojus, pirkti tokį produktą, yra svarbios priemonės žaliajai pertvarkai paspartinti. Pagal 2022 m. gegužės 18 d. Komisijos komunikate paskelbtą stoginių saulės energijos įrenginių iniciatyvą valstybės narės turėtų, pavyzdžiui, sukurti nacionalines programas, kuriomis būtų remiamas masinis stoginių saulės energijos įrenginių diegimas. Plane „REPowerEU“ Komisija paragino valstybes nares visapusiškai pasinaudoti paramos priemonėmis, kuriomis skatinamas perėjimas prie šilumos siurblių. Tokios valstybių narių nacionaliniu lygmeniu arba vietos ar regionų institucijų sukurtos paramos schemos taip pat turėtų padėti didinti Sąjungos nulinio balanso technologijų tvarumą ir atsparumą. Pavyzdžiui, valdžios institucijos turėtų teikti didesnę finansinę kompensaciją paramos gavėjams už nulinio balanso technologijų galutinių produktų, kuriais bus labiau prisidedama prie atsparumo didinimo Sąjungoje, pirkimą. Valdžios institucijos gali galimybę naudotis schemomis susieti su indėliu į tvarumą ir atsparumą. Tai darydamos valstybės narės raginamos atsižvelgti į schemos prieinamumą energijos nepriteklių patiriantiems piliečiams. Valdžios institucijos turėtų užtikrinti, kad jų schemos būtų atviros, skaidrios ir nediskriminacinės, kad jomis būtų prisidedama prie nulinio balanso technologijų produktų paklausos Sąjungoje didinimo. Valdžios institucijos taip pat turėtų apriboti papildomą finansinę kompensaciją už tokius produktus, kad nesulėtintų nulinio balanso technologijų diegimo Sąjungoje. Siekdamos padidinti tokių schemų veiksmingumą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad informacija ir vartotojams, ir nulinio balanso technologijų gamintojams būtų lengvai prieinama nemokamoje interneto svetainėje. Tai, kad valdžios institucijos vartotojams ar namų ūkiams skirtose schemose atsižvelgia į indėlį į tvarumą ir atsparumą, neturėtų daryti poveikio valstybės pagalbos taisyklėms ir PPO taisyklėms dėl subsidijų;

(80) kurdamos namų ūkiams, įmonėms ar vartotojams naudingas schemas, kuriomis skatinama pirkti nulinio balanso technologijų galutinius produktus, valstybės narės, regioninės ar vietos institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba asociacijos, kurias sudaro viena ar daugiau tokių institucijų arba viena ar daugiau tokių viešosios

([32]) 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimas 2014/115/ES dėl Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama Sutartis dėl viešųjų pirkimų, sudarymo (OL L 68, 2014 3 7, p. 1).

([33]) 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1).

teisės reglamentuojamų įstaigų, turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, be kita ko, užtikrinant, kad tokios schemos nepasiektų tokio masto, kuris labai pakenktų PPO narių interesams;

(81) Komisija taip pat turėtų galėti padėti valstybėms narėms kurti namų ūkiams, įmonėms ir vartotojams skirtas schemas, kad būtų kuriamos sinergijos ir keičiamasi geriausia patirtimi. Europinė nulinio ŠESD balanso platforma taip pat turėtų atlikti svarbų vaidmenį, kad valstybės narės ir valdžios institucijos savo viešųjų pirkimų procedūrų ir aukcionų praktikoje sparčiau įgyvendintų indėlio į tvarumą ir atsparumą priemones. Komisija, pasikonsultavusi su Platforma, turėtų priimti įgyvendinimo aktą, kuriame būtų išsamiai apibrėžti indėlio į tvarumą ir atsparumą vertinimo kriterijai. Tame akte ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), kurios turėtų turėti sąžiningas galimybes dalyvauti stambioje viešųjų pirkimų rinkoje. Juo taip pat turėtų būti užtikrinta, kad reikalavimai dėl tvarumo ir atsparumo būtų taikomi taip, kad būtų užtikrinta sąžiningas ir lygiateisis rinkos dalyvių konkuravimas, neatsižvelgiant į jų nuosavybės struktūrą;

(82) siekiant užtikrinti, kad viešųjų pirkimų procedūros ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą skatinantys aukcionai iš tikrųjų prisidėtų prie Sąjungos atsparumo, ta veikla turi būti nuspėjama pramonei. Kad pramonė galėtų laiku pritaikyti savo gamybą, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turėtų iš anksto informuoti rinką apie numatomus nulinio balanso technologijų produktų poreikius;

(83) be priemonių, skirtų viešajai ir namų ūkių paklausai tenkinti, Sąjunga galėtų apsvarstyti galimybę imtis veiksmų, kuriais būtų palengvintas nulinio balanso technologijų diegimas Sąjungos pramonės vertės grandinėse, ypač daug dėmesio skiriant MVĮ, visų pirma sudarant palankesnes sąlygas pramonės pasiūlos ir paklausos susiejimui;

(84) kaip nurodyta Komisijos komunikate dėl Žaliojo kurso pramonės plano, Sąjungos pramonei išsikovoti didesnę dalį rinkoje nėra lengva dėl to, kad trečiosiose valstybėse teikiamos subsidijos trukdo vienodų sąlygų užtikrinimui. Tokia padėtis Sąjungai kelia konkurencinį iššūkį išlaikyti savo pačios pramonę ir ją plėtoti, todėl Sąjungai reikia greitai ir ryžtingai reaguoti modernizuojant savo teisinę sistemą;

(85) atsižvelgiant į Sąjungos tikslą sumažinti strateginę priklausomybę nuo trečiųjų valstybių nulinio balanso technologijų srityje, labai svarbu, kad viešosios paramos mechanizmai, pavyzdžiui, viešųjų pirkimų procedūros ir aukcionai, tokios priklausomybės nedidintų. Todėl, kai tai būtina ir tinkama, turėtų būti nustatyti pagrįsti apribojimai, taikomi tiekimo sutartyse nurodytų produktų, perkamų iš trečiųjų valstybių, daliai, jei Komisija nustato, kad tenkinamos šiame reglamente nustatytos su atsparumu susijusios sąlygos. Be to, turėtų būti dedamos pastangos veiksmingai kovoti su nesąžiningomis trečiųjų valstybių teikiamomis subsidijomis, kuriomis trukdoma užtikrinti vienodas sąlygas, pavyzdžiui, naudojant visas galimas priemones, numatytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentuose (ES) 2022/1031 ([34]) ir (ES) 2022/2560 ([35]);

(86) galimybė gauti viešojo ir privačiojo sektorių finansavimą yra labai svarbi siekiant užtikrinti Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą ir sukurti tvirtą ir konkurencingą nulinio balanso technologijų ir jų tiekimo grandinių gamybos bazę visoje Sąjungoje. Didžioji dalis investicijų, reikalingų Europos žaliojo kurso tikslams pasiekti, bus gautos iš privačiojo kapitalo, pritraukto ir dėl nulinio balanso ekosistemos augimo potencialo, ir dėl stabilios bei plataus užmojo politikos sistemos. Todėl gerai veikiančios, gilios ir integruotos kapitalo rinkos bus labai svarbios siekiant surinkti ir nukreipti lėšas, būtinas žaliajai pertvarkai ir nulinio balanso technologijų gamybos projektams. Taigi tam, kad Sąjunga pasiektų nulinio ŠESD balanso tikslus, būtina sparčiai daryti pažangą kuriant kapitalo rinkų sąjungą. Tvaraus finansavimo darbotvarkė (ir mišrusis finansavimas) taip pat atlieka labai svarbų vaidmenį didinant investicijas į nulinio balanso technologijas vertės grandinėse, kartu užtikrinant sektoriaus konkurencingumą. Kaip nurodyta kartu su šiuo reglamentu pateiktame Komisijos tarnybų darbo dokumente, investicijų poreikiai 2023–

([34]) 2022 m. birželio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1031 dėl trečiųjų šalių ekonominės veiklos vykdytojų, prekių ir paslaugų patekimo į Sąjungos viešųjų pirkimų ir koncesijų rinkas ir procedūrų, kuriomis remiamos derybos dėl Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojų, prekių ir paslaugų patekimo į trečiųjų šalių viešųjų pirkimų ir koncesijų rinkas (Tarptautinių viešųjų pirkimų priemonė (TVPP)) (OL L 173, 2022 6 30, p. 1).

([35]) 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2560 dėl vidaus rinką iškraipančių užsienio subsidijų (OL L 330, 2022 12 23, p. 1).

2030 m. laikotarpiu sudaro apie 92 mlrd. EUR, o tai reiškia, kad reikės skirti maždaug 52–119 mlrd. EUR, priklausomai nuo įvairių scenarijų, todėl viešojo finansavimo reikalavimai sudarytų 16–18 mlrd. EUR. Atsižvelgiant į tai, kad atliekant šį vertinimą atsižvelgiama tik į šešias konkrečias technologijas, tikėtina, kad realus investicijų poreikis bus gerokai didesnis;

(87) bendrovių ir finansinių investuotojų privačios investicijos yra itin svarbios. Kai vien privačių investicijų nepakanka, norint veiksmingai įgyvendinti nulinio balanso technologijų gamybos projektus gali prireikti viešosios paramos, pavyzdžiui, garantijų, paskolų arba investicijų į nuosavą kapitalą ir kvazinuosavą kapitalą forma, kartu vengiant vidaus rinkos iškraipymo. Kai ta viešoji parama teikiama valstybės pagalbos forma, tokia pagalba turėtų būti skatinamojo poveikio ir būti būtina, tikslinga, laikina, tinkama ir proporcinga, kartu išsaugant konkurenciją ir sanglaudą vidaus rinkoje. Pagal esamas valstybės pagalbos gaires, kurios neseniai buvo nuodugniai peržiūrėtos atsižvelgiant į dvejopos pertvarkos tikslus, suteikiama daug galimybių tam tikromis sąlygomis remti investicijas į projektus, kuriems taikomas šis reglamentas. Valstybės narės gali atlikti svarbų vaidmenį sudarant palankesnes galimybes gauti finansavimą nulinio balanso technologijų gamybos projektams, spręsdamos rinkos nepakankamumo problemas tikslinės ir laikinos valstybės pagalbos priemonėmis. 2023 m. kovo 9 d. priimta Laikinąja valstybės pagalbos krizės ir pereinamojo laikotarpio sąlygomis sistema vidaus rinkoje siekiama užtikrinti vienodas sąlygas, orientuojantis į sektorius, kuriuose nustatyta veiklos perkėlimo į trečiąsias valstybes rizika, ir užtikrinant pagalbos dydžio proporcingumą. Tai sudaro sąlygas valstybėms narėms nustatyti priemones, kuriomis būtų remiamos naujos investicijos į gamybos priemones apibrėžtuose nulinio balanso sektoriuose, be kita ko, taikant mokesčių lengvatas. Siekiant prisidėti prie valstybių narių ir regionų konvergencijos tikslo, leidžiama pagalbos suma gali būti moduliuojama nustatant didesnį pagalbos intensyvumą ir didesnes pagalbos sumos viršutines ribas, jei investicijos vykdomos remiamose vietovėse. Kad būtų išvengta vidaus rinkos susiskaidymo, turi būti nustatytos atitinkamos sąlygos patikrinti, ar yra konkreti rizika, kad investicijos bus nukreiptos už Europos ekonominės erdvės (EEE) ribų, ir ar nėra veiklos perkėlimo EEE viduje rizikos. Norint tuo tikslu sutelkti nacionalinių išteklių, valstybės narės raginamos pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 3 dalį išleisti 25 % ATLPS pajamų, kurias valstybės narės kasmet surenka iš ATLPS aukcionų;

(88) bet koks papildomas valstybės pagalbos sutelkimas turėtų būti tikslingas, laikinas ir suderinamas su Sąjungos politikos tikslais, pavyzdžiui, Europos žaliuoju kursu ir Ramsčiu. Toks finansavimas neturėtų sukurti papildomų skirtumų tarp valstybių narių, laikantis Sąjungos konkurencijos ir sanglaudos politikos;

(89) viešoji parama turėtų būti naudojama proporcingai sprendžiant konkrečias nustatytas rinkos nepakankamumo arba neoptimalaus investavimo atvejų problemas ir veiksmais neturėtų būti dubliuojamas arba išstumiamas privatus finansavimas, arba iškraipoma konkurencija vidaus rinkoje. Veiksmai turėtų suteikti Sąjungai aiškią pridėtinę vertę. Viešosiomis investicijomis daugiausia dėmesio gali būti skiriama visų pirma būtinoms investicijoms į infrastruktūrą, inovacijų skatinimui ir proveržio technologijų plėtrai;

(90) investicijoms į nulinio balanso technologijų gamybos projektus finansuoti taip pat galima pasinaudoti keliomis Sąjungos finansavimo programomis, pavyzdžiui, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/241 ([36]), programa „InvestEU“, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/523 ([37]), sanglaudos politikos programomis arba pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB ([38]) įsteigtu inovacijų fondu. Be to, STEP padės geriau nukreipti esamas Sąjungos lėšas ypatingos svarbos investicijoms, kuriomis siekiama remti ypatingos svarbos technologijų, įskaitant švarias technologijas, kūrimą ar gamybą;

(91) pagal Reglamentą (ES) 2023/435 ([39]) valstybės narės gali pasinaudoti papildoma 20 mlrd. EUR negrąžintina parama siekiant skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir pakeisti iškastinį kurą, be kita ko, įgyvendinant ES nulinio balanso pramonės projektus. Kaip nurodyta Komisijos gairėse dėl skyrių „REPowerEU“, valstybės narės raginamos pagal

([36]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

([37]) 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017 (OL L 107, 2021 3 26, p. 30).

([38]) 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

([39]) 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1).

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241 ([40]) į savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų skyrių „REPowerEU“ įtraukti priemones, kuriomis remiamos investicijos į nulinio balanso technologijų gamybą ir pramonės inovacijas;

(92) programa „InvestEU“ yra Sąjungos pavyzdinė programa, kuria siekiama skatinti investicijas, visų pirma žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, teikiant finansavimą ir techninę pagalbą, pavyzdžiui, taikant derinimo mechanizmus. Toks požiūris padeda pritraukti papildomą viešąjį ir privatųjį kapitalą. Be to, nedarant poveikio taikytinoms valstybės pagalbos taisyklėms, valstybės narės raginamos prisidėti prie programos „InvestEU“ valstybių narių skyriaus, kad būtų remiami finansiniai produktai, skirti nulinio balanso technologijų gamybai;

(93) valstybės narės gali teikti paramą pagal sanglaudos politikos programas, laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060 ([41]), kad visuose regionuose, o ypač mažiau išsivysčiusiuose regionuose, pertvarką vykdančiuose regionuose ir Teisingos pertvarkos fondo teritorijose paskatintų pradėti įgyvendinti nulinio balanso strateginius projektus ir nulinio balanso technologijų gamybos projektus, pasitelkdamos infrastruktūros investicinių produktų paketus, gamybines investicijas į inovacijas, į gamybos pajėgumą MVĮ, į paslaugas, į mokymo ir kvalifikacijos kėlimo priemones, įskaitant paramą valdžios institucijų ir projektų rengėjų gebėjimų stiprinimui. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/240 ([42]) nustatyta techninės paramos priemonė gali padėti valstybėms narėms ir regionams parengti nulinio balanso augimo strategijas, pagerinti verslo aplinką, sumažinti biurokratizmą ir paspartinti leidimų išdavimo procedūras. Valstybės narės turėtų būti raginamos skatinti nulinio balanso projektų tvarumą įtraukiant šias investicijas į Sąjungos vertės grandines, visų pirma remiantis tarpregioninio ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo tinklais. Tokių priemonių taikymas visų pirma turėtų būti svarstomas kalbant apie slėnius;

(94) inovacijų fondas taip pat yra labai daug žadantis ir ekonomiškai efektyvus būdas remti švaraus vandenilio ir kitų nulinio balanso technologijų gamybos ir diegimo plėtrą Sąjungoje, taip stiprinant Sąjungos suverenumą pagrindinių technologijų, susijusių su klimato srities veiksmais ir energetiniu saugumu, srityje;

(95) siekdamos įveikti dabartinių fragmentiškų viešųjų ir privačiųjų investicijų pastangų ribotumą ir palengvinti integravimą ir investicijų grąžą, Komisija ir valstybės narės turėtų geriau koordinuoti esamas finansavimo programas Sąjungos bei nacionaliniu lygmenimis ir kurti jų sinergijas, taip pat užtikrinti geresnį koordinavimą ir bendradarbiavimą su pramonės ir pagrindiniais privačiojo sektoriaus suinteresuotaisiais subjektais. Platformai tenka itin svarbus vaidmuo siekiant susidaryti išsamų esamų bei aktualių finansavimo galimybių vaizdą ir aptarti individualius nulinio balanso strateginių projektų finansavimo poreikius. Kad būtų skatinama nulinio balanso technologijų gamyba Sąjungoje, Platforma gali aptarti, kaip spręsti finansavimo, reguliavimo sistemos, taip pat garantijų, susijusių su investicijomis ir vieta, klausimus;

(96) be to, atsižvelgiant į nulinio balanso technologijų gamybos projektų ir nulinio balanso strateginių projektų svarbą Sąjungos apsirūpinimui energija, reikėtų iš dalies panaikinti arba supaprastinti tam tikrus administracinius apribojimus, kad būtų paspartintas tokių projektų įgyvendinimas;

(97) kosmoso duomenys ir paslaugos, teikiami Sąjungos kosmoso programos, sudarytos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/696 ([43]), ir visų pirma programos „Copernicus“, kiek įmanoma naudojami informacijai apie geologiją, biologiją, ekologiją, socialinį bei ekonominį vystymąsi ir išteklių prieinamumą poveikio aplinkai vertinimams ir leidimams teikti. Tokie duomenys ir paslaugos, visų pirma programos „Copernicus“ antropogeninės kilmės išmetamo CO_2 kiekio stebėsenos ir tikrinimo pajėgumai, yra aktualūs vertinant pramonės projektų poveikį ir antropogeninės kilmės CO_2 absorbentų poveikį šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijai ir srautams pasaulyje;

([40]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

([41]) 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

([42]) 2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/240, kuriuo nustatoma techninės paramos priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 1).

([43]) 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/696, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES (OL L 170, 2021 5 12, p. 69).

(98) kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1025/2012 ([44]) 10 straipsnio 1 dalyje, Komisija turėtų paprašyti vienos ar daugiau Europos standartizacijos organizacijų parengti Europos standartų projektus, kuriais būtų remiami šio reglamento tikslai;

(99) vandenilio slėniai, kuriuose naudojamos pramonės galutinio naudojimo taikmenos, atlieka svarbų vaidmenį dekarbonizuojant energijai imlias pramonės šakas. Plane „REPowerEU“ nustatytas tikslas padvigubinti vandenilio slėnių skaičių Sąjungoje. Kad valstybės narės pasiektų šį tikslą, jos turėtų paspartinti leidimų išdavimą ir apsvarstyti galimybes sukurti apribotas bandomąsias nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkas bei teikti pirmenybę galimybei gauti finansavimą. Siekdamos sustiprinti nulinio balanso pramonės atsparumą, valstybės narės turėtų užtikrinti vandenilio slėnių jungtis per Sąjungos sienas. Pramonės įrenginiai, gaminantys savo energiją ir galintys teigiamai prisidėti prie elektros energijos gamybos, turėtų būti skatinami prisidėti prie išmaniojo elektros tinklo kaip energijos gamintojai, supaprastinant reguliavimo reikalavimus;

(100) apribotos bandomosios nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkos gali būti svarbi priemonė siekiant skatinti inovacijas nulinio balanso technologijų srityje ir mokymąsi reguliavimo srityje. Inovacijoms turi būti sudarytos sąlygos eksperimentavimo erdvėse, nes moksliniai rezultatai turi būti išbandyti kontroliuojamoje realių sąlygų aplinkoje. Turėtų būti sukurtos apribotos bandomosios nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkos siekiant kontroliuojamoje realių sąlygų aplinkoje ribotą laiką išbandyti novatoriškas nulinio balanso technologijas ar kitas novatoriškas technologijas, kurios gali padėti pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ir švarios ekonomikos ir sumažinti strateginę priklausomybę, taip gerinant mokymąsi reguliavimo srityje ir galimą plėtrą bei platesnį diegimą. Tikslinga rasti pusiausvyrą tarp teisinio tikrumo apribotų bandomųjų nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkų dalyviams ir Sąjungos teisės tikslų įgyvendinimo. Valstybės narės turėtų turėti galimybę nacionalinės teisės aktuose numatyti nukrypti leidžiančias nuostatas, taikytinas apribotoms bandomosioms nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkoms, kartu užtikrindamos, kad būtų laikomasi Sąjungos teisės aktuose ir nacionalinės teisės aktuose nustatytų esminių reikalavimų dėl nulinio balanso technologijų. 2023 m. Komisija paskelbė apribotų bandomųjų reglamentavimo aplinkų gaires, kaip buvo paskelbta Naujojoje Europos inovacijų darbotvarkėje, kad padėtų valstybėms narėms sukurti apribotas bandomąsias nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkas. Tos novatoriškos technologijos ilgainiui galėtų tapti būtinos siekiant Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo ir užtikrinant Sąjungos energetikos sistemos apsirūpinimo saugumą ir atsparumą;

(101) pagal Sąjungos strateginį energetikos technologijų planą (toliau – SET planas), persvarstytą 2023 m. spalio 20 d. Komisijos komunikate, remiama švarių, veiksmingų ir ekonomiškai konkurencingų energetikos technologijų plėtra, pasitelkiant koordinavimą ir bendradarbiavimą švarios energijos mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, suburiant Europos pramonę, mokslinių tyrimų organizacijas ir SET plano šalių ([45]) vyriausybių atstovus. Persvarstytu SET planu siekiama pirmiau nustatytus SET plano strateginius tikslus suderinti su Europos žaliuoju kursu, planu „REPowerEU“ ir Žaliojo kurso pramonės planu, visų pirma šiuo reglamentu. Juo siekiama skatinti laikytis vieningo požiūrio siekiant Europos dekarbonizacijos tikslų, remiant Europos nulinio balanso technologijas ir kuriant tvarią bei atsparią energetikos ateitį. SET planas suteikė struktūrą bendriems mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) veiksmams ir taip padėjo greičiau ir veiksmingiau pasiekti rezultatų, susijusių su bendrais energetikos mokslinių tyrimų ir technologijų tikslais. SET planas, kuris yra sėkmingo tarpsektorinio Sąjungos bendradarbiavimo pavyzdys, padėjo suderinti dalyvaujančių šalių MTI pastangas ir sutelkti jų nacionalinį viešąjį finansavimą bendrai sutartiems MTI prioritetams remti įgyvendinant Europos perėjimo prie švarios energijos partnerystę ir Miestų pertvarkos skatinimo partnerystę pagal programą „Europos horizontas“, sukurtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/695 ([46]). SET planas atlieka vieną iš pagrindinių vaidmenų įgyvendinant nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose numatytą energetikos sąjungos mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo aspektą. Tačiau nuo SET plano sukūrimo 2007 m. tai buvo neoficialus forumas. Šiuo reglamentu suteikiamas postūmis stiprinti Europos inovacijų ir naujų inovatyvių technologijų gamybos sąsają;

(102) norint sudaryti sąlygas žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai ir tvariam Sąjungos ekonomikos augimui ir konkurencingumui, Sąjungos nulinio balanso technologijų pramonės šakų tiekimo grandinių plėtojimui ir kokybiškų darbo vietų išsaugojimui Sąjungoje, reikia daugiau kvalifikuotų darbuotojų. Tai reiškia, kad reikia didelių investicijų į perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, be kita ko, profesinio rengimo ir mokymo srityje. Energetikos pertvarkai reikės gerokai padidinti kvalifikuotų darbuotojų skaičių įvairiuose sektoriuose, įskaitant atsinaujinančiųjų

([44]) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 12).

([45]) Šiuo metu visos ES valstybės narės, taip pat IS, NO ir TR.

([46]) 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (OL L 170, 2021 5 12, p. 1).

išteklių energiją bei energijos kaupimą ir žaliavas, ir ji turi didelį kokybiškų darbo vietų kūrimo potencialą. Pagal SET planą apskaičiuota, kad ne vėliau kaip 2030 m. vien tik gamybos sektoriuje reikės 180 000 kvalifikuotų darbuotojų, technikų ir inžinierių. Saulės fotovoltinės energijos sektoriuje vien tik gamybai reikėtų iki 66 000 darbo vietų. Todėl itin svarbu užtikrinti, kad darbo vietos nulinio balanso technologijų srityje būtų patrauklios ir prieinamos ir kad būtų sprendžiamas dabartinės darbuotojų įgūdžių ir bendrovių poreikių neatitikties klausimas;

(103) kadangi be didelės kvalifikuotos darbo jėgos Sąjungoje nebus įmanoma sustiprinti pagrindinių nulinio balanso technologijų gamybos pajėgumo, būtina nustatyti priemones, kuriomis būtų skatinama, kad daugiau žmonių, visų pirma moterų, nedirbančių, nesimokančių ir mokymuose nedalyvaujančių (NEET) jaunuolių, migrantų kilmės asmenų, vyresnio amžiaus asmenų ir asmenų su negalia, būtų integruojami į darbo rinką ir joje būtų aktyvūs. Be to, tai turėtų apimti darbuotojus iš trečiųjų valstybių, nes Sąjunga pritraukia tik nedidelę kvalifikuotų migrantų dalį. Atsižvelgiant į Tarybos rekomendacijos dėl teisingo perėjimo prie poveikio klimatui neutralumo užtikrinimo tikslus, svarbu teikti specialią paramą nykstančių ir nuosmukį patiriančių sektorių darbuotojų darbo vietos keitimui. Tai reiškia investavimą į įgūdžius visiems, kartu laikantis tikslinio požiūrio į pažeidžiamas grupes ir pertvarką vykdančius regionus. Galutinis tikslas turėtų būti kokybiškų darbo vietų, reikalingų nulinio balanso technologijoms, kūrimas Sąjungoje laikantis Ramstyje numatytų užimtumo ir mokymo tikslų, įskaitant teisingą ir deramą darbo užmokestį, gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimą ir saugias bei sveikas darbo vietas, taip pat teisę į kokybišką mokymąsi visą gyvenimą. Įgūdžių ir darbo jėgos trūkumą taip pat gali lemti nepatrauklios darbo vietos ir prastos darbo sąlygos. Darbo vietų kokybės gerinimas prastomis darbo sąlygomis pasižyminčiuose sektoriuose ir bendrovėse taip pat yra svarbus elementas norint pritraukti darbuotojų. Remiantis esamomis iniciatyvomis, pavyzdžiui ES įgūdžių paktu, taip pat remiantis Sąjungos lygmens veikla, susijusia su įgūdžių duomenų rinkimu ir prognozavimu, pavyzdžiui Europos profesinio mokymo plėtros centro (CEDEFOP) ir Europos darbo institucijos veikla, ir sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje planais, bei visapusiškai į jas atsižvelgiant, siekiama sutelkti visus subjektus, kad būtų užtikrintas mokymo programų aktualumas ir didėtų jų įsisavinimas, įskaitant valstybių narių institucijas, be kita ko, regionų ir vietos lygmenimis, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus, socialinius partnerius ir pramonę, visų pirma MVĮ, taip pat visų tipų universitetus, kad nustatytų įgūdžių poreikius, plėtotų švietimo ir mokymo programas ir jas plačiu mastu greitai ir operatyviai įgyvendintų. Itin svarbų vaidmenį šiuo atžvilgiu turi atlikti nulinio balanso strateginiai projektai. Valstybės narės ir Komisija turėtų užtikrinti atitinkamą finansinę paramą, be kita ko, pasinaudodamos Sąjungos biudžeto galimybėmis, kurias suteikia tokios priemonės kaip ESF +, „InvestEU“, Teisingos pertvarkos fondas, „Europos horizontas“, Europos regioninės plėtros fondai, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, pagal Direktyvos 2003/87/EB 10d straipsnį įsteigtas modernizavimo fondas, „REPowerEU“, Bendrosios rinkos programa ir STEP. Finansinė parama turėtų apimti pradinį finansavimą, kurį suteiktų Komisija, siekiant įsteigti Europos nulinio ŠESD balanso pramonės akademijas (toliau – akademijos) ir sudaryti sąlygas joms veikti, numatant, kad po trejų metų nuo įsteigimo jos taptų finansiškai tvarios, be kita ko, gaudamos finansinius įnašus iš privačiojo sektoriaus;

(104) turėtų būti įsteigtos akademijos, siekiant parengti švietimo ir mokymo programas, turinį ir medžiagą, taip pat kredencialus, nurodančius, kad programa yra parengta vienos iš akademijų, skirtus pagrindinėms nulinio balanso technologijų vertės grandinėms reikalingų darbingo amžiaus žmonių, kokio amžiau jie bebūtų, kvalifikacijai kelti ir jų perkvalifikavimui, ir siūlyti šias programas, turinį ir medžiagą atitinkamiems švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams ir kitiems kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo veikloje valstybėse narėse dalyvaujantiems subjektams, kad jie galėtų savanoriškai juos naudoti. Akademijos turėtų atlikti palengvinamojo pobūdžio vaidmenį, visapusiškai paisydamos valstybių narių atsakomybės už mokymo turinį ir švietimo sistemų organizavimą, taip pat už profesinio mokymo turinį ir organizavimą. Tai darydamos akademijos turėtų padėti siekti ilgalaikio tikslo reindustrializuoti Sąjungą ir ją kartu dekarbonizuoti, šalindamos ypatingos svarbos įgūdžių trūkumą, taip pat prisidėdamos prie jos atviro strateginio savarankiškumo ir reaguodamos į Sąjungoje gaminamų nulinio balanso technologijų poreikį, tuo tikslu stiprindamos jos gebėjimą diegti inovacijas ir gaminti. Akademijos turėtų būti steigiamos remiantis Komisijos atliktu įgūdžių trūkumo vertinimu, remiantis esamais ir objektyviais tyrimais, nulinio balanso technologijų pramonės šakose, kurios yra labai svarbios pramonės pertvarkai ir dekarbonizacijai. Kiekviena akademija turėtų parengti veiksmų planą, kuriame būtų nustatytos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, be kita ko, susijusios su besimokančių asmenų skaičiumi, kuris būtų grindžiamas įgūdžių trūkumo vertinimu;

(105) akademijos turėtų skatinti universaliųjų įgūdžių, palengvinančių profesinį judumą, ugdymą kartu su kitais reikiamais įgūdžiais. Savo mokymosi turinį akademijos turėtų siūlyti įvairiomis kalbomis, kad pagal mokymosi programas galėtų mokytis kuo daugiau asmenų. Jos turėtų rengti mokymus visais įgūdžių lygmenimis tiek, kiek to reikia, taigi – orientuojantis į visus išsilavinimo ir kvalifikacijų lygmenis visoje atitinkamų sektorių vertės grandinėje. Valstybių narių švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai gali papildyti akademijų parengtą švietimo ir mokymo turinį ir medžiagą papildoma aktualia informacija, parengta valstybės narės lygmeniu ir atspindinčia, pavyzdžiui, nacionalinę

darbo ir socialinių teisių teisę, taikytinas kolektyvines sutartis arba teritorinius ar konkretiems sektoriams taikomus reikalavimus, kai tinkama, įtraukdami socialinius ir ekonominius partnerius. Mokymosi turinys taip pat turėtų būti skirtas nacionalinių ir vietos administracijų darbuotojams, visų pirma atsakingiems už leidimų išdavimą, poveikio vertinimą ir naujų technologijų reglamentavimą, taip prisidedant prie nacionalinių administracijų gebėjimų stiprinimo ir skirtumų tarp valstybių narių mažinimo;

(106) siekiant remti įgūdžių skaidrumą bei perkeliamumą ir darbuotojų judumą, akademijos plėtos ir skatins švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų vykdomą kredencialų diegimą, įskaitant, jei tikslinga, mikrokredencialus, apimančius mokymosi rezultatus. Akademijų įdiegtus kredencialus gali išduoti švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai arba kvalifikaciją suteikiančios institucijos, jei akademijų parengta švietimo ir mokymo programa yra sėkmingai užbaigiama. Kredencialai turėtų būti išduodami kaip Europos skaitmeniniai mokymosi kredencialai ir gali būti įtraukiami į „Europass“ ir, kai aktualu ir įmanoma, į nacionalines kvalifikacijų sandaras. Europos užimtumo tarnybų tinklas (EURES), kuris teikia informaciją, konsultacijas ir priėmimo į darbą ar įdarbinimo galimybes darbuotojams ir darbdaviams visoje Sąjungoje, gali atlikti svarbų vaidmenį skelbiant laisvas darbo vietas, susijusias su nulinio balanso technologijomis ir, kai tinkama, diegiant Europos profesinius profilius;

(107) Platforma turėtų padėti teikti gaires akademijų darbui, užtikrindama, kad jų turinys šalintų Komisijos vertinime nustatytas įgūdžių spragas, ir vykdydama bendrą priežiūrą. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad paskirtas nacionalinis atstovas galėtų veikti kaip tarpininkas tarp atitinkamų valstybių narių ministerijų ir kompetentingų institucijų ir nacionalinių socialinių partnerių ir pramonės atstovų. Platforma turėtų stebėti įvairių akademijų daromą pažangą, analizuoti pagrindines įgūdžių trūkumo priežastis ir nustatyti, kokiu mastu įgyvendinant akademijų mokymo programas sprendžiama įgūdžių trūkumo nulinio balanso technologijų pramonės šakose problema ir papildomos esamos mokymo nulinio balanso technologijų srityje galimybės valstybėse narėse. Platforma turėtų pranešti apie mokymosi programų diegimą, be kita ko, parengdama pažangos ataskaitą, kuri turi būti pateikta praėjus trejiems metams po kiekvienos akademijos įsteigimo ir kurioje nurodomas besimokančiųjų pagal akademijų programas skaičius, duomenis suskirstant pagal pramonės sektorius, lytį, amžių ir išsilavinimo bei kvalifikacijos lygį;

(108) Sąjungos teisės aktuose nėra konkrečių nuostatų, kuriomis nustatomi būtiniausi rengimo reikalavimai, taikomi norint užsiimti reglamentuojamąja profesija ar ja verstis, todėl kompetencija nuspręsti, ar ir kaip reglamentuoti profesiją, priklauso valstybėms narėms. Tačiau nacionalinėmis taisyklėmis, kuriomis nustatomos galimybės užsiimti reglamentuojamomis profesijomis, neturėtų būti sudaroma nepagrįstų ar neproporcingų kliūčių naudotis tomis pagrindinėmis teisėmis. Kompetencija reglamentuoti galimybę užsiimti profesine veikla turi būti naudojamasi laikantis nediskriminavimo ir proporcingumo principų pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/958 ([47]). Atlikdamos vertinimą valstybės narės turėtų atsižvelgti į bet kokį neigiamą poveikį, kurį reglamentavimas ar profesijos gali turėti įgūdžių prieinamumui nulinio balanso pramonėje, ir stengtis kuo labiau apriboti reglamentavimą šiose srityse;

(109) tais atvejais, kai valstybės narės nustato, kad akademijų parengtos mokymosi programos yra lygiavertės konkrečioms kvalifikacijoms, kurių reikalauja priimančioji valstybė narė, kad būtų galima vykdyti reglamentuojamąją veiklą pagal profesiją, kuri ypač domina nulinio balanso pramonę toje valstybėje narėje, valstybės narės turėtų, spręsdamos dėl galimybės užsiimti reglamentuojamąja profesija ir siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas judumui nulinio balanso pramonės profesijų srityje, laikyti tuos kredencialus pakankamu formalios kvalifikacijos įrodymu pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB ([48]) 11 straipsnį;

(110) nulinio balanso technologijos gali padėti siekti Sąjungos dekarbonizacijos tikslų tik tuo atveju, jei bus įdiegtos. Tas diegimas tam tikru mastu vyks privačiuose namų ūkiuose, tačiau didžioji dalis dekarbonizacijos veikiausiai bus pasiekta dekarbonizavus pramonės procesus. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungoje būtų investuojama į tokią dekarbonizaciją, o tai labai svarbu siekiant užtikrinti kokybiškas darbo vietas ir gerovę Sąjungoje, taip pat įgyvendinti Sąjungos dekarbonizacijos tikslus, labai svarbu, kad šiuo reglamentu būtų prisidedama prie Sąjungos pramonės investicijų aplinkos gerinimo;

([47]) 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/958 dėl proporcingumo patikros prieš priimant naujas profesijų reglamentavimo nuostatas (OL L 173, 2018 7 9, p. 25).

([48]) 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 22).

(111) Sąjungos lygmeniu turėtų būti įsteigta Platforma, kurią sudarytų valstybių narių atstovai ir kuriai pirmininkautų Komisija. Platforma gali patarti Komisijai ir valstybėms narėms ir joms padėti konkrečiais klausimais, taip pat būti pagrindinė vieta, kurioje Komisija ir valstybės narės koordinuotų savo veiksmus ir sudarytų palankesnes sąlygas keistis informacija su šiuo reglamentu susijusiais klausimais. Be to, Platforma turėtų vykdyti šiame reglamente nustatytas užduotis, visų pirma susijusias su leidimų išdavimu, įskaitant bendrus kontaktinius punktus, nulinio balanso strateginiais projektais, finansavimo koordinavimu, patekimu į rinkas, įgūdžiais, apribotomis bandomosiomis nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkomis, taip pat padėti Komisijai vertinant siūlomų priemonių įgyvendinamumą ir proporcingumą, jei Komisija padaro išvadą, kad bendrieji reglamento tikslai greičiausiai nebus pasiekti. Prireikus Platforma gali įsteigti nuolatinius arba laikinus pogrupius ir pakviesti trečiąsias šalis, pavyzdžiui, ekspertus arba atstovus iš nulinio balanso pramonės šakų;

(112) kai tikslinga ir naudinga, Platforma turėtų siekti glaudaus bendradarbiavimo su kitomis atitinkamomis Komisijos iniciatyvomis, platformomis ir grupėmis, kad būtų ieškoma sinergijos, dalijamasi ekspertinėmis žiniomis, keičiamasi informacija ir skatinamas suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas, kartu vengiant visiško ir dalinio dubliavimosi. Platforma bendradarbiaus su esamais Sąjungos pramonės aljansais ir taip prisidės prie jų darbo, įtraukdama valstybes nares. Pagrindiniai bendradarbiavimo su Platforma aljansai yra Europos baterijų aljansas, Europos fotovoltinės saulės energijos pramonės aljansas, Europos švariojo vandenilio aljansas, Visai netaršios aviacijos aljansas, Procesorių ir puslaidininkių technologijų pramonės aljansas ir Atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako degalų vertės grandinės pramonės aljansas. Sektoriai, kuriems šiuo metu nėra atstovaujama pramonės aljansuose, taip pat naudojasi struktūrizuotos sistemos, kurią suteikia Platforma, teikiamais privalumais. Kalbant apie nulinio balanso strategines partnerystes, kai aktualu, numatomas glaudus bendradarbiavimas su Ypatingos svarbos žaliavų taryba;

(113) mažinti reglamentavimo ir administracinę naštą, taip pat turėti tinkamą reguliavimo sistemą pramonės sektoriams yra ypač svarbu, kad jie galėtų veiksmingai prisitaikyti prie su klimato kaita susijusios pertvarkos ir energetikos pertvarkos. Todėl Sąjunga turėtų siekti ne vėliau kaip 2030 m. gerokai sumažinti bendrą reglamentavimo naštą pramonei, visu pirma, pateikti naują produktą vidaus rinkai. Tos pastangos visų pirma turėtų būti dedamos pagal geresnio reglamentavimo principą ir nedarant poveikio Sąjungos aplinkos ir darbo standartams. Komisija turėtų informuoti Platformą apie pokyčius, susijusius su administravimo ir reglamentavimo bei administracine našta, tenkančia nulinio balanso technologijų pramonės sektoriams Sąjungoje, remdamasi 2023 m. spalio 24 d. Komisijos ataskaita „Švarios energijos technologijų konkurencingumo pažanga“ ir Komisijos 2022 m. metiniu naštos tyrimu. Siekiant palengvinti Sąjungos institucijų pastangas užtikrinti, kad nulinio balanso technologijų pramonės sektoriams tenkanti reglamentavimo našta išliktų minimali, šiuo reglamentu įsteigiama Nulinio balanso reglamentavimo naštos mokslinė patariamoji grupė (toliau – Mokslinė patariamoji grupė). Mokslinė patariamoji grupė turėtų parengti moksliškai pagrįstas rekomendacijas dėl reglamentavimo naštos Sąjungoje poveikio nulinio balanso pramonės sektoriams, naudodamasi moksliškai pagrįsta metodika, ir, kai tikslinga, atsižvelgdama į geresnio reglamentavimo priemonių rinkinį, kad įvertintų reglamentavimo naštos poveikį. Mokslinės patariamosios grupės veikla nedaro poveikio Sąjungos institucijų prerogatyvoms;

(114) Reglamente (ES) 2018/1999 nustatyta, kad valstybės narės turi pateikti savo atnaujintus 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus. Kaip pabrėžiama Komisijos valstybėms narėms skirtose 2021–2030 m. gairėse dėl šių planų atnaujinimo, atnaujintuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose turėtų būti aprašyti valstybių narių tikslai ir politika, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos jų teritorijoje plėtoti komerciniais tikslais prieinamų efektyvaus energijos vartojimo ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų, įrangos ir pagrindinių komponentų gamybos projektus. Tuose planuose taip pat turėtų būti aprašyti valstybių narių tikslai ir politika, kuriais siekiama tos plėtros pasitelkiant įvairinimo pastangas trečiosiose valstybėse ir kad jų pramonė galėtų nuolat rinkti, transportuoti ir saugoti išmetamą CO_2 kiekį geologinėse saugyklose. Tie planai turėtų būti pagrindas, kuriuo remiantis būtų nustatomas nulinio balanso technologijų poreikis. Atsižvelgdamos į šį reglamentą, rengdamos savo nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, valstybės narės turėtų atsižvelgti tiek į bendrą konkurencingumą, tiek į mokslinius tyrimus ir inovacijas nulinio balanso pramonės sektoriuose ilguoju laikotarpiu;

(115) Žaliojo kurso pramonės plane Komisija paskelbė ketinanti sudaryti nulinio balanso pramonės partnerystes, apimančias nulinio balanso technologijas, ir taip dėti daugiau pastangų suvienyti jėgas su partneriais, įsipareigojusiais įgyvendinti Paryžiaus susitarimą. Bendradarbiaujant pagal tokias partnerystes, tikėtina, bus skatinama visame pasaulyje diegti nulinio balanso technologijas ir remti abipusiškai stiprinančias Sąjungos ir trečiųjų valstybių tarpusavio partnerystes, įskaitant tvarias investicijas ir techninę pagalbą. Nulinio balanso pramonės partnerystės turėtų būti abipusiškai naudingos Sąjungai ir jos partneriams ir turėtų padėti siekti pasaulinių klimato srities tikslų. Tos partnerystės taip pat gali padėti įvairinti Sąjungos apsirūpinimą nulinio balanso technologijomis ir jų komponentais bei didinti jo atsparumą, gerinti Sąjungos ir jos partnerių keitimąsi informacija apie nulinio balanso

technologijų kūrimą ir padėti Sąjungos nulinio balanso pramonei patekti į pasaulinę švarios energijos rinką, kartu remiant besiformuojančius švarios energijos technologijų pramonės sektorius trečiosiose valstybėse, turinčiose akivaizdžių lyginamųjų pranašumų. Komisija ir valstybės narės gali koordinuoti nulinio balanso pramonės partnerystes Platformoje, aptardamos esamas atitinkamas partnerystes ir procesus, pavyzdžiui, žaliąsias partnerystes, dialogus energetikos klausimais ir kitas esamų dvišalių sutartinių priemonių formas, taip pat galimas sinergijas su atitinkamų valstybių narių dvišaliais susitarimais su trečiosiomis valstybėmis;

(116) Sąjunga turėtų siekti tarptautinės prekybos ir investicijų į nulinio balanso technologijas įvairinimo ir skatinimo, užmezgant abipusiškai stiprinančias partnerystes, kartu skatinant pasauliniu mastu aukštus socialinius, darbo ir aplinkos apsaugos standartus. Tai turėtų būti daroma glaudžiai bendradarbiaujant ir palaikant partnerystę su bendramintėmis valstybėmis laikantis galiojančių susitarimų arba imantis naujos strateginio angažavimosi veiklos. Be to, glaudžiai, atvirai ir subalansuotai bendradarbiaujant su šalimis partnerėmis, remiantis abipusiškumu ir bendrais interesais, turėtų būti vykdomas tvirtesnis tarptautinis bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, kad būtų kuriamos ir diegiamos nulinio balanso technologijos;

(117) siekiant nustatyti ir sumažinti galimą tiekimo riziką, susijusią su nulinio balanso technologijomis, turėtų būti galima nuolat stebėti rodiklius, susijusius su rinkos tendencijomis, gamybos pajėgumais, inovacijomis, užimtumu ir įgūdžiais, leidimų nulinio balanso technologijoms išdavimo trukme ir CO_2 įleidimo pajėgumais. Tačiau šiuo metu nėra pakankamai kokybiškų duomenų tiems rodikliams stebėti. Kadangi šiame reglamente numatytos užduotys priklauso nuo kokybiškų duomenų prieinamumo, būtina, kad vykdydama stebėseną Komisija pasirinktų prioritetines nulinio balanso technologijas, atsižvelgiant į jų svarbą Sąjungoje, kartu gerinant tokių duomenų prieinamumą. Komisija taip pat glaudžiai bendradarbiaus su Eurostatu, Sąjungos statistikos institucija, kad parengtų bendrus nulinio balanso technologijoms skirtus bendrus kodus, būtinus aukštos kokybės ilgalaikiam ataskaitų teikimui ir statistikai;

(118) kai remiantis SESV 290 straipsniu Komisijai pagal šį reglamentą deleguojami įgaliojimai priimti aktus, ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ([49]) nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(119) jei kuri nors iš šiame reglamente numatytų priemonių laikoma valstybės pagalba, su tokiomis priemonėmis susijusiomis nuostatomis nedaromas poveikis SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui;

(120) kadangi šio reglamento tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto arba poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TAIKYMO SRITIS IR TERMINŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas

1. Bendrasis šio reglamento tikslas – pagerinti vidaus rinkos veikimą nustatant sistemą, kad būtų užtikrintos Sąjungos galimybės užsitikrinti saugų ir tvarų apsirūpinimą nulinio balanso technologijomis, be kita ko, didinant nulinio balanso technologijų ir jų tiekimo grandinių gamybos pajėgumą, kad būtų užtikrintas jų atsparumas, kartu padedant siekti Sąjungos

([49]) OL L 123, 2016 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

klimato srities tikslų ir poveikio klimatui neutralumo tikslo, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2021/1119, siekiant mažinti Sąjungos ekonomikos ir visuomenės priklausomybę nuo iškastinio kuro, ir prisidedant prie kokybiškų darbo vietų nulinio balanso technologijų srityje kūrimo, tokiu būdu taip pat didinant Sąjungos konkurencingumą.

2. 1 dalyje nurodytam bendrajam tikslui pasiekti šiuo reglamentu nustatomos priemonės, kuriomis siekiama:

a) sumažinti su nulinio balanso technologijomis susijusių tiekimo sutrikimų, galinčių iškraipyti konkurenciją ir suskaidyti vidaus rinką, riziką, visų pirma identifikuojant nulinio balanso technologijų gamybos pajėgumą ir jų tiekimo grandines bei remiant jų masto didinimą;

b) sukurti Sąjungos CO_2 saugojimo paslaugų rinką;

c) skatinti tvarių ir atsparių nulinio balanso technologijų paklausą organizuojant viešųjų pirkimų procedūras bei aukcionus ir imantis kitų formų valstybės intervencinių priemonių;

d) tobulinti įgūdžius remiant akademijas, taip apsaugant ir kuriant kokybiškas darbo vietas;

e) remti inovacijas kuriant apribotas bandomąsias nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkas, koordinuojant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą per Strateginio energetikos technologijų plano iniciatyvinę grupę, taip pat naudojant ikiprekybinius viešuosius pirkimus ir inovacinių sprendimų viešuosius pirkimus;

f) gerinti Sąjungos gebėjimą stebėti ir mažinti su nulinio balanso technologijomis susijusią tiekimo riziką.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas, išskyrus jo 33 ir 34 straipsnius, kurie taikomi novatoriškoms nulinio balanso technologijoms ir kitoms novatoriškoms technologijoms, taikomas nulinio balanso technologijoms. Ypatingos svarbos žaliavoms, kurioms taikomas Reglamentas (ES) 2024/1252, šis reglamentas netaikomas.

2. Integruotos gamybos įrenginių, kuriuose gaminamos medžiagos, kurioms taikomas ir Reglamentas (ES) 2024/1252, ir šis reglamentas, atveju taikytinas reglamentas nustatomas pagal įrenginių galutinį produktą.

3. Šis reglamentas, išskyrus jo 5, 25, 26 ir 28 straipsnius, taikomas energijai imlios pramonės dekarbonizacijos projektams, kurie yra nulinio balanso technologijos tiekimo grandinės dalis ir kuriais pramonės procesų išmetamas CO_2e kiekis yra tiek, kiek tai techniškai įmanoma, reikšmingai ir visam laikui sumažinamas.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) nulinio balanso technologijos – 4 straipsnyje išvardytos technologijos, kai jos yra galutiniai produktai, specifiniai komponentai arba specialios mašinos, pirmiausia naudojami tiems produktams gaminti;

2) komponentas – nulinio balanso technologijos galutinio produkto dalis, kurią gamina ir kuria prekiauja bendrovė, įskaitant perdirbtą medžiagą;

3) atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos – technologijos, kuriomis gaminama atsinaujinančiųjų išteklių energija;

4) atsinaujinančiųjų išteklių energija – atsinaujinančiųjų išteklių energija arba atsinaujinančioji energija, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio antros pastraipos 1 punkte;

5) energijos kaupimas – elektros energijos ir šilumos kaupimas, taip pat kitų formų kaupimas, naudojamas neiškastinio kuro energijai kaupti;

6) atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras – atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio antros pastraipos 36 punkte;

7) tvarūs alternatyvieji degalai – tvarūs aviaciniai degalai, sintetiniai mažo anglies dioksido pėdsako aviaciniai degalai arba aviacijai skirtas vandenilis, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2023/2405 3 straipsnio 7, 13 arba 17 punkte, skirti aviacijos sektoriui, arba kuras, skirtas jūrų sektoriui, kaip nustatyta pagal Reglamento (ES) 2023/1805 10 straipsnio 1 ir 2 dalis;

8) transformatyviosios pramonės dekarbonizacijos technologijos – pajėgumo gaminti transformatyviąsias pramonės technologijas, kurios naudojamos siekiant tiek, kiek tai techniškai įmanoma, reikšmingai ir visam laikui sumažinti daug energijos naudojančios įmonės, kaip apibrėžta Tarybos direktyvos 2003/96/EB ([50]) 17 straipsnio 1 dalies a punkte, plieno, aliuminio, spalvotųjų metalų, cheminių medžiagų, cemento, kalkių, stiklo, keramikos, trąšų, taip pat plaušienos ir popieriaus sektoriuose, komercinio įrenginio išmetamą CO_2e kiekį, didinimas;

9) biotechnologiniai klimato ir energetikos sprendimai – technologijos, grindžiamos mikrorganizmų arba biologinių molekulių, pavyzdžiui, fermentų, dervų ir biopolimerų, naudojimu, galinčios sumažinti išmetamą CO_2 kiekį, pakeičiant energijai imlius iškastinius ar cheminius išteklius pramoninės gamybos procesuose, kurie yra svarbūs, *inter alia*, anglies dioksido surinkimui, biodegalų gamybai ir biožaliavinių medžiagų gamybai, laikantis žiedinės ekonomikos principų;

10) pirmiausia naudojami – priede nurodyti galutiniai produktai ir specifiniai komponentai, kurie būtini nulinio balanso technologijoms gaminti, arba galutiniai produktai, specifiniai komponentai ir specialios mašinos, kurie yra būtini nulinio balanso technologijoms gaminti, remiantis įrodymais, kuriuos nacionalinei kompetentingai institucijai pateikė projekto rengėjas, išskyrus energijai imlios pramonės dekarbonizacijos projektus, kurių atveju tokių įrodymų nereikalaujama;

11) perdirbta medžiaga – medžiaga, kuri buvo perdirbta taip, kad būtų tinkama konkrečiai funkcijai nulinio balanso technologijų tiekimo grandinėje, išskyrus ypatingos svarbos žaliavas, apibrėžtas pagal Reglamento (ES) 2024/1252 4 straipsnį;

12) novatoriškos nulinio balanso technologijos – nulinio balanso technologijos, kurios apima tikrąsias inovacijas, kurių šiuo metu nėra rinkoje ir kurios yra pakankamai pažangios, kad jas būtų galima išbandyti kontroliuojamoje aplinkoje;

13) kitos novatoriškos technologijos – su energetika ar klimatu susijusios technologijos, turinčios įrodytą potencialą prisidėti prie pramonės ar energetikos sistemų dekarbonizacijos ir strateginės priklausomybės mažinimo, kurios apima tikrąsias inovacijas, kurių šiuo metu nėra Sąjungos rinkoje ir kurios yra pakankamai pažangios, kad jas būtų galima išbandyti kontroliuojamoje aplinkoje;

14) ikiprekybiniai viešieji pirkimai – nulinio balanso technologijų viešieji pirkimai ikiprekybiniu etapu, apimantys dalijimąsi rizika ir nauda rinkos sąlygomis ir konkurencinį kūrimą etapais;

15) inovacinių sprendimų viešieji pirkimai – viešųjų pirkimų procedūra, kurioje perkančiosios organizacijos ar perkantieji subjektai veikia kaip nulinio balanso technologijų pirmieji klientai ir kuri gali apimti atitikties testavimą;

16) nulinio balanso technologijų gamybos projektas – planuojamas komercinis įrenginys arba esamo įrenginio, kuriame gaminamos nulinio balanso technologijos, išplėtimas arba paskirties keitimas, arba energijai imlios pramonės dekarbonizacijos projektas;

17) energijai imlios pramonės dekarbonizacijos projektai – daug energijos naudojančios įmonės, kaip apibrėžta Direktyvos 2003/96/EB 17 straipsnio 1 dalies a punkte, plieno, aliuminio, spalvotųjų metalų, cheminių medžiagų, cemento, kalkių, stiklo, keramikos, trąšų, taip pat plaušienos ir popieriaus sektoriuose, kurie yra nulinio balanso technologijos tiekimo grandinės dalis ir kurie turi tiek, kiek tai techniškai įmanoma, reikšmingai ir visam laikui sumažinti pramonės procesų išmetamo CO_2e kiekį, komercinio įrenginio statyba arba pertvarkymas;

([50]) 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, 2003 10 31, p. 51).

18) nulinio balanso strateginis projektas – Sąjungoje vykdomas nulinio balanso technologijų gamybos projektas, CO_2 surinkimo projektas, CO_2 saugojimo projektas arba CO_2 transportavimo infrastruktūros projektas, kurį valstybė narė yra pripažinusi nulinio balanso strateginiu projektu pagal 13 ir 14 straipsnius;

19) leidimų išdavimo procedūra – procesas, apimantis visus atitinkamus leidimus statyti, plėsti, keisti ir vykdyti nulinio balanso technologijų gamybos projektus ir nulinio balanso strateginius projektus, įskaitant statybos, cheminių medžiagų ir prijungimo prie tinklo leidimus, poveikio aplinkai vertinimus ir leidimus, kai jų reikia, ir visus prašymus ir procedūras nuo prašymo išsamumo patvirtinimo iki atitinkamo bendro kontaktinio punkto pranešimo apie bendrąjį sprendimą dėl procedūros rezultatų; kalbant apie CO_2 geologinį saugojimą – leidimų saugoti išdavimo procedūra, susijusi su visų būtinų leidimų antžeminiams įrenginiams, kurių prašoma saugyklai eksploatuoti, įskaitant statybos leidimus ir vamzdžių tiesimo leidimus, ir aplinkosaugos leidimo įleisti ir saugoti CO_2, tvarkymu, atliekama pagal Direktyvą 2009/31/EB;

20) bendrasis sprendimas – valstybių narių institucijų priimtas sprendimas arba sprendimų rinkinys, kuriuo nustatoma, ar projekto rengėjui leidžiama įgyvendinti nulinio balanso technologijų gamybos projektą, nedarant poveikio bet kokiam sprendimui, priimtam taikant apeliacinę procedūrą;

21) projekto rengėjas – įmonė arba įmonių konsorciumas, plėtojantis nulinio balanso technologijų gamybos projektą arba nulinio balanso strateginį projektą;

22) apribota bandomoji nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinka – schema, pagal kurią įmonės gali išbandyti novatoriškas nulinio balanso technologijas ir kitas novatoriškas technologijas kontroliuojamoje realių sąlygų aplinkoje pagal konkretų planą, kurį parengė ir stebi kompetentinga institucija;

23) viešųjų pirkimų procedūra – bet kuri iš šių procedūrų:

   a) bet kokios rūšies sutarties skyrimo procedūra, kuriai taikoma Direktyva 2014/24/ES, siekiant sudaryti viešąją sutartį, arba Direktyva 2014/25/ES, siekiant sudaryti prekių, darbų ir paslaugų pirkimo sutartį;

   b) darbų arba paslaugų koncesijos skyrimo procedūra, kuriai taikoma Direktyva 2014/23/ES;

24) kai kalbama apie viešųjų pirkimų procedūras, perkančioji organizacija – perkančioji organizacija, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 6 straipsnyje, Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir Direktyvos 2014/25/ES 3 straipsnyje;

25) perkantysis subjektas, kai kalbama apie viešųjų pirkimų procedūras – perkantysis subjektas, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 7 straipsnyje ir Direktyvos 2014/25/ES 4 straipsnyje;

26) sutartis, kai kalbama apie viešųjų pirkimų procedūras – viešųjų pirkimų sutartys, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 5 punkte, prekių, darbų ir paslaugų pirkimo sutartys, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/25/ES 2 straipsnio 1 punkte, ir koncesijos, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 5 straipsnio 1 punkte;

27) aukcionas – konkurso procedūrų mechanizmas atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai ar vartojimui remti, kuriam netaikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB ([51]) arba direktyva 2014/23/ES, 2014/24/ES ar 2014/25/ES;

28) CO_2 įleidimo pajėgumas – metinis CO_2 kiekis, kurį galima įleisti į veikiančią geologinę saugyklą, leidžiamą pagal Direktyvą 2009/31/EB, siekiant sumažinti išmetamą anglies dioksido kiekį arba padidinti absorbuojamą anglies dioksido kiekį, visų pirma iš didelių pramoninių įrenginių, ir kuris matuojamas tonomis per metus;

29) CO_2 transportavimo infrastruktūra – vamzdynų tinklas, įskaitant susijusias kompresorines, skirtas CO_2 transportuoti į saugyklą, taip pat visi laivai, kelių ar geležinkelių transportas, įskaitant, jei reikia, skystinimo įrenginius ir laikinojo saugojimo įrenginius, skirtus CO_2 transportuoti į uosto įrenginius ir saugyklą;

([51]) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičianti direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB (OL L 216, 2009 8 20, p. 76).

30) energetikos sistemos integravimas – energetikos sistemos kaip visumos – įskaitant įvairius energijos nešiklius, infrastruktūrą ir vartojimo sektorius – veiklos planavimas ir vykdymas sukuriant tvirtesnes jų sąsajas, kad būtų teikiamos lanksčios, patikimos energetikos paslaugos nenaudojant iškastinio kuro ir efektyviai naudojant išteklius bei kuo mažesnėmis sąnaudomis visuomenei, ekonomikai ir aplinkai;

31) nulinio balanso pramonės partnerystės – Sąjungos ir trečiosios valstybės įsipareigojimas stiprinti bendradarbiavimą nulinio balanso technologijų srityje, nustatomas neprivalomu dokumentu, kuriame nustatomi konkretūs veiksmai bendro intereso srityse;

32) pirmasis tokio pobūdžio – naujas arba iš esmės atnaujintas nulinio balanso technologijos įrenginys, kuris yra novatoriškas, kiek tai susiję su nulinio balanso technologijos, kuris Sąjungoje dideliu mastu dar nėra įsitvirtinęs arba kurį statyti dar neįsipareigota, gamybos procesu;

33) gamybos pajėgumas – bendras gamybos projekte pagamintų nulinio balanso technologijų gamybos pajėgumas arba, kai gamybos projekte gaminami specifiniai komponentai arba specialios mašinos, pirmiausia naudojami tokiems produktams gaminti, o ne pačių galutinių produktų gamybai, – galutinių produktų, kuriems pagaminti tokie komponentai arba specialios mašinos, gamybos pajėgumas.

4 straipsnis

Nulinio balanso technologijų sąrašas

1. Nulinio balanso technologijos, kurioms taikomas šis reglamentas, yra:

a) saulės energijos technologijos, įskaitant fotovoltinės energijos, saulės šilumos elektros energijos ir saulės šiluminės energijos technologijas;

b) sausumos vėjo ir jūros atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos;

c) baterijų ir energijos kaupimo technologijos;

d) šilumos siurbliai ir geoterminės energijos technologijos;

e) vandenilio technologijos, įskaitant elektrolizerius ir kuro elementus;

f) tvarios biodujų ir biometano technologijos;

g) CCS technologijos;

h) elektros tinklų technologijos, įskaitant elektros įkrovimo technologijas transporto reikmėms ir tinklo skaitmeninimo technologijas;

i) branduolių dalijimosi energijos technologijos, įskaitant branduolinio kuro ciklo technologijas;

j) tvarių alternatyviųjų degalų technologijos;

k) hidroenergijos technologijos;

l) atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos, neįtrauktos į ankstesnes kategorijas;

m) su energetikos sistema susijusios energijos vartojimo efektyvumo technologijos, įskaitant šilumos tinklo technologijas;

n) atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro technologijos;

o) biotechnologiniai klimato ir energetikos sprendimai;

p) transformatyviosios pramonės dekarbonizacijos technologijos, neįtrauktos į ankstesnes kategorijas;

q) CO_2 transportavimo ir naudojimo technologijos;

r) transportui skirtos vėjo varomosios ir elektros srovės varomosios technologijos;

s) branduolinės technologijos, neįtrauktos į ankstesnes kategorijas.

2. 1 dalimi nedaromas poveikis valstybės narės teisei pasirinkti iš skirtingų energijos šaltinių ir nustatyti savo bendrą energijos tiekimo struktūrą.

3. 1 dalimi nedaromas poveikis Sąjungos finansavimo paskirstymui, visų pirma kiek tai susiję su tinkamumo ar sutarties skyrimo kriterijais, patvirtintais pagal atitinkamas procedūras, arba su Sąjungos parama, teikiama per EIB.

II SKYRIUS

REIKIAMOS SĄLYGOS NULINIO BALANSO TECHNOLOGIJŲ GAMYBAI

I SKIRSNIS

Lyginamieji rodikliai

5 straipsnis

Lyginamieji rodikliai

1. Komisija ir valstybės narės remia nulinio balanso gamybos projektus pagal šį skyrių, kad būtų užtikrintas strateginės priklausomybės Sąjungoje nulinio balanso technologijų ir jų tiekimo grandinių srityje mažinimas, tuo tikslu užtikrinant, kad tų technologijų gamybos pajėgumas pasiektų:

a) lyginamąjį rodiklį – bent 40 % Sąjungos metinių atitinkamų technologijų diegimo poreikių, būtinų Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos sričių tikslams pasiekti;

b) didesnę Sąjungai tenkančią dalį atitinkamų technologijų srityje, kad ne vėliau kaip 2040 m. ji sudarytų 15 % pasaulinės gamybos, remiantis stebėsena pagal 42 straipsnį, išskyrus atvejus, kai padidėjęs Sąjungos gamybos pajėgumas būtų gerokai didesnis už Sąjungos atitinkamų technologijų diegimo poreikius, būtinus Sąjungos 2040 m. klimato ir energetikos sričių tikslams pasiekti.

II SKIRSNIS

Administracinių ir leidimų išdavimo procedūrų racionalizavimas

6 straipsnis

Bendri kontaktiniai punktai

1. Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 30 d. valstybės narės įsteigia arba paskiria vieną ar daugiau institucijų, kurios veiktų kaip bendri kontaktiniai punktai atitinkamu administraciniu lygmeniu. Kiekvienas bendras kontaktinis punktas yra atsakingas už leidimų išdavimo procedūros palengvinimą ir koordinavimą nulinio balanso technologijų gamybos projektų, įskaitant nulinio balanso strateginius projektus, atveju, taip pat už informacijos apie administracinių procedūrų pagal 7 straipsnį racionalizavimą, įskaitant informaciją apie tai, nuo kurios datos prašymas laikomas išsamiu pagal 9 straipsnio 10 dalį, teikimą.

2. Jei valstybė narė pagal šio straipsnio 1 dalį įsteigia arba paskiria daugiau nei vieną bendrą kontaktinį punktą, valstybė narė suteikia priemonių, padedančių projektų rengėjams pagal 7 straipsnį sukurtame internetiniame tinklalapyje nustatyti tinkamą įsteigtą arba paskirtą kontaktinį punktą.

3. Pagal 1 dalį įsteigtas ar paskirtas bendras kontaktinis punktas yra vienintelis projekto rengėjo kontaktinis punktas leidimų išdavimo nulinio balanso technologijų gamybos projektui, įskaitant nulinio balanso strateginį projektą, procedūroje. Jis koordinuoja ir palengvina visų susijusių dokumentų ir informacijos pateikimą ir praneša projekto rengėjui apie bendrojo sprendimo rezultatus.

4. Projektų rengėjams leidžiama visus su leidimų išdavimu susijusius dokumentus pateikti elektronine forma.

5. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad būtų atsižvelgta į visus atitinkamus konkretaus projekto atžvilgiu atliktus tyrimus arba išduotus leidimus ir kad nebūtų reikalaujama pakartotinių tyrimų ar leidimų, nebent pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę būtų reikalaujama kitaip.

6. Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjai galėtų lengvai gauti informacijos apie ginčų, susijusių su leidimų išdavimo procedūra, sprendimo procedūras, įskaitant, kai taikytina, alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmus, jei tokios procedūros numatytos nacionalinėje teisėje.

7. Valstybės narės užtikrina, kad bendras kontaktinis punktas ir visos kompetentingos institucijos, atsakingos už bet kuriuos leidimų išdavimo procedūrų etapus, įskaitant visus procedūrinius etapus, turėtų pakankamai kvalifikuotų darbuotojų ir pakankamai finansinių, techninių ir technologinių išteklių, kurie yra būtini, be kita ko, kai tikslinga, kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui, kad galėtų veiksmingai vykdyti savo užduotis pagal šį reglamentą.

8. 38 ir 39 straipsniuose nurodyta Platforma periodiškai aptaria šio skirsnio ir 15 bei 16 straipsnių įgyvendinimą ir dalijasi geriausios bendrų kontaktinių punktų organizavimo praktikos pavyzdžiais.

9. Institucijos, dalyvaujančios leidimų išdavimo procedūroje, ir kitos atitinkamos institucijos apibrėžia ir atitinkamam bendram kontaktiniam punktui nurodo, kokie reikalavimai taikomi projektų rengėjams ir kokią informaciją jie turi pateikti prieš prasidedant leidimų išdavimo procedūrai.

7 straipsnis

Informacijos prieinamumas internetu

Valstybės narės suteikia galimybę internetu centralizuotai ir lengvai prieinamu būdu gauti šią informaciją apie procedūras, susijusias su nulinio balanso technologijų gamybos projektais, įskaitant nulinio balanso strateginius projektus:

a) 6 straipsnio 1 dalyje nurodytus bendrus kontaktinius punktus;

b) leidimų išdavimo procedūrą, įskaitant informaciją apie ginčų sprendimą;

c) finansavimo ir investavimo paslaugas;

d) finansavimo galimybes Sąjungos arba valstybių narių lygmeniu;

e) verslo rėmimo paslaugas, įskaitant, be kita ko, pelno mokesčio deklaracijas, vietos mokesčių įstatymus arba darbo teisę.

8 straipsnis

Spartesnis įgyvendinimas

Valstybės narės teikia administracinę paramą jų teritorijoje esantiems nulinio balanso technologijų gamybos projektams, kad palengvintų veiksmingą jų įgyvendinimą laiku, ypatingą dėmesį skirdamos projektuose dalyvaujančioms MVĮ, be kita ko teikdamos:

a) pagalbą, kad būtų laikomasi taikomų administracinių ir ataskaitų teikimo pareigų;

b) pagalbą projektų rengėjams informuoti visuomenę siekiant, kad visuomenė labiau pritartų projektui;

c) pagalbą projektų rengėjams leidimų išdavimo procedūroje, visų pirma MVĮ atveju.

9 straipsnis

Leidimų išdavimo procedūros trukmė

1. Leidimų išdavimo procedūra nulinio balanso technologijų gamybos projektams neturi viršyti nė vieno iš šių terminų:

a) 12 mėnesių – nulinio balanso technologijų gamybos projektų, kurių metinis gamybos pajėgumas yra mažesnis nei 1 GW, statybai ar plėtrai;

b) 18 mėnesių – nulinio balanso technologijų gamybos projektų, kurių metinis gamybos pajėgumas yra 1 GW ar didesnis, statybai ar plėtrai

2. Jei nulinio balanso technologijų gamybos projektuose metinis gamybos pajėgumas nėra matuojamas GW, leidimų išdavimo procedūra neturi viršyti 18 mėnesių.

3. Kai energijai imlios pramonės dekarbonizacijos projektams, be kita ko, kai jie pripažįstami strateginiais projektais, reikia viename objekte pastatyti kelis įrenginius ar blokus, projekto rengėjas ir bendras kontaktinis punktas gali susitarti projektą padalyti į kelis mažesnius projektus, kad būtų laikomasi taikytinų terminų.

4. Jei pagal Direktyvą 2011/92/ES reikalaujama atlikti poveikio aplinkai vertinimą, tos direktyvos 1 straipsnio 2 dalies g punkto i papunktyje nurodyti vertinimo etapai neįtraukiami į šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą leidimų išdavimo procedūros trukmę.

5. Jei po konsultacijų pagal Direktyvos 2011/92/ES 1 straipsnio 2 dalies g punkto ii papunktį nustatoma, kad poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą reikia papildyti papildoma informacija, bendras kontaktinis punktas gali suteikti projekto rengėjui galimybę pateikti papildomą informaciją. Tokiu atveju bendras kontaktinis punktas praneša projekto rengėjui datą, kada ta papildoma informacija turi būti pateikta, – ta data turi būti ne ankstesnė kaip 30 dienų nuo pranešimo dienos. Laikotarpis tarp dienos, kurią papildoma informacija turi būti pateikta, iki tos informacijos pateikimo dienos į šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyto leidimų išdavimo procedūros trukmę neįskaičiuojamas.

6. Išimtiniais atvejais, kai to reikia dėl siūlomo nulinio balanso technologijų gamybos projekto arba nulinio balanso strateginio projekto pobūdžio, sudėtingumo, vietos ar dydžio, valstybė narė, spręsdama kiekvienu konkrečiu atveju atskirai, gali vieną kartą ne daugiau kaip 3 mėnesiais pratęsti šio straipsnio 1, 2 ir 7 dalyse ir 16 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus terminus prieš jiems pasibaigiant.

7. Jei valstybė narė mano, kad siūlomas nulinio balanso technologijų gamybos projektas arba nulinio balanso strateginis projektas kelia išskirtinę riziką darbuotojų arba plačiosios visuomenės sveikatai ir saugai, ir kai reikia papildomo laiko nustatyti, kad yra įdiegtos reagavimo į įmanomą nustatyti riziką priemonės, ji per 6 mėnesius nuo leidimų išdavimo procedūros pradžios gali pratęsti šio straipsnio 1 bei 2 dalyse ir 16 straipsnio 1 bei 2 dalyse nurodytus terminus 6 mėnesiais.

8. Taikant 6 arba 7 dalis, bendras kontaktinis punktas raštu informuoja projekto rengėją apie pratęsimo priežastis ir datą, kada tikimasi, kad bendrasis sprendimas bus priimtas.

9. Šio reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nurodytas bendras kontaktinis punktas praneša projekto rengėjui datą, kada turi būti pateikta Direktyvos 2011/92/ES 5 straipsnio 1 dalyje nurodyta poveikio aplinkai vertinimo ataskaita, atsižvelgdamas į leidimų išdavimo procedūros organizavimą atitinkamoje valstybėje narėje ir poreikį skirti pakankamai laiko ataskaitai įvertinti. Laikotarpis tarp dienos, kurią poveikio aplinkai ataskaita turi būti pateikta, iki tos ataskaitos pateikimo dienos į šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyto leidimų išdavimo procedūros trukmę neįskaičiuojamas.

10. Atitinkamas bendras kontaktinis punktas patvirtina, kad prašymas yra išsamus ne vėliau kaip per 45 dienas nuo prašymo išduoti leidimą gavimo arba, jeigu projekto rengėjas neišsiuntė visos prašymui išnagrinėti reikalingos informacijos, paprašo projekto rengėjo nepagrįstai nedelsiant pateikti išsamų prašymą, nurodydamas, kokios informacijos trūksta. Jei laikoma, kad pateiktas prašymas yra neišsamus antrą kartą, bendras kontaktinis punktas per 30 dienų nuo prašymo pateikimo antrą kartą gali antrą kartą paprašyti pateikti informaciją. Bendras kontaktinis punktas neprašo informacijos srityse, kurios nebuvo įtrauktos į pirmąjį prašymą pateikti papildomą informaciją, ir turi teisę prašyti tik papildomų įrodymų nustatytai trūkstamai informacijai papildyti. Data, kurią bendras kontaktinis punktas pateikia 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą patvirtinimą, kad prašymas yra išsamus, laikoma leidimų išdavimo pagal tą konkretų prašymą procedūros pradžios data.

11. Ne vėliau kaip per du mėnesius nuo prašymo gavimo dienos bendras kontaktinis punktas, glaudžiai bendradarbiaudamas su kitomis atitinkamomis institucijomis, parengia išsamų leidimų išdavimo procedūros tvarkaraštį. Tas tvarkaraštis pradeda galioti nuo to momento, kai bendras kontaktinis punktas patvirtina, kad prašymas yra išsamus. Bendras kontaktinis punktas tvarkaraštį skelbia laisvai prieinamoje interneto svetainėje.

12. Šiame straipsnyje ir 16 straipsnyje nustatytais terminais nedaromas poveikis pareigoms pagal Sąjungos bei tarptautinę teisę ir administracinėms apeliacinėms procedūroms bei apskundimo teismine tvarka priemonėms.

13. Šiame straipsnyje ir 16 straipsnyje nustatyti terminai bet kuriai leidimų išdavimo procedūrai taikomi nedarant poveikio valstybių narių nustatytiems trumpesniems terminams.

10 straipsnis

Poveikio aplinkai vertinimai ir leidimų išdavimas

1. Jeigu pagal Direktyvos 2011/92/ES 5–9 straipsnius turi būti atliktas poveikio aplinkai vertinimas, prieš pateikdamas prašymą atitinkamas projekto rengėjas gali paprašyti bendro kontaktinio punkto pateikti nuomonę dėl informacijos, kuri turi būti įtraukta į poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą pagal tos direktyvos 5 straipsnio 1 dalį, apimties ir išsamumo. Bendras kontaktinis punktas užtikrina, kad ta nuomonė būtų pateikta kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 45 dienas nuo tos dienos, kurią projekto rengėjas pateikė prašymą pateikti nuomonę.

2. Jei pareiga įvertinti poveikį aplinkai kyla tuo pačiu metu iš dviejų ar daugiau šių direktyvų: Direktyvos 2000/60/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB ([52]), Direktyvos 2008/98/EB, Direktyvos 2009/147/EB, Direktyvos 2010/75/ES, Direktyvos 2011/92/ES, Direktyvos 2012/18/ES arba Direktyvos 92/43/EEB, valstybės narės užtikrina, kad būtų taikomos suderintos arba bendros procedūros, atitinkančios visus tų Sąjungos teisėkūros procedūra priimtų aktų reikalavimus.

Pagal pirmoje pastraipoje nurodytą suderintą procedūrą kompetentinga institucija koordinuoja įvairius individualius konkretaus projekto poveikio aplinkai vertinimus, kurių reikalaujama pagal atitinkamus Sąjungos teisėkūros procedūra priimtus aktus.

Pagal pirmoje pastraipoje nurodytą bendrą procedūrą kompetentinga institucija numato vieną konkretaus projekto poveikio aplinkai vertinimą, kurio reikalaujama pagal atitinkamus Sąjungos teisėkūros procedūra priimtus aktus. Bendros ar suderintos procedūros taikymas neturi daryti įtakos poveikio aplinkai vertinimo turiniui.

3. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos per 90 dienų nuo visos būtinos informacijos pagal Direktyvos 2011/92/ES 5, 6 ir 7 straipsnius gavimo ir tos direktyvos 6 ir 7 straipsniuose nurodytų konsultacijų užbaigimo pateiktų pagrįstą išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo, kaip nurodyta tos direktyvos 1 straipsnio 2 dalies g punkto iv papunktyje.

4. Išimtiniais atvejais, kai to reikia dėl siūlomo projekto pobūdžio, sudėtingumo, vietos ar dydžio, valstybės narės, spręsdamos kiekvienu konkrečiu atveju atskirai, gali ne daugiau kaip 20 dienų pratęsti 3 dalyje nurodytą terminą prieš jam pasibaigiant. Tokiu atveju atitinkamas bendras kontaktinis punktas raštu informuoja projekto rengėją apie pratęsimo priežastis ir savo pagrįstos išvados pateikimo terminą.

5. Laikotarpiai konsultacijoms dėl Direktyvos 2011/92/ES 5 straipsnio 1 dalyje nurodytos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos su suinteresuota visuomene, kaip nurodyta tos direktyvos 1 straipsnio 2 dalies e punkte, ir su tos direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje nurodytomis institucijomis turi būti ne ilgesni kaip 85 dienos, o pagal tos direktyvos 6 straipsnio 7 dalį – ne trumpesni kaip 30 dienų. Tos direktyvos 6 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nurodytais atvejais tas laikotarpis gali būti pratęsiamas ne daugiau kaip 90 dienų, kiekvienu konkrečiu atveju sprendžiant atskirai.

6. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos institucijos ir kitos pagal Direktyvos 2011/92/ES 6 straipsnio 1 dalį paskirtos institucijos turėtų pakankamai kvalifikuotų darbuotojų ir pakankamai finansinių, techninių ir technologinių išteklių, būtinų jų pareigoms pagal šį straipsnį vykdyti.

11 straipsnis

Planavimas

1. Nacionalinės, regioninės ir vietos institucijos, atsakingos už planų, įskaitant teritorijos zonavimo schemas, teritorijų planus ir žemės naudojimo planus, rengimą, kai tinkama, apsvarsto galimybę į tokius planus įtraukti nuostatas dėl nulinio balanso technologijų gamybos projektų, įskaitant nulinio balanso strateginius projektus ir, kai tinkama, nulinio balanso pramonės spartinimo slėnius, taip pat visą būtiną infrastruktūrą, plėtojimo. Svarstant galimybę įtraukti tokias nuostatas, pirmenybė teikiama dirbtiniams ir užstatytiems paviršiams, pramoninėms vietovėms ir urbanistinėms dykroms. Siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti nulinio balanso technologijų gamybos projektus, valstybės narės užtikrina, kad visi svarbūs teritorijų planavimo duomenys būtų prieinami internetu pagal 7 straipsnį.

([52]) 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

2. Kai į planus įtraukiamos nuostatos dėl nulinio balanso technologijų gamybos projektų, įskaitant nulinio balanso strateginius projektus ir jiems reikalingą infrastruktūrą, plėtojimo, ir turi būti atliekamas tų planų vertinimas pagal Direktyvą 2001/42/EB ir pagal Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnį, tie vertinimai sujungiami. Kai taikytina, atliekant šį jungtinį vertinimą taip pat nagrinėjamas poveikis potencialiai paveiktiems vandens telkiniams, kaip nurodyta Direktyvoje 2000/60/EB. Kai aktualu, valstybės narės turi įvertinti esamos ir būsimos veiklos poveikį jūrų aplinkai, įskaitant sausumoje ir jūroje vykdomos veiklos sąsajas, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/89/ES ([53]) 4 straipsnyje, ir tas poveikis taip pat įtraukiamas į jungtinį vertinimą. Tai, kad vertinimai sujungiami pagal šią dalį, neturi daryti įtakos jų turiniui ar kokybei. Jungtinis vertinimas atliekamas taip, kad dėl jo nebūtų pratęsiami šiame reglamente nustatyti terminai.

12 straipsnis

UNECE konvencijų taikymas

1. Šiuo reglamentu nedaromas poveikis pareigoms pagal 1998 m. birželio 25 d. Orhuse pasirašytą Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (UNECE) konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais ir pagal 1991 m. vasario 25 d. Espe pasirašytą UNECE konvenciją dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste, taip pat jos 2003 m. gegužės 21 d. Kyjive pasirašytą Strateginio aplinkos vertinimo protokolą.

2. Visi pagal šį skirsnį ir 8, 15, 16 bei 28 straipsnius priimti sprendimai pateikiami viešai ir lengvai suprantamu būdu, o visi su nulinio balanso technologijų gamybos projektu arba nulinio balanso strateginiu projektu susiję sprendimai pateikiami toje pačioje interneto svetainėje.

III SKIRSNIS

Nulinio balanso strateginiai projektai

13 straipsnis

Atrankos kriterijai

1. Valstybės narės nulinio balanso strateginiais projektais pripažįsta Sąjungoje esančius nulinio balanso technologijų gamybos projektus, kuriais padedama siekti 1 straipsnyje nustatytų tikslų, be kita ko, prisidedama prie Sąjungos klimato ar energetikos sričių tikslų įgyvendinimo ir kurie atitinka bent vieną iš šių kriterijų:

a) nulinio balanso technologijų gamybos projektu prisidedama prie technologinio ir pramoninio Sąjungos nulinio balanso technologijų atsparumo didinant nulinio balanso technologijos tiekimo grandinės komponento arba segmento gamybos pajėgumą:

   i) papildant nulinio balanso technologijos, kurios atveju Sąjunga yra daugiau kaip 50 % priklausoma nuo importo iš trečiųjų valstybių, gamybos pajėgumą Sąjungoje,

   ii) reikšmingai papildant gamybos pajėgumą ir taip reikšmingai prisidedant prie Sąjungos 2030 m. klimato arba energetikos sričių tikslų įgyvendinimo arba

   iii) papildant arba atnaujinant esamą nulinio balanso technologijos, kurios atveju Sąjungos gamybos pajėgumas sudaro didelę pasaulinės gamybos dalį ir kuri atlieka itin svarbų vaidmenį užtikrinant Sąjungos atsparumą, gamybos pajėgumą Sąjungoje;

b) nulinio balanso technologijų gamybos projektu daromas aiškus teigiamas poveikis Sąjungos nulinio balanso pramonės tiekimo grandinei arba galutinės grandies sektoriams, nes juo Europos nulinio balanso pramonei suteikiama prieiga prie geriausių prieinamų nulinio balanso technologijų arba produktų, pagamintų pirmajame tokio pobūdžio gamybos įrenginyje, ir jis atitinka bent vieną iš šių kriterijų:

([53]) 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/89/ES, kuria nustatoma jūrinių teritorijų planavimo sistema (OL L 257, 2014 8 28, p. 135).

i) juo, glaudžiai bendradarbiaujant su regioninėmis ir vietos institucijomis bei socialiniais partneriais, įskaitant profesines sąjungas, įgyvendinamos priemonės, kuriomis siekiama pritraukti, išlaikyti darbuotojus, reikalingus nulinio balanso technologijoms, kelti jų kvalifikaciją ar juos perkvalifikuoti, be kita ko, pagal pameistrystės, stažuočių programas ir tęstinio švietimo ir mokymo kontekste;

ii) juo prisidedama prie MVĮ, kaip nulinio balanso technologijų tiekimo grandinės dalies, konkurencingumo;

c) projektu prisidedama prie Sąjungos klimato ar energetikos srities tikslų įgyvendinimo, nes gaminant nulinio balanso technologijas taikoma praktika, kuria užtikrinamas didesnis aplinkosauginis tvarumas ir veiksmingumas arba žiediškumas, įskaitant visapusišką efektyvumą mažo anglies dioksido kiekio, energijos, vandens ar medžiagų naudojimo atžvilgiu, ir praktika, kuria reikšmingai ir visam laikui sumažinamas išmetamas CO_2e kiekis.

2. Ne vėliau kaip 2025 m. kovo 1 d. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomos gairės, kuriomis užtikrinamos vienodos šiame straipsnyje nustatytų kriterijų įgyvendinimo sąlygos. Į tas gaires įtraukiamos bent konkrečios gairės dėl kriterijų, taikytinų vertinant:

a) ar papildomas gamybos pajėgumas yra susijęs su pirmosios tokio pobūdžio ar geriausios turimos technologijos gamybos pajėgumu;

b) ar papildomas gamybos pajėgumas gali būti laikomas reikšmingu.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 45 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Valstybės narės nulinio balanso strateginiais projektais pripažįsta CO_2 saugojimo projektus, kurie atitinka visus šiuos kriterijus:

a) CO_2 saugykla yra Sąjungos teritorijoje, jos išskirtinėse ekonominėse zonose arba jos kontinentiniame šelfe, kaip tai suprantama Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje (UNCLOS);

b) CO_2 saugojimo projektu padedama siekti 20 straipsnyje nustatyto tikslo;

c) CO_2 saugojimo projekto kontekste buvo pateiktas prašymas išduoti leidimą dėl saugaus ir nuolatinio CO_2 geologinio saugojimo pagal Direktyvą 2009/31/EB.

Bet kuris CO_2 surinkimo projektas, susijęs su CO_2 saugojimo projektu, kuris atitinka pirmoje pastraipoje nurodytus kriterijus, ir bet kuris projektas, susijęs su CO_2 infrastruktūra, reikalingas siekiant transportuoti surinktą CO_2, taip pat pripažįstamas nulinio balanso strateginiu projektu.

4. Nulinio balanso technologijų gamybos projektus, atitinkančius nulinio balanso technologiją, esančius mažiau išsivysčiusiuose ir pertvarką vykdančiuose regionuose bei Teisingos pertvarkos fondo teritorijose ir atitinkančius finansavimo pagal sanglaudos politikos taisykles reikalavimus, užbaigus sutarties skyrimo procedūrą valstybės narės, gavusios projekto rengėjo rašytinį prašymą, pripažįsta nulinio balanso strateginiais projektais pagal 14 straipsnio 3 dalį, nereikalaudamos, kad projekto rengėjas pateiktų oficialų prašymą pagal 14 straipsnio 2 dalį.

5. Sąjungoje esantį nulinio balanso technologijų gamybos projektą, kuriuo prisidedama prie 1 straipsnio 1 dalyje nustatytų tikslų įgyvendinimo ir kuriam naudojamos ATLPS inovacijų fondo lėšos arba kuris yra bendriems Europos interesams svarbių projektų, Europos vandenilio slėnių arba Vandenilio banko dalis, kai tomis lėšomis remiamos investicijos į gamybos pajėgumus, valstybės narės projekto rengėjo rašytiniu prašymu pripažįsta nulinio balanso strateginiu projektu pagal 14 straipsnio 3 dalį, nereikalaudamos, kad projekto rengėjas pateiktų oficialų prašymą pagal 14 straipsnio 2 dalį.

6. Kai nulinio balanso strateginiu projektu prisidedama prie technologijos, kurios valstybė narė nepripažįsta kaip savo bendros energijos tiekimo struktūros dalies, vertės grandinės, valstybė narė gali atsisakyti tą projektą pripažinti strateginiu projektu. Jei esama nulinio balanso technologijų, dėl kurių valstybė narė ketina nepripažinti projektų strateginiais projektais, ta valstybė narė kuo greičiau ir viešai apie tai praneša.

14 straipsnis

Prašymo pateikimas ir pripažinimas

1. Prašymus dėl nulinio balanso technologijų gamybos projektų pripažinimo nulinio balanso strateginiais projektais projekto rengėjas pateikia atitinkamai valstybei narei.

2. 1 dalyje nurodytame prašyme pateikiami šie elementai:

a) atitinkami įrodymai, susiję su 13 straipsnio 1 arba 3 dalyje nustatytų kriterijų laikymusi;

b) verslo planas, kuriame įvertinamas projekto finansinis gyvybingumas, atsižvelgiant į tikslą kurti kokybiškas darbo vietas, ir

c) pirmasis projekto tvarkaraštis, pagal kurį būtų galima įvertinti, kada projektas galėtų prisidėti prie 5 straipsnyje nurodyto Sąjungos gamybos pajėgumo lyginamojo rodiklio arba 20 straipsnyje nurodyto Sąjungos lygmens CO_2 įleidimo pajėgumo tikslo.

Komisija parengia iš anksto nustatytą 1 dalyje nurodytų prašymų pateikimo formą.

3. Valstybės narės per vieną mėnesį nuo išsamaus prašymo gavimo įvertina 1 dalyje nurodytą prašymą, taikydamos sąžiningą ir skaidrią procedūrą. Jei projekto rengėjas nepateikė visos reikiamos ir išsamios informacijos, reikalingos prašymui išnagrinėti, valstybė narė tik vieną kartą paprašo, kad projekto rengėjas nepagrįstai nedelsdamas pateiktų papildomą informaciją, kad būtų gautas išsamus prašymas. Data, kurią patvirtinama, kad prašymas yra išsamus, laikoma vertinimo proceso pradžios data. Šio proceso metu priimtas sprendimas turi būti pagrįstas ir apie jį pranešama projekto rengėjui ir Platformai, nurodytai 38 ir 39 straipsniuose.

4. Jei per 3 dalyje nurodytą laikotarpį sprendimas nepriimamas, projekto rengėjas gali apie tai pranešti valstybei narei ir prašyti valstybės narės nepagrįstai nedelsiant pranešti projekto rengėjui atnaujintą terminą, kuris turi būti ne vėlesnis nei 30 dienų nuo pradinio termino.

5. Komisija gali pateikti savo nuomonę apie patvirtintus nulinio balanso strateginius projektus. Jei valstybė narė prašymą atmeta, pareiškėjas turi teisę pateikti prašymą Komisijai, o ši jį įvertina per 20 darbo dienų. Komisijos vertinimu nedaromas poveikis valstybės narės sprendimui.

6. Jei Komisija, atlikusi vertinimą pagal šio straipsnio 5 dalį, pritaria valstybės narės atsisakymui patenkinti prašymą, ji raštu praneša pareiškėjui apie savo išvadą. Jei Komisijos vertinimas skiriasi nuo valstybės narės vertinimo, atitinkamas projektas aptariamas 38 ir 39 straipsniuose nurodytoje Platformoje.

7. Jei Komisija arba valstybė narė nustato, kad nulinio balanso strateginis projektas iš esmės pasikeitė arba kad jis nebeatitinka 13 straipsnyje nustatytų kriterijų, arba kai jo pripažinimas nulinio balanso strateginiu projektu buvo pagrįstas prašymu, kuriame pateikta neteisinga informacija, ji apie tai informuoja atitinkamą projekto rengėją. Išklausiusi projekto rengėją, valstybė narė gali panaikinti sprendimą, kuriuo projektas pripažįstamas nulinio balanso strateginiu projektu.

8. Projektas, kuris nebepripažįstamas nulinio balanso strateginiu projektu, netenka visų teisių, susijusių su šiuo statusu pagal šį reglamentą.

9. Komisija sukuria ir tvarko viešai prieinamą nulinio balanso strateginių projektų registrą.

15 straipsnis

Nulinio balanso strateginių projektų prioritetinis statusas

1. Projektų rengėjai ir visos atitinkamos institucijos užtikrina, kad nulinio balanso strateginių projektų atveju atitinkami procesai vyktų kuo greičiau laikantis Sąjungos ir nacionalinės teisės.

2. Nedarant poveikio Sąjungos teisėje nustatytoms pareigoms, jei projektas pripažįstamas nulinio balanso strateginiu projektu, valstybės narės suteikia tam nulinio balanso strateginiam projektui aukščiausios nacionalinės svarbos statusą, kai toks statusas numatytas nacionalinėje teisėje, ir tam nulinio balanso strateginiam projektui taikoma atitinkama tvarka leidimų išdavimo procedūrose, įskaitant procedūras, susijusias su poveikio aplinkai vertinimais ir, kai duomenys turimi, teritorijų planavimu.

3. Laikoma, kad nulinio balanso projektais prisidedama prie apsirūpinimo strateginėmis nulinio balanso technologijomis saugumo Sąjungoje, todėl jie laikomi atitinkančiais viešąjį interesą. Kalbant apie poveikį aplinkai arba pareigas, nurodytas Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 7 dalyje, Direktyvos 2009/147/EB 9 straipsnio 1 dalies a punkte, Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 4 dalyje ir 16 straipsnio 1 dalyje, ir Sąjungos teisės aktuose dėl gamtos atkūrimo, nulinio balanso strateginiai projektai Sąjungoje laikomi viešojo intereso projektais ir gali būti laikomi susijusiais su viršesniu viešuoju interesu ir atitinkančiais visuomenės sveikatos ir saugos interesus, jei tenkinamos visos tuose aktuose išdėstytos sąlygos.

4. Visos ginčų sprendimo procedūros, bylinėjimasis, apeliaciniai skundai ir teisminės teisių gynimo priemonės, susiję su nulinio balanso strateginiais projektais, nacionaliniuose teismuose ar kolegijose, be kita ko, kiek tai susiję su tarpininkavimu ar arbitražu, kai jie numatyti nacionalinėje teisėje, laikomi skubiais, jei ir tiek, kiek nacionalinėje teisėje dėl leidimų išdavimo procedūrų numatytos tokios skubos procedūros, ir su sąlyga, kad tokiose skubos procedūrose būtų gerbiamos įprastai taikytinos asmenų arba vietos bendruomenių teisės į gynybą. Kai taikoma, tokiose skubos procedūrose dalyvauja nulinio balanso strateginių projektų rengėjai.

16 straipsnis

Nulinio balanso strateginiams projektams taikomos leidimų išdavimo procedūros trukmė

1. Leidimų išdavimo procedūra, taikoma nulinio balanso strateginiams projektams, neturi viršyti:

a) 9 mėnesių – nulinio balanso strateginių projektų, kurių metinis gamybos pajėgumas yra mažesnis nei 1 GW, statybai arba plėtrai;

b) 12 mėnesių – nulinio balanso strateginių projektų, kurių metinis gamybos pajėgumas yra 1 GW ar didesnis, statybai arba plėtrai;

c) 18 mėnesių – visiems būtiniems leidimams eksploatuoti saugyklą pagal Direktyvą 2009/31/EB.

2. Jei nulinio balanso strateginių projektų metinis gamybos pajėgumas nėra matuojamas GW, leidimų išdavimo procedūra neturi viršyti 12 mėnesių.

3. Jei pagal Direktyvą 2011/92/ES reikalaujama atlikti poveikio aplinkai vertinimą, tos direktyvos 1 straipsnio 2 dalies g punkto i papunktyje nurodytas vertinimo etapas į šio straipsnio į 1 ir 2 dalyse nurodytą leidimų išdavimo procedūros trukmę neįtraukiamas.

17 straipsnis

Nulinio balanso spartinimo slėniai

1. Valstybės narės gali nuspręsti nustatyti nulinio balanso spartinimo slėnius (toliau – slėniai) kaip konkrečias zonas siekiant paspartinti nulinio balanso pramonės veiklą, visų pirma paspartinti nulinio balanso technologijų gamybos projektų, be kita ko, nulinio balanso strateginių projektų ar jų klasterių, įgyvendinimą arba išbandyti novatoriškas nulinio balanso technologijas. Slėnių tikslai – sukurti nulinio balanso pramonės veiklos klasterius ir dar labiau racionalizuoti administracines procedūras.

2. 1 dalyje nurodytu sprendimu:

a) apibrėžiama aiški slėnių geografinė ir technologinė aprėptis;

b) atsižvelgiama į zonas, kurios apima dirbtinius ir užstatytus paviršius, pramonines vietoves ir urbanistines dykras;

c) numatoma, kad pagal Direktyvą 2001/42/EB būtų atliekamas šio sprendimo poveikio aplinkai vertinimas ir, kai taikytina, vertinimas pagal Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 3 dalį; kiek įmanoma, tų vertinimų rezultatais turėtų būti remiamasi rengiant nulinio balanso technologijų gamybos projektus arba nulinio balanso strateginius projektus, kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai ir išvengta vertinimų dubliavimosi; šia nuostata nedaromas poveikis atskirų projektų atitikties taikytinai Sąjungos aplinkos teisei reikalavimui;

d) kai įmanoma, užtikrinama sinergija su paspartintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros zonų, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/2413 ([54]), nustatymu.

3. Prie valstybės narės sprendimo nustatyti slėnį pridedamas planas, kuriame išdėstomos konkrečios nacionalinės priemonės, kuriomis siekiama padidinti jo, kaip gamybos veiklos vietos, patrauklumą, įskaitant bent šias ekonominės ir administracinės paramos schemas siekiant:

a) palengvinti reikiamos slėnio infrastruktūros plėtrą;

b) remti privačiąsias investicijas į slėnį;

c) užtikrinti tinkamą vietos darbo jėgos perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą;

d) užtikrinti, kad informacija apie slėnį būtų prieinama internetu pagal 7 straipsnį.

4. Viešosioms investicijoms, kurių tikslas – kurti slėnius, aprūpinti juos tinkama infrastruktūra, pertvarkyti urbanistines dykras ir plėtoti tinkamus vietos įgūdžius, gali būti taikomos, kai tikslinga, didžiausios bendro finansavimo normos pagal Reglamentus (ES) 2021/1058, (ES) 2021/1056 ir (ES) 2021/1057.

18 straipsnis

Leidimų išdavimas slėnių kontekste

1. II ir III skirsniai taikomi slėniuose esantiems individualiems projektams. Kiekvienam slėniui paskiriamas bendras kontaktinis punktas.

2. Siekdama išvengti vertinimų dubliavimosi, skelbdama 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą nuomonę kompetentinga institucija atsižvelgia į vertinimų, atliktų pagal 17 straipsnio 2 dalies c punktą, rezultatus.

3. Bendras kontaktinis punktas projektų rengėjams pateikia šablonus, kuriuose nurodomi projektams slėniuose reikalingi konkretūs leidimai. Tuose šablonuose pateikiama informacija apie visas projekto savybes ir priemones, numatytas norint išvengti didelio neigiamo poveikio aplinkai arba užkirsti jam kelią, siekiant užtikrinti, kad būtų atliekamas tik didelį poveikį aplinkai darančių projektų vertinimas pagal Direktyvą 2011/92/ES ir kad kompetentingai institucijai būtų lengviau nustatyti, ar turi būti atliekamas konkretaus projekto vertinimas pagal tos direktyvos 4 straipsnio 2–6 dalis.

4. Laikoma, kad nulinio balanso technologijų gamybos projektais slėniuose prisidedama prie nulinio balanso technologijų tiekimo saugumo Sąjungoje, todėl jie atitinka viešąjį interesą. Kalbant apie poveikį aplinkai arba pareigas, nurodytas Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 7 dalyje, Direktyvos 2009/147/EB 9 straipsnio 1 dalies a punkte, Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 4 dalyje ir 16 straipsnio 1 dalyje ir Sąjungos teisės aktuose dėl gamtos atkūrimo, nulinio balanso technologijų gamybos projektai slėniuose Sąjungoje laikomi viešojo intereso projektais ir gali būti laikomi susijusiais su viršesniu viešuoju interesu ir atitinkančiais visuomenės sveikatos ir saugos interesus, jei tenkinamos visos tuose aktuose išdėstytos sąlygos.

19 straipsnis

Finansavimo koordinavimas

1. Pagal 38 straipsnį sukurtoje Platformoje aptariamos nulinio balanso strateginiams projektams kylančios kliūtys ir su šiais projektais susiję Sąjungos masto finansiniai poreikiai, konsultuojama dėl to, kaip koordinuoti finansavimą iš Sąjungos ir nacionalinių lėšų tiems finansiniams poreikiams patenkinti, ir renkami galimos geriausios praktikos, *inter alia*, siekiant

([54]) 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/2413, kuria iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2018/2001, Reglamentas (ES) 2018/1999 ir Direktyva 98/70/EB, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652 (OL L, 2023/2413, 2023 10 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

plėtoti Sąjungos tarpvalstybines tiekimo grandines, visų pirma remiantis reguliariais informacijos mainais su Nulinio balanso pramonės grupe ir šios grupės rekomendacijomis ir informacijos mainais su atitinkamais pramonės aljansais.

2. Platformoje nulinio balanso strateginio projekto rengėjo prašymu aptariama ir konsultuojama, kaip būtų galima užbaigti projekto finansavimą, atsižvelgiant į jau užsitikrintą finansavimą ir bent į šiuos elementus:

a) papildomus privačius finansavimo šaltinius;

b) paramą iš EIB grupės ar kitų tarptautinių finansų įstaigų, įskaitant Europos rekonstrukcijos ir plėtros banką, išteklių;

c) esamas valstybių narių priemones ir programas, įskaitant nacionalinių skatinamojo finansavimo bankų, institucijų ir eksporto kreditų agentūrų priemones ir programas;

d) atitinkamą finansavimą iš Sąjungos lėšų ir finansavimo programas.

3. Ne vėliau kaip 2024 m. rugsėjo 30 d., o vėliau – kas dvejus metus Platforma teikia Komisijai rekomendacijas dėl būdų, kaip užtikrinti pakankamą finansavimą, be kita ko, iš Sąjungos biudžeto, kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai.

4. Valstybės narės ir, kai tinkama, Komisija imasi veiklos, kad paspartintų viešąsias investicijas į nulinio balanso technologijų gamybos projektus. Tokia veikla, nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, gali apimti konsultavimą dėl paramos nulinio balanso technologijų gamybos projektams, kuriems sunku gauti finansavimą, teikimo ir tokios paramos koordinavimą.

III SKYRIUS

CO_2 ĮLEIDIMO PAJĖGUMAS

20 straipsnis

CO_2 įleidimo pajėgumo Sąjungos lygmens tikslas

1. Ne vėliau kaip 2030 m. saugyklose, t. y. geologinėse saugyklose, kurias leidžiama naudoti pagal Direktyvą 2009/31/EB, įskaitant išeikvotus naftos ir dujų telkinius ir druskingus vandeninguosius sluoksnius, esančiose Sąjungos teritorijoje, jos išskirtinėse ekonominėse zonose arba jos kontinentiniame šelfe, kaip tai suprantama Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje, turi būti pasiektas bent 50 mln. tonų CO_2 metinis įleidimo pajėgumas, kuris nėra derinamas su veiksmingesne angliavandenilių gavyba.

2. Visos saugyklos turi būti suprojektuotos veikti ne trumpiau kaip penkerius metus ir turi atitikti sąžiningos ir atviros prieigos, suteikiamos skaidriai ir nediskriminuojant, principus, kaip apibrėžta Direktyvoje 2009/31/EB.

3. Ne vėliau kaip 2027 m. birželio 30 d., o vėliau – kas dvejus metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pažangos, padarytos siekiant Sąjungos metinio įleidimo pajėgumo tikslo, ataskaitą, apimančią rinkos padėtį, susijusią su įleidimo pajėgumu. Ataskaitose pateikiama geografinio saugyklų pasiskirstymo Sąjungoje apžvalga. Pirmojoje ataskaitoje įvertinama, ar manoma, kad yra būtina nustatyti Sąjungos masto tikslą, pasiektiną iki 2040 m. arba, jei reikia, anksčiau.

4. Į 3 dalyje nurodytas ataskaitas įtraukiamas CO_2 saugojimo ir įleidimo pajėgumo vertinimas, visų pirma naudojant informaciją, surinktą pagal 21 straipsnio 2 dalį ir 23 straipsnio 6 dalį. Ataskaitose:

a) pateikiama išsami Sąjungoje esančių pramonės įrenginių išmetamo CO_2 kiekio CO_2 saugyklų ir CO_2 surinkimo projektų planavimo geografinės vietovės ir laiko požiūriu analizė, atsižvelgiant į konkretų CO_2 naudojimo potencialą siekiant prisidėti prie nuolatinio CO_2 saugojimo;

b) nustatoma pagrindinė infrastruktūra, reikalinga pramonės įrenginių išmetamo CO_2 kiekio transportavimui ir saugojimui visoje Sąjungoje;

c) pateikiama išsami galimų kliūčių, trukdančių CCS rinkos plėtrai, analizė.

5. Ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 31 d. Komisija, remdamasi 3 dalyje nurodytu vertinimu, gali pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo nustatomas naujas CO_2 įleidimo pajėgumo Sąjungos lygmens tikslas, pasiektinas ne vėliau kaip 2040 m. arba, jei reikia, anksčiau. Jei Komisija nusprendžia pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų nustatytas tas tikslas, nepateikti, ji Europos Parlamentui ir Tarybai nurodo savo sprendimo priežastis.

6. Per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią Sąjunga pasirašo su šiuo skyriumi susijusį tarptautinį susitarimą, Komisija pateikia ataskaitą, kurioje įvertina tarptautinio susitarimo reikšmę, visų pirma kiek tai susiję su Sąjungos aplinkos standartų bei klimato srities tikslų skatinimu bei išsaugojimu ir galimu papildomos Sąjungos politikos ir priemonių poreikiu atsižvelgiant į to tarptautinio susitarimo nuostatas. Remdamasi ta ataskaita, Komisija atitinkamai pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo pagal 1 dalį iš dalies keičiamas šis reglamentas.

7. Komisija paskelbia gaires, kuriose nurodo atitinkamus CO_2 grynumo ir mikroelementų lygius CO_2 sraute CO_2 saugojimo projektams, prisidedantiems prie Sąjungos įleidimo pajėgumo tikslo įgyvendinimo.

21 straipsnis

Duomenų apie CO_2 saugojimo pajėgumą skaidrumas

1. Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 30 d. valstybės narės:

a) viešai paskelbia duomenis apie visas jų teritorijoje esančias zonas, kuriose galėtų būti leidžiama įrengti CO_2 saugyklas, įskaitant druskingus vandeninguosius sluoksnius, nedarant poveikio reikalavimams dėl konfidencialios informacijos apsaugos;

b) įpareigoja jų teritorijoje veikiančius subjektus, kurie yra arba buvo leidimo, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB ([55]) 1 straipsnio 3 punkte, turėtojai, viešai skelbti, neįpareigojant jais kliautis, visus geologinius duomenis, susijusius su gamybos vietomis, kurių eksploatavimas buvo nutrauktas arba apie kurių eksploatavimo nutraukimą buvo pranešta kompetentingai institucijai, ir ekonominius atitinkamų CO_2 įleidimo sąnaudų vertinimus, jei jie turimi, išskyrus atvejus, kai subjektas yra pateikęs prašymą išduoti leidimą žvalgyti pagal Direktyvą 2009/31/EB, įskaitant duomenis apie:

i) tai, ar vieta tinkama tvariam, saugiam ir nuolatiniam CO_2 įleidimui ir saugojimui;

ii) transportavimo infrastruktūros ir transporto rūšių, tinkamų saugiam CO_2 transportavimui iki paskirties vietos, prieinamumą arba poreikį.

Šios dalies pirmos pastraipos a punkto tikslais duomenys apima bent informaciją, kurios prašoma Komisijos pranešimuose dėl gairių valstybėms narėms dėl integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų, apie kuriuos pranešama pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnio 1 dalį, ir tų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimų, pateikiamų pagal to reglamento 14 straipsnį.

2. Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 30 d., o vėliau – kiekvienais metais kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai ataskaitą, kuri turi būti paskelbta viešai bei kuria neturi būti daromas poveikis reikalavimams dėl konfidencialios informacijos apsaugos, ir kurioje pateikiama:

a) jos teritorijoje arba bendradarbiaujant su kitomis valstybėmis narėmis vykdomų CO_2 surinkimo projektų aprašas ir atitinkamų įleidimo ir saugojimo bei CO_2 transportavimo pajėgumų poreikių įvertinimas;

b) jos teritorijoje vykdomų CO_2 saugojimo ir CO_2 transportavimo projektų aprašas, įskaitant leidimų išdavimo pagal Direktyvą 2009/31/EB statusą, numatomas galutinio investavimo sprendimo ir eksploatavimo pradžios datas;

c) nacionalinės paramos priemonės, kurios buvo arba bus priimtos siekiant paspartinti šios dalies a ir b punktuose nurodytus projektus, taip pat priemonės, susijusios su tarpvalstybiniu CO_2 transportavimu;

([55]) 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų (OL L 164, 1994 6 30, p. 3).

d) kai taikytina, nacionalinė strategija ir tikslai, kurie buvo ir bus nustatyti CO_2 surinkimui ne vėliau kaip 2030 m.;

e) dvišalis ir regioninis bendradarbiavimas, kuris palengvina tarpvalstybinį CO_2 transportavimą, įskaitant jo reikšmę CO_2 surenkančių subjektų galimybėms naudotis saugiais ir nediskriminaciniais CO_2 transportavimo būdais;

f) vykdomi CO_2 transportavimo projektai ir būtinų būsimų CO_2 transportavimo projektų pajėgumo įvertinimas, siekiant, kad šis pajėgumas atitiktų atitinkamą surinkimo ir saugojimo pajėgumą.

3. Jeigu iš 2 dalyje nurodytos ataskaitos matyti, kad jų teritorijoje nevykdomi jokie CO_2 saugojimo projektai, valstybės narės praneša apie planus, kuriais siekiama palengvinti pramonės sektorių dekarbonizaciją. Tai, jei taikytina, apima tarpvalstybinį CO_2 transportavimą į saugyklas, esančias kitose valstybėse narėse, taip pat CO_2 naudojimo projektus.

22 straipsnis

CO_2 transportavimo infrastruktūra

1. Kad būtų lengviau pasiekti 20 straipsnyje nustatytą tikslą, Sąjunga ir jos valstybės narės, kai tinkama, bendradarbiaudamos su atitinkamomis bendrovėmis, deda visas pagrįstas pastangas, kad išplėtotų būtiną CO_2 transportavimo infrastruktūrą, įskaitant tarpvalstybinę infrastruktūrą, kartu atsižvelgdamos į netoli esančių surinkimo vietų ir saugyklų teikiamą ekonominę ir aplinkosauginę naudą.

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, užtikrinančių galimybę naudotis CO_2 vamzdynų tinklais ir saugyklomis susidariusio ir surinkto CO_2 geologiniam saugojimui pagal Direktyvos 2009/31/EB 21 straipsnį, jei tai daryti ekonomiškai pagrįsta arba kai potencialus vartotojas yra pasirengęs mokėti.

3. Jeigu CO_2 surenkamas ir transportuojamas vienoje valstybėje narėje, o vėliau transportuojamas ir saugomas kitose valstybėse narėse, valstybės narės koordinuoja priemones, kurių jos imasi pagal 2 dalį. Komisija gali palengvinti tokį koordinavimą įsteigdama CCS regionines grupes, jei susijusios valstybės narės pateikia bendrą prašymą.

23 straipsnis

Leidimą turinčių naftos ir dujų gamintojų indėlis

1. Kiekvienas subjektas, turintis leidimą, kaip apibrėžta Direktyvos 94/22/EB 1 straipsnio 3 punkte, turi teikti individualų indėlį siekiant šio reglamento 20 straipsnyje nustatyto turimo CO_2 įleidimo pajėgumo Sąjungos masto tikslo. Tie individualūs indėliai apskaičiuojami proporcingai pagal kiekvieno subjekto dalį Sąjungos žalios naftos ir gamtinių dujų gavyboje nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir juos sudaro CO_2 įleidimo pajėgumas saugykloje, kurią leidžiama naudoti pagal Direktyvą 2009/31/EB ir kuri bus pateikta rinkai ne vėliau kaip 2030 m. Subjektai, kurių žalios naftos ir gamtinių dujų gavyba nesiekia deleguotajame akte pagal šio straipsnio 12 dalį nustatytos ribinės vertės, į šį skaičiavimą neįtraukiami ir teikti indėlį nėra įpareigoti.

2. Ne vėliau kaip 2024 m. rugsėjo 30 d. valstybės narės nustato ir Komisijai praneša apie 1 dalyje nurodytus subjektus ir jų žalios naftos ir gamtinių dujų gavybos apimtį nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.

3. Gavusi pagal 21 straipsnio 2 dalį pateiktas ataskaitas, Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis, nurodo, kokie turi būti šio straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų indėliai siekiant Sąjungos CO_2 įleidimo pajėgumo tikslo iki 2030 m.

4. Ne vėliau kaip 2025 m. birželio 30 d. 1 dalyje nurodyti subjektai pateikia Komisijai planą, kuriame išsamiai išdėsto, kaip jie ketina užtikrinti savo indėlį siekiant CO_2 įleidimo pajėgumo Sąjungos tikslo ne vėliau kaip 2030 m. Tuose planuose:

a) patvirtinamas subjekto indėlis, išreikštas tiksline užsakyto naujo CO_2 saugojimo ir įleidimo pajėgumo apimtimi ne vėliau kaip 2030 m.;

b) nurodomos tikslinės apimties pasiekimo priemonės ir tarpinės reikšmės.

5. 1 dalyje nurodyti subjektai, siekdami užtikrinti savo tikslinę turimo įleidimo pajėgumo apimtį, gali:

a) investuoti į CO_2 saugojimo projektus arba juos plėtoti patys vieni arba bendradarbiaudami;

b) sudaryti susitarimus su kitais 1 dalyje nurodytais subjektais;

c) sudaryti susitarimus su trečiųjų šalių saugyklų projektų vykdytojais ar investuotojais, kad būtų pasiektas jų indėlis.

6. Ne vėliau kaip 2026 m. birželio 30 d., o vėliau – kiekvienais metais 1 dalyje nurodyti subjektai pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje išsamiai apibūdina savo pažangą, padarytą užtikrinant savo indėlį. Komisija tas ataskaitas paskelbia viešai.

7. Nukrypstant nuo 1 dalies, valstybė narė gali prašyti Komisijos atleisti toje dalyje nurodytus subjektus nuo individualaus indėlio, susijusio su gavybos veikla, kurią jie vykdė tos valstybės narės teritorijoje nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., su sąlyga, kad:

a) visų bet kurio subjekto, gavusio leidimą saugoti, kaip tai suprantama Direktyvoje 2009/31/EB, ir priėmusio galutinį investavimo sprendimą, eksploatuojamų saugyklų, esančių tos valstybės narės teritorijoje, bendras metinis įleidimo pajėgumas viršija šio straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų individualių indėlių, susijusių su atitinkama gavybos veikla, sumą, ir kad su tomis saugyklomis susiję metiniai įleidimo pajėgumai atitinka leidimuose saugoti ir galutiniuose investavimo sprendimuose nurodytus pajėgumus ir padeda siekti šio reglamento 20 straipsnyje nustatyto turimo CO_2 įleidimo pajėgumo Sąjungos masto tikslo;

b) paraiška pateikiama iki 2027 m. pabaigos.

8. Jei tenkinamos 7 dalyje nurodytos sąlygos, Komisija priima sprendimą, kuriuo atitinkami subjektai atleidžiami nuo jų individualaus indėlio, susijusio su gavybos veikla, kurią jie vykdė prašymą pateikusios valstybės narės teritorijoje.

9. Subjektai, kurie yra atleisti nuo reikalavimų pagal 8 dalį, gali sudaryti susitarimus pagal 5 dalies b ir c punktus tik dėl įleidimo pajėgumo, viršijančio individualų indėlį, nuo kurio jie yra atleisti, ir individualių indėlių, nuo kurių atleista, sumą.

10. Praėjus vieniems metams nuo sprendimo dėl atleidimo priėmimo, o vėliau - kiekvienais metais valstybė narė pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje išsamiai išdėstoma subjektų, kurie yra atleisti nuo reikalavimų pagal 8 dalį, padaryta pažanga siekiant užtikrinti indėlį, susijusį su 20 straipsnyje nustatytu turimo CO_2 įleidimo pajėgumo Sąjungos masto tikslu. Komisija tas ataskaitas paskelbia viešai.

11. Ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 31 d. Komisija, remdamasi 42 straipsnio 1 dalies c punkte ir 42 straipsnio 8 dalyje nurodytomis ataskaitomis, įvertina įleidimo pajėgumo paklausos pagal vykdomus arba iki 2030 m. planuojamus pradėti eksploatuoti CO_2 surinkimo projektus ir CO_2 transportuoti reikalingą pagrindinę infrastruktūrą ir šio straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų individualių indėlių, susijusių su gavybos veikla konkrečios valstybės narės teritorijoje, sumos santykį. Didelio disbalanso atveju atitinkama valstybė narė gali išimties tvarka paprašyti Komisijos leisti jai nukrypti nuo datos, iki kurios turi būti užtikrinti individualūs indėliai.

12. Komisijai pagal 44 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas, kiek tai susiję su:

a) taisyklėmis, susijusiomis su subjektų, kurie turi teikti indėlį pagal 1 dalį, nustatymu, įskaitant ribinę vertę, kurios nepasiekus subjektai atleidžiami nuo indėlio;

b) sąlygomis, kuriomis atsižvelgiama į 1 dalyje nurodytų subjektų susitarimus ir investicijas į trečiųjų šalių turimą saugojimo pajėgumą, siekiant užtikrinti jų individualų indėlį pagal 5 dalies b ir c punktus;

c) 6 dalyje nurodytų ataskaitų turiniu;

d) išsamiomis sąlygomis, kuriomis Komisija gali suteikti subjektams išimtį arba leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal 7, 8 arba 11 dalį.

13. Ne vėliau kaip 2026 m. birželio 30 d. valstybės narės nustato sankcijas, skirtinas administracinėmis procedūromis, teismo proceso tvarka arba jų abiejų tvarka, taikytinas už 1 dalyje nurodytų subjektų padarytus pažeidimus, kiek tai susiję su jų pareigomis pagal 3 dalį. Tos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

24 straipsnis

Surinkto CO_2 rinkos reguliavimo sistema

1. Ne vėliau kaip 2027 m. birželio 30 d. Komisija atlieka surinkto CO_2 rinkos veikimo vertinimą. Tas vertinimas grindžiamas aiškia metodika, jame atsižvelgiama į 21 straipsnio 2 dalyje nurodytas metines ataskaitas ir jame visų pirma išnagrinėjama, ar:

a) 23 straipsnio 1 dalyje nustatytomis pareigomis veiksmingai skatinama CO_2 saugojimo rinkos plėtra Sąjungoje;

b) rinka užtikrina atvirą, sąžiningą ir nediskriminacinę prieigą prie CO_2 saugojimo ir transportavimo tinklo bei jo saugumą;

c) rinka užtikrina atviras, sąžiningas ir nediskriminacines galimybes rinkti CO_2 naudojimo ar saugojimo tikslais;

d) CO_2 transportavimo tinklas ir kita infrastruktūra visoje Sąjungoje yra adekvati, kad būtų pakankamai remiami įleidimo pajėgumo tikslai, taip pat CO_2 surinkimo poreikis;

e) veikianti CO_2 rinka užtikrina pakankamą prieigą prie įleidimo pajėgumo sunkiai sumažinamam išmetamam CO_2 kiekiui.

2. Remdamasi 1 dalyje nurodytu vertinimu, Komisija gali pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų reguliuojama rinka, siekiant reaguoti į visus nustatytus trūkumus, visų pirma sunkiai sumažinamo išmetamųjų teršalų kiekio atžvilgiu.

IV SKYRIUS

PATEKIMAS Į RINKAS

25 straipsnis

Indėlis į tvarumą ir atsparumą viešųjų pirkimų procedūrose

1. Viešųjų pirkimų procedūroms, kurioms taikomos direktyva 2014/23/ES, 2014/24/ES arba 2014/25/ES, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai taiko minimaliuosius privalomus aplinkos tvarumo reikalavimus, nustatytus šio straipsnio 5 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte, kai į sutarčių dalyką yra įtrauktos nulinio balanso technologijos, išvardytos šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies a–k punktuose, arba darbų pirkimo sutarčių arba darbų koncesijos sutarčių, į kurias įtrauktos minėtos technologijos, atveju.

2. 1 dalis netrukdo perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams taikyti papildomų minimaliųjų reikalavimų ar sutarties skyrimo kriterijų, susijusių su aplinkos tvarumu.

3. Nepaisant 1 dalies, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai 1 dalyje nurodytoms darbų pirkimo sutartims ir darbų koncesijos sutartims taiko bent vieną iš toliau nurodytų sąlygų, reikalavimų ar sutartinių įsipareigojimų:

a) specialią sąlygą, susijusią su socialiniais ar su užimtumu susijusiais aspektais, išdėstytą kaip sutarčių įvykdymo sąlygą, kaip tai suprantama Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnyje ir Direktyvos 2014/25/ES 87 straipsnyje, ir pagal Direktyvos 2014/23/ES bendruosius principus;

b) reikalavimą įrodyti atitiktį taikytiniems kibernetinio saugumo reikalavimams, nustatytiems Reglamente dėl kibernetinio atsparumo, be kita ko, naudojantis atitinkama Europos kibernetinio saugumo sertifikavimo schema, kai tai tikslinga ir jei tokia schema yra prieinama;

c) konkretų sutartinį įsipareigojimą laiku pateikti sutartyje numatytą komponentą, susijusį su 4 straipsnio 1 dalies a–k punktuose išvardytomis nulinio balanso technologijomis, dėl kurio gali atsirasti pareiga sumokėti atitinkamą mokestį, jei šis įsipareigojimas neįvykdomas, ir kuris viršija taikomuose nacionalinės teisės aktuose nustatytus reikalavimus, jei tokie teisės aktai yra.

4. 1 dalyje nurodyti minimalieji privalomi reikalavimai, kai taikytina, yra, kai tikslinga, tokie:

a) techninės specifikacijos arba reikalavimai, kaip tai suprantama Direktyvos 2014/23/ES 36 straipsnyje, Direktyvos 2014/24/ES 42 straipsnyje ir Direktyvos 2014/25/ES 60 straipsnyje; arba

b) sutarties vykdymo sąlygos, kaip tai suprantama Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnyje ir Direktyvos 2014/25/ES 87 straipsnyje, ir pagal Direktyvos 2014/23/ES bendruosius principus.

5. Ne vėliau kaip 2025 m. kovo 30 d. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomi minimalieji aplinkos tvarumo reikalavimai, taikytini 1 dalyje nurodytoms viešųjų pirkimų procedūroms.

Priimdama tą įgyvendinimo aktą, Komisija atsižvelgia bent į šiuos elementus:

a) atitinkamų technologijų rinkos padėtį Sąjungos lygmeniu;

b) nuostatas dėl aplinkos tvarumo, išdėstytas kituose Sąjungos teisėkūros ir ne teisėkūros procedūra priimtuose aktuose, taikytinuose viešųjų pirkimų procedūroms, kurių atžvilgiu taikoma 1 dalyje nustatyta pareiga;

c) Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus, įskaitant SVP ir kitus Sąjungai privalomus tarptautinius susitarimus.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 45 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

6. Valstybės narė nediskriminuoja kitos valstybės narės tiekėjų ar nulinio balanso produktų ir netaiko jiems nepagrįstų skirtingų sąlygų.

7. Viešųjų pirkimų procedūrų, kurioms taikoma direktyva 2014/23/ES, 2014/24/ES ar 2014/25/ES atveju, kai į sutarčių dalyką yra įtrauktos nulinio balanso technologijos, išvardytos šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies a–k punktuose, arba 1 dalyje nurodytų darbų sutarčių ir darbų koncesijų sutarčių, į kurias įtrauktos minėtos technologijos, atveju, taip pat tais atvejais, kai sutartys skiriamos remiantis preliminariąja sutartimi, kai apskaičiuota tų preliminariųjų sutarčių vertė yra lygi Direktyvos 2014/23/ES 8 straipsnyje, Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnyje ir Direktyvos 2014/25/ES 15 straipsnyje nustatytoms vertėms arba yra už jas didesnė, pagal šią dalį atsižvelgiama į pasiūlymo indėlį į atsparumą.

Jeigu kvietimo dalyvauti konkurse dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytos viešųjų pirkimų procedūros paskelbimo metu arba prasidėjus tokiai procedūrai Komisija pagal 29 straipsnio 2 dalį yra nustačiusi, kad konkrečios nulinio balanso technologijos arba jos pagrindinių specifinių komponentų, kurių kilmės šalis yra trečioji valstybė, dalis sudaro daugiau kaip 50 % tos konkrečios nulinio balanso technologijos arba jos pagrindinių specifinių komponentų tiekimo Sąjungoje, arba jei Komisija pagal 29 straipsnio 2 dalį yra nustačiusi, kad Sąjungoje tiekiamų konkrečios nulinio balanso technologijos arba jos pagrindinių specifinių komponentų, kurių kilmės šalis yra trečioji valstybė, dalis per du metus iš eilės padidėjo vidutiniškai bent 10 procentinių punktų ir siekia bent 40 % tiekimo Sąjungoje, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai į šio straipsnio 1 dalyje nurodytas viešųjų pirkimų procedūras įtraukia šias sąlygas:

a) pareigą sutarties laikotarpiu tiekti ne daugiau kaip 50 % šioje dalyje nurodytos konkrečios nulinio balanso technologijos vertės iš kiekvienos atskiros trečiosios valstybės, kaip nustatyta Komisijos;

b) sutarties laikotarpiu galiojančią pareigą, kad konkurso laimėtojas arba subrangovas iš kiekvienos atskiros trečiosios valstybės, kaip nustatyta Komisijos, tiesiogiai tiektų arba pateiktų ne daugiau kaip 50 % šioje dalyje nurodytos konkrečios nulinio balanso technologijos pagrindinių specifinių komponentų vertės;

c) pareigą perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams, joms pateikus prašymą, pateikti tinkamus įrodymus, susijusius su a arba b punktu, ne vėliau kaip iš karto po sutarties įvykdymo;

d) pareigą, jei nesilaikoma a arba b punkte nurodytų sąlygų, sumokėti proporcingą mokestį, kuris sudarytų ne mažiau kaip 10 % šioje dalyje nurodytos pagal sutartį pateiktų konkrečių nulinio balanso technologijų vertės.

8. Sutarčių, kurioms taikomas SVP Sąjungos I priedėlis ir kiti atitinkami tarptautiniai susitarimai, kurie yra privalomi Sąjungai, atveju perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai tuos susitarimus pasirašiusiems tiekimo šaltinių ekonominės veiklos vykdytojams 7 dalies antros pastraipos a–d punktų reikalavimų netaiko jeigu specifinė nulinio balanso technologija arba jos pagrindiniai specifiniai komponentai yra kilę iš teikimo šaltinių, kurie yra tų susitarimų susitariančiosios šalys.

9. Perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai gali išimties tvarka nuspręsti netaikyti 1–4 dalių, jeigu:

a) reikalingą nulinio balanso technologiją gali tiekti tik konkretus ekonominės veiklos vykdytojas ir nėra priimtinos alternatyvos arba pakaitalo, o konkurencijos nebuvimas nėra nulemtas dirbtinio viešųjų pirkimų procedūros parametrų susiaurinimo;

b) reaguojant į panašią ankstesnę viešųjų pirkimų procedūrą, kurią ta pati perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas yra inicijavę per dvejus metus nedelsiant iki planuojamos naujos viešųjų pirkimų procedūros pradėjimo, nebuvo pateikta jokių tinkamų pasiūlymų arba tinkamų prašymų dalyvauti;

c) jų taikymas įpareigotų tą perkančiąją organizaciją ar perkantįjį subjektą įsigyti įrangos, kurios sąnaudos būtų neproporcingos arba dėl kurios atsirastų techninis nesuderinamumas eksploatavimo ir techninės priežiūros srityse.

10. Perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai gali preziumuoti, kad remiantis objektyviais ir skaidriais duomenimis apskaičiuoti sąnaudų skirtumai, viršijantys 20 %, yra neproporcingi.

11. Kai dėl indėlio į atsparumą pagal šio straipsnio 7 dalį taikymo susidaro padėtis, kai reaguojant į viešųjų pirkimų procedūrą nebuvo pateikta jokių tinkamų pasiūlymų arba tinkamų prašymų dalyvauti, perkančiosios organizacijos ar perkantieji subjektai išimties tvarka gali:

a) nuspręsti naudoti derybas be išankstinio skelbimo apie pirkimą pagal Direktyvos 2014/24/ES 32 straipsnio 2 dalies a punktą, Direktyvos 2014/25/ES 50 straipsnio a punktą arba Direktyvos 2014/23/ES 31 straipsnio 5 dalį; arba

b) nuspręsti šio straipsnio 7 dalies netaikyti konkrečioje vėlesnėje viešųjų pirkimų procedūroje, kuria siekiama reaguoti į tuos pačius poreikius, dėl kurių buvo nuspręsta pradėti šioje dalyje nurodytą pradinę procedūrą.

12. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis:

a) galimybei taikyti papildomus su kaina nesusijusius kriterijus;

b) galimybei atmesti neįprastai mažos kainos pasiūlymus pagal Direktyvos 2014/24/ES 69 straipsnį ir Direktyvos 2014/25/ES 84 straipsnį;

c) SESV 107 ir 108 straipsniams nekonkurencingų viešųjų pirkimų procedūrų atveju.

26 straipsnis

Atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą skatinantys aukcionai

1. 4 straipsnio 1 dalies a–j punktuose išvardytų technologijų, kurios yra atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos, atveju valstybės narės, rengdamos atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimą skatinančius aukcionus, įtraukia:

a) kvalifikacinės atrankos kriterijus, susijusius su:

i) atsakingu verslo elgesiu;

ii) kibernetiniu saugumu ir duomenų saugumu; ir

iii) gebėjimu visapusiškai ir laiku įvykdyti projektą;

b) kvalifikacinės atrankos kriterijais ar sutarties skyrimo kriterijais, pagal kuriuos vertinamas aukciono indėlis į tvarumą ir atsparumą, kaip nurodyta 2 dalyje.

Šia dalimi nedaromas poveikis Direktyvos (ES) 2018/2001 4 straipsniui, SESV 107 ir 108 straipsniams ir Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams.

2. Aukcionų indėlis į tvarumą ir atsparumą grindžiamas šioje dalyje išdėstytais kriterijais. Tie kriterijai turi būti objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai.

Aukcionais prisidedama prie atsparumo, atsižvelgiant į tai, kokią dalį sudaro nulinio balanso technologija arba jos pagrindiniai specifiniai komponentai, kurie yra kilę iš trečiosios valstybės, iš kurios Sąjungai tiekiama daugiau kaip 50 % tos konkrečios nulinio balanso technologijos arba jos pagrindinių specifinių komponentų.

Šios dalies antros pastraipos tikslais kilmės šalis nustatoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013 ([56]).

Aukcionais taip pat prisidedama bent prie vieno šių kriterijų:

a) aplinkos tvarumo, viršijančio taikytinoje teisėje nustatytus minimaliuosius reikalavimus;

b) inovacijų teikiant visiškai naujus sprendimus arba tobulinant panašius pažangiausius sprendimus;

c) energetikos sistemos integravimo.

Šia dalimi valstybėms narėms nedraudžiama taikyti ne tik šioje dalyje išvardytus, bet ir papildomus su kaina nesusijusius kriterijus.

3. Komisija ne vėliau kaip 2025 m. kovo 30 d. priima įgyvendinimo aktą, kuriame išsamiau apibrėžiami 1 dalyje nurodyti kvalifikacinės atrankos ir sutarties skyrimo kriterijai.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 45 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Valstybės narės kiekvienam aukciono indėlio į tvarumą ir atsparumą vertinimo kriterijui, kai jie taikomi kaip sutarties skyrimo kriterijai, suteikia ne mažesnį kaip 5 % lyginamąjį svorį ir 15–30 % sutarties skyrimo kriterijų suminio lyginamojo svorio. Tai nedaro poveikio galimybei suteikti didesnį lyginamąjį svorį 2 dalies ketvirtoje pastraipoje nurodytiems kriterijams, laikantis su kainomis nesusijusių kriterijų ribos, nustatytos pagal valstybės pagalbos taisykles.

5. Valstybės narės neprivalo taikyti nuostatų, susijusių su 1 dalyje nustatytais kvalifikacinės atrankos ir sutarties skyrimo kriterijais, jei dėl tų kriterijų taikymo atsirastų neproporcingų išlaidų. Valstybės narės gali preziumuoti, kad remiantis objektyviais ir patikrinamais duomenimis apskaičiuoti išlaidų skirtumai, viršijantys 15 % kiekvieno aukciono atveju, yra neproporcingi.

6. Valstybės narės, kai tikslinga, imasi priemonių, kad kuo labiau padidintų projektų įvykdymo lygį, taikydamos atitinkamas paskatas, pavyzdžiui, indeksuodamos kainas. Valstybės narės gali įvertinti teikiamų neigiamos kainos pasiūlymų poveikį diegimo spartai ir mastui.

7. 1–5 dalys taikomos bent 30 % kiekvienos valstybės narės per metus aukcione paskirstomam kiekiui arba bent 6 gigavatams per metus kiekvienos valstybės narės atveju.

8. Ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d., o vėliau - kas dvejus metus Komisija atlieka išsamų atsparumo ir tvarumo kriterijų taikymo atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimą skatinantiems aukcionams ir jų poveikio spartesniam atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų diegimui vertinimą. Visų pirma Komisija įvertina atsparumo ir tvarumo kriterijų poveikį:

a) Sąjungos metinės atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų gamybos plėtrai;

([56]) 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

b) atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimui, įskaitant jų finansinį poveikį ir jų poveikį diegimo spartai, kartu atsižvelgiant į sistemos įgyvendinamumą, įskaitant administracinę naštą, ir sistemos aiškumą projektų vykdytojams ir nacionalinėms administracijoms, remiantis turimais duomenimis.

Atlikdama tą vertinimą Komisija konsultuojasi su valstybių narių ekspertais aukcionų klausimais.

9. Jei 8 dalyje nurodytas vertinimas yra teigiamas, visų pirma jei dėl atsparumo ir tvarumo kriterijų taikymo atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimas nebuvo labai apsunkintas, Komisija, kai tinkama, pateikia pasiūlymą iš dalies pakeisti 7 dalį, kad būtų nustatytos kiekvienos valstybės narės per metus aukcione paskirstomo kiekio dalys arba absoliutus kiekis, kuriems taikomos 1–5 dalys, visų pirma siekiant padidinti tuos kiekius, ir pritaikyti 5 dalyje nurodytą apskaičiuotų išlaidų skirtumų ribinę vertę.

10. Kiekvienos valstybės narės per metus aukcione paskirstomo kiekio apskaičiavimo tikslais aukcionai dėl įrenginių, kurių didžiausias projekto dydis yra 10 MW, gali būti neįtraukiami. Aukcionams, skirtiems konkrečiai technologijai, kuriai taikomos 1–5 dalys ir kuriuose, kaip vėliau nustatyta, pasiūlymų buvo pateikta nepakankamai, tai aukciono kiekio daliai, kurios atveju pasiūlymų buvo pateikta nepakankamai, 1–5 dalys gali būti netaikomos.

11. Siekiant palengvinti įgyvendinimą visose valstybėse narėse, visų pirma tose, kuriose aukcionų rengiama nedaug, valstybės narės, kurios per ankstesnius 2 metus surengė ne daugiau kaip 2 aukcionus per metus, gali apskaičiuoti aukcionų, kuriems per tą 2 metų laikotarpį taikomos 1–5 dalys, dalį.

27 straipsnis

Ikiprekybiniai viešieji pirkimai ir inovacinių sprendimų viešieji pirkimai

1. Valstybės narės siekia naudoti, kai tinkama, ikiprekybinius viešuosius pirkimus ir inovacinių sprendimų viešuosius pirkimus, kad paskatintų inovacijas į nulinio balanso technologijas ir naujo nulinio balanso technologijų gamybos pajėgumo kūrimą Sąjungoje. Ikiprekybiniai viešieji pirkimai ir kiti viešieji inovacinių sprendimų pirkimai gali būti papildyti Sąjungos lygmens finansavimu pagal esamas Sąjungos programas, skirtas bendriems ikiprekybiniams viešiesiems pirkimams arba kitiems viešiesiems pirkimams visose valstybėse narėse.

2. Platforma parengia rekomendacijas dėl ikiprekybinių viešųjų pirkimų ar inovacinių sprendimų viešųjų pirkimų struktūros.

28 straipsnis

Kitų formų valstybės intervencinės priemonės

1. Nedarant poveikio SESV 107 bei 108 straipsniams ir Direktyvos (ES) 2018/2001 4 straipsniui ir laikantis Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, nuspręsdamos sukurti naujas namų ūkiams, bendrovėms ar vartotojams naudingas schemas ar atnaujinti esamas schemas, kuriomis skatinama pirkti nulinio balanso technologijų galutinius produktus, valstybės narės, regioninės ar vietos institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba asociacijos, kurias sudaro viena ar daugiau tokių institucijų arba viena ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų, tas schemas parengia taip, kad skatintų naudos gavėjus pirkti nulinio balanso technologijų galutinius produktus, kurių indėlis į tvarumą ir atsparumą yra didelis, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, skirdamos papildomą proporcingą finansinę kompensaciją arba nustatydamos galimybės naudotis konkrečia schema sąlygas remiantis šio straipsnio 4 dalyje nustatytais kriterijais, kartu atsižvelgdamos į schemų prieinamumą energijos nepriteklių patiriantiems piliečiams.

2. Papildoma finansinė kompensacija, kurią institucijos skiria pagal šio straipsnio 1 dalį dėl reikalavimo taikyti šio straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos įžanginę dalį ir b bei c punktuose nustatytus kriterijus, neturi viršyti 5 % nulinio balanso technologijų galutinio produkto kainos vartotojams, išskyrus schemų, skirtų energijos nepriteklių, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/955 ([57]) 2 straipsnio 1 punkte, patiriantiems piliečiams atveju – pastaruoju atveju riba yra 15 %.

([57]) 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/955, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1060 (OL L 130, 2023 5 16, p. 1).

3. Rengdama ir įgyvendindama schemą, kuriai taikoma 1 dalis, institucija, remdamasi atviru, nediskriminaciniu ir skaidriu procesu, įvertina rinkoje esančių nulinio balanso technologijų galutinių produktų indėlį į atsparumą ir tvarumą. Dėl bet kurio nulinio balanso technologijų galutinio produkto galima bet kuriuo metu teikti prašymą įtraukti jį į schemą. Institucija nurodo minimalų reikalaujamą balų skaičių, kad nulinio balanso technologijų galutiniams produktams būtų galima skirti papildomą finansinę kompensaciją pagal paramos schemą.

4. Kitų formų valstybės intervencinių priemonių indėlis į tvarumą ir atsparumą vertinamas remiantis jų indėliu į atsparumą, atsižvelgiant į tai, kokią dalį sudaro konkreti nulinio balanso technologija arba jos pagrindiniai specifiniai komponentai, kurie yra kilę iš trečiosios valstybės, iš kurios Sąjungai tiekiama daugiau kaip 50 % tos konkrečios nulinio balanso technologijos, ir bent vienu iš šių kriterijų:

a) aplinkos tvarumas, viršijantis taikytinoje teisėje nustatytus minimaliuosius reikalavimus;

b) indėlis į inovacijas teikiant visiškai naujus sprendimus arba tobulinant panašius pažangiausius sprendimus;

c) indėlis į energetikos sistemos integravimą.

Pirmoje pastraipoje nurodyti kriterijai turi būti objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai.

Tai netrukdo valstybėms narėms taikyti ne tik pirmoje pastraipoje išvardytus, bet ir papildomus su kaina nesusijusius kriterijus.

Šios dalies pirmos pastraipos įžanginėje dalyje nurodyto indėlio į atsparumą tikslais kilmės šalis nustatoma pagal Reglamentą (ES) Nr. 952/2013.

5. Valstybės narės vienoje laisvai prieinamoje svetainėje skelbia visą informaciją, susijusią su schemomis pagal 1 dalį, dėl kiekvieno atitinkamo nulinio balanso technologijų galutinio produkto.

29 straipsnis

Patekimo į rinkas iniciatyvų koordinavimas

1. Kai aktualu, Komisija pateikia gaires dėl nulinio balanso technologijų produktų, kuriems taikomos 25, 26 ir 28 straipsniuose nurodytų formų valstybės intervencinės priemonės, indėlio į atsparumą ir tvarumą vertinimo kriterijų taikymo.

2. Indėlio į atsparumą vertinimo tikslais Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriame pateikiamas kiekvienos nulinio balanso technologijos galutinių produktų ir jų pagrindinių specifinių komponentų sąrašas. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 45 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Remdamasi pirmoje pastraipoje nurodytu įgyvendinimo aktu, Komisija kiekvienos nulinio balanso technologijos ir jos pagrindinių specifinių komponentų atveju pateikia atnaujintą informaciją apie tiekimo į Sąjungą iš skirtingų trečiųjų valstybių dalis paskutiniais metais, apie kuriuos turima duomenų. Kilmės šalis nustatoma pagal Reglamentą (ES) Nr. 952/2013.

3. Platformoje aptariamos priemonės, kurių valstybės narės ėmėsi siekdamos įgyvendinti 25–28 straipsnius, ir keičiamasi geriausios praktikos pavyzdžiais, *inter alia*, kiek tai susiję su praktiniu kriterijų, pagal kuriuos nustatomas indėlis į tvarumą ir atsparumą viešųjų pirkimų procedūrose, arba schemų, kuriomis skatinama pirkti nulinio balanso technologijų galutinius produktus, naudojimu.

V SKYRIUS

ĮGŪDŽIŲ, REIKALINGŲ KOKYBIŠKOMS DARBO VIETOMS KURTI, GERINIMAS

30 straipsnis

Europos nulinio ŠESD balanso pramonės akademijos

1. Komisija, remdamasi įgūdžių trūkumo nulinio balanso technologijų pramonės šakose, kurios yra labai svarbios pramonės pertvarkai ir dekarbonizacijai, vertinimu, savo pačios atliktu naudojantis esamais duomenimis ir ataskaitomis, ir visapusiškai atsižvelgdama į valstybių narių kompetenciją švietimo ir mokymo srityje, remia, be kita ko, teikiant pradinį finansavimą, Europos nulinio ŠESD balanso akademijų (toliau – akademijos), kaip organizacijų ar konsorciumų arba atitinkamų suinteresuotųjų subjektų projektų, steigimą; šių akademijų tikslai yra šie:

a) plėtoti mokymui ir švietimui skirtas mokymosi programas, turinį ir mokymosi bei mokymo medžiagą, skirtus savanoriškam valstybių narių ir jų teritorijose esančių švietimo bei mokymo paslaugų teikėjų naudojimuisi, pavyzdžiui, apie nulinio balanso technologijų kūrimą, gamybą, įrengimą, perdavimą eksploatuoti, eksploatavimą, techninę priežiūrą, taisymą, ekologinį projektavimą, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą, ir apie žaliavas, taip pat atitinkamus profesinės saugos ir sveikatos aspektus ir universaliuosius įgūdžius; visame tame turi atsispindėti įgūdžių trūkumo vertinimas ir turi būti remiami valdžios institucijų, visų pirma tų, kurios yra kompetentingos išduoti II skyriuje nurodytus leidimus, ir perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų, nurodytų šio reglamento IV skyriuje, pajėgumus;

b) skatinti valstybių narių švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų savanorišką naudojimąsi mokymosi programomis, turiniu ir medžiaga;

c) siūlyti paramą švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams, kurie naudoja akademijų parengtas mokymosi programas, turinį ir medžiagą, siekiant pagerinti siūlomo mokymo kokybę ir plėtoti siūlomo mokymo turinio kokybės užtikrinimo mechanizmus;

d) parengti kredencialus, įskaitant, jei tinkama, mikrokredencialus, skirtus savanoriškam valstybių narių ir jų teritorijose esančių švietimo bei mokymo paslaugų teikėjų naudojimuisi, siekiant palengvinti įgūdžių nustatymą ir, kai tikslinga, kvalifikacijų pripažinimą, padidinti darbo jėgos perkeliamumą iš vienos darbo vietos ir pramonės šakos į kitą, palengvinti tarpvalstybinį darbo jėgos judumą, skatinti derinimą su atitinkamomis kokybiškomis darbo vietomis pasitelkiant tokias priemones kaip Europos užimtumo tarnybų tinklas (EURES) ir EURAXESS, taip pat užtikrinti tai, jog būtų akivaizdžiai matoma, kad mokymosi programą ar mokymosi turinį parengė kuri nors akademija.

2. Akademijos įtraukia atitinkamus subjektus, pavyzdžiui, nulinio balanso technologijų pramonę, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus ir socialinius partnerius iš įvairių valstybių narių. Akademijos parengia veiksmų planus, kuriuose, be kita ko, nustatomos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, be kita ko, susijusios su besimokančių asmenų skaičiumi, kuris būtų grindžiamas įgūdžių trūkumo vertinimu, taip pat finansinis planas, kuriuo siekiama finansinio tvarumo. Tuose veiksmų planuose, kai aktualu, ypatingas dėmesys skiriamas regionams, kuriuose vyksta pramonės transformacija arba kuriuose nedarbo lygis yra aukštas.

3. Akademijos kuria lyčių požiūriu subalansuotą turinį, padeda kovoti su lyčių stereotipais ir skatina visiems vienodas galimybes gauti mokymosi turinį, ypatingą dėmesį skirdamos poreikiui skatinti būti aktyviais daugiau moterų ir jaunuolių, ypač nesimokančius, nedirbančius ir mokymuose nedalyvaujančius jaunuolius (NEET), vyresnio amžiaus žmones, profesijų, kurioms gresia išnykimas arba kurių turinį bei užduotis labai keičia naujos technologijos, darbuotojus, pertvarką vykdančiuose regionuose dirbančius asmenis ir asmenis su negalia. Akademijos skatina įvairovę ir asmenų su negalia, migrantų ir pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų įtrauktį.

4. Nedarant poveikio atitinkamiems biudžeto valdymo institucijos įgaliojimams, Sąjungos lygmeniu, kai tinkama, skiriami finansiniai ištekliai akademijų steigimui remti, tuo tikslu skiriant pradinį finansavimą, kaip nurodyta 1 dalyje. Be to, valstybės narės raginamos naudotis atitinkamais Sąjungos fondais, pavyzdžiui, ESF+, kad paremtų akademijų parengto mokymosi turinio diegimą.

31 straipsnis

Reglamentuojamosios profesijos nulinio balanso technologijų pramonės šakose ir profesinių kvalifikacijų pripažinimas

1. Per devynis mėnesius nuo tos dienos, kai tam tikra akademija bus galutinai suformulavusi mokymosi turinį ir parengusi mokymosi medžiagą, o vėliau - kas dvejus metus valstybės narės stengiasi nustatyti, ar tos akademijos parengtos mokymosi programos yra lygiavertės konkrečioms kvalifikacijoms, kurių reikalauja priimančioji valstybė narė, kad būtų galima užsiimti reglamentuojamąja veikla pagal profesiją, kuri ypač domina nulinio balanso technologijų pramonę toje valstybėje narėje. Valstybės narės užtikrina, kad vertinimų rezultatai būtų skelbiami viešai ir būtų lengvai prieinami internete. Tuo atveju, jei laikoma, kad mokymosi programos nėra lygiavertės kvalifikacijoms, kurių reikalauja priimančioji valstybė narė, kad būtų galima užsiimti reglamentuojamąja veikla, arba jeigu valstybė narė nesistengė nustatyti lygiavertiškumo, ta valstybė narė informuoja Platformą, pateikdama atitinkamą informaciją apie:

a) priežastis, dėl kurių nebaigtas minėto lygiavertiškumo nustatymo procesas; arba

b) akademijų parengtų mokymosi programų ir konkrečių kvalifikacijų, kurių reikalauja ta priimančioji valstybė narė, skirtumus ir tai, kaip užtikrinti lygiavertiškumą.

2. Jei valstybė narė padaro išvadą, kad tam tikros akademijos parengtos mokymosi programos yra lygiavertės konkrečioms kvalifikacijoms, kurių reikalauja priimančioji valstybė narė, kad būtų galima užsiimti reglamentuojamąja veikla, ji palengvina kredencialų, kuriuos švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai išdavė remdamiesi tos akademijos parengtomis mokymosi programomis, pripažinimą pagal Direktyvos 2005/36/EB III antraštinės dalies I skyrių, kai tokio kredencialo turėtojas prašo suteikti teisę užsiimti reglamentuojamąja profesija, kaip tai suprantama Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkte, ir kurie yra ypač svarbūs nulinio balanso technologijų pramonei, laikydama tą kredencialą pakankamu formalios kvalifikacijos įrodymu pagal Direktyvos 2005/36/EB 11 straipsnį.

3. Tais atvejais, kai galimybė verstis tam tikra profesija, kuri yra ypač svarbi nulinio balanso technologijų pramonei, yra reglamentuojama, kaip tai suprantama Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkte, valstybės narės siekia parengti bendrą būtiniausių žinių, įgūdžių ir kompetencijų, reikalingų norint užsiimti ta konkrečia profesija, rinkinį, siekdamos nustatyti bendrąją rengimo struktūrą, kaip nurodyta Direktyvos 2005/36/EB 49a straipsnio 1 dalyje, kad kvalifikacijas būtų galima pripažinti automatiškai. Platforma taip pat gali teikti pasiūlymus dėl bendrųjų rengimo struktūrų, kaip nurodyta Direktyvos 2005/36/EB 49a straipsnio 3 dalyje.

32 straipsnis

Europinė nulinio ŠESD balanso platforma ir įgūdžiai

Platforma, teikdama patarimus ir pagalbą Komisijai ir valstybėms narėms, įskaitant II ir IV skyriuose nurodytas kompetentingas institucijas, perkančiąsias organizacijas ir perkančiuosius subjektus, remia ir papildo valstybių narių veiksmus diegiant įgūdžius nulinio balanso technologijų srityje, kartu atsižvelgiant į jų kompetenciją, vykdydama šiuos veiksmus:

a) vertina, nuolat stebi ir prognozuoja darbo jėgos, turinčios įgūdžių, reikalingų nulinio balanso technologijoms, paklausą ir pasiūlą, taip pat atitinkamų švietimo ir mokymo galimybių prieinamumą ir panaudojimą, kad būtų galima atitinkamai teikti informaciją akademijų veiklai;

b) stebi akademijų veiklą, remdamasi duomenimis ir informacija apie tai, kiek žmonių pasinaudojo akademijų parengtomis mokymosi programomis, įskaitant duomenis, suskirstytus pagal pramonės sektorių, lytį, amžių ir išsilavinimo bei kvalifikacijos lygius, skatina sinergiją su kitomis Sąjungos ir nacionalinėmis įgūdžių iniciatyvomis ir projektais, ir stiprina bei plečia gerąją praktiką, *inter alia*, siekiant pritraukti įvairią darbo jėgą ir vykdyti bendrą priežiūrą;

c) analizuoja pagrindines darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo priežastis, remdamasi esamomis įžvalgomis ir duomenimis, be kita ko, susijusius su darbo pasiūlymo kokybe, tokiu būdu įvertina, ar reikia papildomų priemonių, kad tam tikrose pramonės sektoriuose būtų pritraukta daugiau visų kvalifikacijos lygių darbuotojų;

d) padeda sutelkti suinteresuotuosius subjektus, įskaitant pramonės atstovus, įmones, įskaitant MVĮ, socialinius partnerius ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjus, pavyzdžiui, universitetus, kad būtų populiarinamos akademijų parengtos mokymosi programos ir, laikantis nacionalinės praktikos, skatinamas jų galimas dalyvavimas įgyvendinant tas programas;

e) padeda valstybėse narėse naudoti akademijų parengtus mokymosi kredencialus, kad būtų skatinamas įgūdžių nustatymas ir, kai aktualu, kvalifikacijų pripažinimas ir įgūdžių bei darbo vietų derinimas, *inter alia*, skatindama kredencialų galiojimą ir pripažinimą visoje Sąjungos darbo rinkoje;

f) stebi, kaip naudojamasi mokymosi kredencialais ir kaip jie pripažįstami, ir padeda rasti sprendimus, kai nustatomi nepripažinimo atvejai;

g) sudaro palankesnes sąlygas, kai tinkama, plėtoti savanoriškam valstybių narių naudojimuisi skirtus Europos profesinius profilius, kuriuos sudaro bendras pagrindinių profesijų nulinio balanso technologijų srityje žinių, įgūdžių ir kompetencijų rinkinys, remiantis, *inter alia*, akademijų parengtomis mokymosi programomis ir, kai tinkama, naudojant Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatoriaus (ESCO) terminiją, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos skaidrumui ir judumui tarp darbo vietų ir per vidaus rinkos sienas;

h) skatina karjeros perspektyvas ir kokybiškas darbo sąlygas, įskaitant deramą darbo užmokestį, nulinio balanso technologijų pramonės šakų darbo vietose, skatina, kad daugiau moterų ir jaunuolių, ypač NEET, vyresnio amžiaus žmonių, profesijų, kurioms gresia išnykimas arba kurių turinį ir užduotis labai keičia naujos technologijos, darbuotojų, taip pat asmenų, dirbančių pertvarką vykdančiuose regionuose, ir asmenų su negalia geriau integruotųsi į nulinio balanso technologijų pramonės šakų darbo rinką ir kad būtų pritraukta kvalifikuotų darbuotojų iš trečiųjų valstybių, pasitelkiant tokias priemones kaip Europos mėlynoji kortelė, ir laikantis nacionalinių kompetencijų, teisės ir praktikos, ir taip užtikrinant įvairesnę darbo jėgą;

i) skatina ir remia darbo jėgos judumą visoje Sąjungoje ir skatina EURES skelbti laisvas darbo vietas, susijusias su nulinio balanso technologijomis, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/589 ([58]);

j) palengvina glaudesnį valstybių narių veiklos koordinavimą ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir praktine patirtimi tarp valstybių narių ir privačiajame sektoriuje, kad būtų didinamas įgūdžių, susijusių su nulinio balanso technologijomis, prieinamumas, be kita ko, prisidėdama prie Sąjungos ir valstybių narių politikos, kuria siekiama pritraukti naujų specialistų iš trečiųjų valstybių ir visų išsilavinimo lygių, laikantis nacionalinių kompetencijų, teisės bei praktikos ir koordinuojant veiksmus su jau esamomis Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje struktūromis;

k) ieško sinergijos su esamomis mokymo ar švietimo programomis, siekiant, be kita ko, akademijų mokymosi programas suderinti su Sąjungos pramonės poreikiais.

VI SKYRIUS.

INOVACIJOS

33 straipsnis

Apribotos bandomosios nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkos

1. Ne vėliau kaip 2025 m. kovo 30 d. valstybės narės, kurdamos apribotas bandomąsias nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkas, įsteigia arba paskiria vieną ar daugiau kontaktinių punktų. Už kiekvieną prašymą sukurti apribotą bandomąją nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinką pagal šį straipsnį atsako vienintelis kontaktinis punktas.

2. Valstybės narės, kartu su vietos ir regioninėmis institucijomis ir, kai tikslinga, kitomis valstybėmis narėmis gali savo iniciatyva sukurti apribotas bandomąsias nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkas. Bet kurios novatoriškas nulinio balanso technologijas kuriančios įmonės, organizacijos ar konsorciumo, kurie atitinka 3 dalies antros pastraipos a punkte nurodytus tinkamumo ir atrankos kriterijus ir kuriuos kompetentingos institucijos atrinko taikydama 3 dalies antros pastraipos b punkte nurodytą atrankos procedūrą, prašymu valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su pramone ir, kai aktualu, mokslinių tyrimų institutais, socialiniais partneriais ir pilietine visuomene, pagal 1 dalį sukuria apribotas bandomąsias nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkas.

([58]) 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/589 dėl Europos užimtumo tarnybų tinklo (EURES) darbuotojų galimybių naudotis judumo skatinimo paslaugomis ir geresnės darbo rinkų integracijos ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 492/2011 ir (ES) Nr. 1296/2013 (OL L 107, 2016 4 22, p. 1).

3. Apribotų bandomųjų nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkų sukūrimo ir veikimo pagal 2 dalį tvarka ir sąlygos patvirtinamos įgyvendinimo aktais. Ta tvarka ir sąlygomis remiamas kompetentingų institucijų lankstumas prioritetizuojant ir tvirtinant paraiškas dėl apribotų bandomųjų nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkų. Jomis skatinamos inovacijos ir mokymasis reguliavimo srityje ir visų pirma atsižvelgiama į konkrečias dalyvaujančių MVĮ ir startuolių, aplinkybes bei pajėgumus.

Tie įgyvendinimo aktai apima bendrus pagrindinius principus dėl šių aspektų:

a) tinkamumo kriterijų ir atrankos procedūros dalyvauti apribotose bandomosiose nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkose;

b) apribotų bandomųjų nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkų taikymo, dalyvavimo jose, jų stebėsenos, pasitraukimo iš jų ir jų nutraukimo procedūrų;

c) dalyviams taikomų sąlygų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 45 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Dalyvavimas apribotose bandomosiose nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkose nedaro poveikio apribotą bandomąją nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinką prižiūrinčių institucijų priežiūros ir taisomųjų veiksmų įgaliojimams. Novatoriškų nulinio balanso technologijų arba kitų novatoriškų technologijų bandymas, kūrimas ir tvirtinimas vykdomas prižiūrint ir remiant kompetentingoms institucijoms. Kompetentingos institucijos savo priežiūros įgaliojimais naudojasi lanksčiai, neviršydamos atitinkamuose teisės aktuose nustatytų ribų, pritaikydamos esamą reglamentavimo praktiką ir naudodamosi savo veiksmų laisve, kai įgyvendina teisines nuostatas ir užtikrina jų vykdymą konkrečiame apribotos bandomosios nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkos projekte, kad būtų pašalintos kliūtys, sumažinta reglamentavimo našta, sumažintas reglamentavimo neapibrėžtumas ir remiamos novatoriškų nulinio balanso technologijų arba kitų novatoriškų technologijų inovacijos.

5. Siekiant šio straipsnio tikslo, kompetentingos institucijos apsvarsto galimybę pagal nacionalinę teisę leisti taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas arba išimtis, kiek tai leidžiama pagal atitinkamą Sąjungos teisę. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad apribotos bandomosios nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkos planu būtų laikomasi Sąjungos teisės reikalavimų ir pagrindinių nacionalinės teisės tikslų ir esminių reikalavimų. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad apie bet kokią didelę riziką sveikatai, saugai ar aplinkai, nustatytą kuriant ir bandant novatoriškas nulinio balanso technologijas ar kitas novatoriškas technologijas, būtų viešai pranešama ir kad tokiu atveju kūrimo ir bandymo procesas būtų nedelsiant sustabdytas, kol tokia rizika bus sumažinta. Jei kompetentingos institucijos mano, kad siūlomas projektas kelia išskirtinę riziką darbuotojų, plačiosios visuomenės arba aplinkos sveikatai ir saugai, visų pirma dėl to, kad jis susijęs su ypač toksiškų medžiagų bandymais, kūrimu ar patvirtinimu, jos patvirtina apribotos bandomosios nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkos planą tik įsitikinusios, kad įdiegtos tinkamos apsaugos priemonės, proporcingos nustatytai išskirtinei rizikai.

6. Apribotos bandomosios nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkos dalyviai pagal taikytiną Sąjungos ir valstybių narių teisę, kuria reglamentuojama atsakomybė, lieka atsakingi už trečiosioms šalims padarytą materialinę žalą, kurios priežastis – bandymai apribotoje bandomojoje nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkoje.

7. Apribotos bandomosios nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkos naudojimo trukmė gali būti pratęsta taikant tą pačią procedūrą, gavus nacionalinės kompetentingos institucijos sutikimą.

8. Apribotos bandomosios nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkos rengiamos ir įgyvendinamos taip, kad, kai aktualu, būtų palengvintas tarpvalstybinis nacionalinių kompetentingų institucijų bendradarbiavimas. Valstybės narės, kurios yra sukūrusios apribotas bandomąsias nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkas, koordinuoja savo veiklą ir bendradarbiauja per Platformą, kad dalytųsi aktualia informacija su kitomis valstybėmis narėmis. Platforma gali pakviesti bendroves, dalyvavusias apribotoje bandomojoje nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkoje, pasidalyti savo patirtimi, susijusia su procesu. Komisija, remdamasi valstybių narių pateikta informacija ir Platformoje įvykusiomis diskusijomis, reguliariai teikia ataskaitas apie apribotų bandomųjų nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkų įgyvendinimo rezultatus, be kita ko, pateikia gerosios praktikos pavyzdžių, aprašo įgytą patirtį ir pateikia rekomendacijų dėl jų struktūros, ir, kai aktualu, dėl šio reglamento ir kitų Sąjungos teisės aktų taikymo apribotoje bandomojoje nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkoje, atsižvelgiant į apribotos bandomosios nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkos paskirtį.

34 straipsnis

MVĮ ir startuoliams skirtos priemonės

1. Valstybės narės:

a) suteikia MVĮ ir startuoliams pirmenybę dalyvauti apribotose bandomosiose nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkose tiek, kiek jos tenkina 33 straipsnyje nustatytas tinkamumo sąlygas;

b) organizuoja informuotumo apie MVĮ ir startuolių dalyvavimą apribotose bandomosiose nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkose didinimo veiksmus;

c) kai tikslinga, sukuria specialų ryšių su MVĮ ir startuoliais palaikymo kanalą, kuriuo būtų teikiamos gairės ir atsakoma į užklausas dėl 33 straipsnio įgyvendinimo.

2. Valstybės narės atsižvelgia į konkrečius MVĮ ir startuolių interesus bei poreikius ir teikia tinkamą administracinę paramą, kad jie galėtų dalyvauti apribotose bandomosiose nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkose. Nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, valstybės narės turėtų informuoti MVĮ ir startuolius apie galimą finansinę paramą jų veiklai apribotose bandomosiose nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkose.

35 straipsnis

Strateginio energetikos technologijų plano iniciatyvinės grupės įsteigimas

1. Įsteigiama Strateginio energetikos technologijų plano iniciatyvinė grupė (toliau – SET plano iniciatyvinė grupė).

2. SET plano iniciatyvinė grupė atlieka šiame reglamente nustatytas užduotis.

36 straipsnis

SET plano iniciatyvinės grupės užduotys

1. SET plano iniciatyvinė grupė teikia gaires dėl Strateginio energetikos technologijų plano ir nustato jo kryptį.

2. Komisija ir valstybės narės dirba ir koordinuoja veiklą SET plano iniciatyvinėje grupėje, kad padėtų remti švarių, veiksmingų ir ekonomiškai konkurencingų energetikos technologijų plėtrą, koordinuodamos veiklą ir bendradarbiaudamos švarios energijos mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje ir, kai aktualu, pakviesdamos dalyvauti trečiąsias valstybes.

3. SET plano iniciatyvinė grupė pataria ir padeda Komisijai rengiant iniciatyvas, susijusias su 1 ir 2 dalyse nurodytomis užduotimis.

37 straipsnis

SET plano iniciatyvinės grupės struktūra ir veikimas

1. SET plano iniciatyvinę grupę sudaro valstybės narės ir Komisija. Jai pirmininkauja vienas ar daugiau Komisijos atstovų.

2. Kiekviena valstybė narė į SET plano iniciatyvinę grupę paskiria aukšto lygio atstovą. Kai aktualu, atsižvelgiant į funkciją ir ekspertines žinias, valstybė narė gali paskirti daugiau nei vieną atstovą skirtingoms su SET plano iniciatyvinės grupės darbu susijusioms užduotimis vykdyti. Kiekvienas į SET plano iniciatyvinę grupę paskirtas atstovas turi pakaitinį narį.

3. SET plano iniciatyvinė grupė, remdamasi Komisijos pasiūlymu, paprasta narių balsų dauguma priima savo darbo tvarkos taisykles.

4. SET plano iniciatyvinės grupės posėdžiai rengiami reguliariai, kad būtų užtikrintas efektyvus jos užduočių vykdymas. Prireikus SET plano iniciatyvinė grupė susitinka pagrįstu Komisijos arba paprastos jos narių daugumos prašymu.

5. Komisija padeda SET plano iniciatyvinei grupei per vykdomąjį sekretoriatą, kuris teikia techninę ir logistinę paramą.

6. SET plano iniciatyvinė grupė gali sudaryti nuolatines arba laikinas darbo grupes arba specialios paskirties grupes konkretiems klausimams nagrinėti ir užduotims vykdyti.

VII SKYRIUS.

VALDYMAS

38 straipsnis

Europinės nulinio balanso platformos sukūrimas ir užduotys

1. Sukuriama Europinė nulinio balanso platforma (toliau – Platforma).

2. Platforma atlieka šiame reglamente nustatytas užduotis.

3. Platforma gali patarti ir padėti Komisijai ir valstybėms narėms dėl jų veiksmų, kuriais siekiama šio reglamento I skyriuje nustatytų tikslų, kartu, kai įmanoma, vengiant neproporcingos administracinės naštos valstybėms narėms ir atsižvelgiant į valstybių narių nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus.

4. Platformos nariai koordinuoja veiksmus dėl nulinio balanso pramonės partneryščių Platformoje, siekdami padėti skatinti visame pasaulyje diegti nulinio balanso technologijas, bendradarbiauti plėtojant novatoriškas nulinio balanso technologijas ir remti Sąjungos pramonės pajėgumų vaidmenį sudarant sąlygas visuotiniam perėjimui prie švarios energijos, laikantis bendro šio reglamento tikslo, nustatyto 1 straipsnyje. Platformoje periodiškai gali būti aptariami, *inter alia*, šie klausimai:

a) kaip pagerinti ir paskatinti Sąjungos ir trečiųjų valstybių bendradarbiavimą, dalijimąsi praktine patirtimi ir technologijomis nulinio balanso vertės grandinėje;

b) atsparumas, be kita ko, didinant į šio reglamento taikymo sritį patenkančių Europos pramonės šakų konkurencingumą pasaulinių vertės grandinių atžvilgiu ir rekomenduojami konkurencingumo didinimo veiksmai;

c) kai tinkama, šio reglamento ir kitų Sąjungos iniciatyvų, kurios galėtų padėti siekti šio reglamento tikslų, nuoseklumo didinimas ir tai, ar nevertėtų pateikti su tuo susijusių rekomendacijų;

d) pažanga, susijusi su nulinio balanso technologijų vertės grandinėmis, vykstantys technologiniai ir pramoniniai pokyčiai ir galimos būsimos besiformuojančios strateginės vertės grandinės, atsižvelgiant į šio reglamento tikslus;

e) geriausia praktika, susijusi su II skyriaus II skirsnio ir 15 bei 16 straipsnių įgyvendinimu ir leidimų išdavimui nustatytų terminų paspartinimu;

f) kaip pašalinti netarifines prekybos kliūtis, pavyzdžiui, taikant atitikties vertinimo tarpusavio pripažinimą arba įsipareigojant išvengti eksporto apribojimų;

g) kurioms trečiosioms valstybėms galėtų būti teikiama pirmenybė sudarant nulinio balanso pramonės partnerystes, atsižvelgiant į:

   i) galimą indėlį į tiekimo saugumą, atsižvelgiant į jų nulinio balanso technologijų gamybos pajėgumą;

   ii) tai, ar yra sudarytų trečiosios valstybės ir Sąjungos bendradarbiavimo susitarimų;

   iii) tai, ar trečiosios valstybės reguliavimo sistema ir jos įgyvendinimu užtikrinama poveikio aplinkai stebėsena, prevencija ir kuo didesnis sumažinimas, socialiai atsakingos praktikos, įskaitant pagarbą žmogaus ir darbo teisėms ir prasmingą bei nešališką bendradarbiavimą su vietos bendruomenėmis, taikymas, skaidrios verslo praktikos taikymas ir neigiamo poveikio tinkamam viešojo administravimo ir teisinės valstybės veikimui prevencija;

   iv) CO_2 įleidimo ir saugojimo pajėgumus tų valstybių teritorijose;

h) tai, kaip skatinti nulinio balanso technologijų gamybą Sąjungoje sprendžiant finansavimo, reguliavimo sistemos ir garantijų, susijusių su investicijomis ir vieta, klausimus;

i) prekybos priemonių taikymo nulinio balanso pramonės sektoriuose vertinimą.

Šia dalimi nedaromas poveikis Tarybos prerogatyvoms pagal Sutartis dėl neprivalomų tarptautinių teisinių priemonių.

5. Valstybės narės gali padėti Komisijai įgyvendinant bendradarbiavimo priemones, nustatytas nulinio balanso pramonės partnerystėje.

6. Atsižvelgdama į 2023 m. spalio 24 d. Komisijos ataskaitą „Švarios energijos technologijų konkurencingumo pažanga“ ir į Komisijos 2022 m. metinį naštos tyrimą, Komisija pateikia Platformai ataskaitą dėl nulinio balanso pramonės šakoms tenkančios reglamentavimo naštos pokyčių.

7. Platforma reguliariai koordinuoja veiksmus su Aukšto lygio standartizacijos forumu, kad aptartų standartizacijos panaudojimą remiant nulinio balanso technologijų plėtrą Sąjungoje.

39 straipsnis

Platformos struktūra ir veikimas

1. Platformą sudaro valstybių narių ir Komisijos atstovai. Jai pirmininkauja Komisijos atstovas.

2. Kiekviena valstybė narė paskiria į Platformą aukšto lygio atstovą. Kai aktualu atsižvelgiant į funkciją ir ekspertines žinias, valstybė narė gali paskirti daugiau nei vieną atstovą skirtingoms Platformos užduotimis vykdyti. Kiekvienas į Platformą paskirtas atstovas turi pakaitinį narį. Balsavimo teises turi tik valstybės narės. Kiekviena valstybė narė turi tik vieną balsą, nepriklausomai nuo atstovų skaičiaus.

3. Platforma, remdamasi Komisijos pasiūlymu, paprasta narių balsų dauguma priima savo darbo tvarkos taisykles.

4. Platformos posėdžiai rengiami reguliariai, kad būtų užtikrintas efektyvus šiame reglamente numatytų užduočių vykdymas. Prireikus, Platforma rengia neeilinius posėdžius, remdamasi pagrįstu Komisijos arba valstybės narės prašymu.

5. Komisija padeda Platformai per vykdomąjį sekretoriatą, kuris teikia techninę ir logistinę paramą.

6. Platforma gali steigti nuolatinius arba laikinus pogrupius, sprendžiančius konkrečius klausimus ir užduotis, susijusius su šiuo reglamentu.

Platforma įsteigia bent pogrupį, kuris užtikrintų tinkamą akademijų veiklos įgyvendinimą pagal V skyrių.

7. Platforma kviečia Europos Parlamento atstovus stebėtojų teisėmis dalyvauti jos posėdžiuose, įskaitant 6 dalyje nurodytų nuolatinių ar laikinų pogrupių posėdžius. Europos Parlamentas visus su Platformos darbu susijusius dokumentus ir informaciją gauna tuo pačiu metu kaip ir Platformos nariai.

8. Platforma įsteigia Nulinio balanso pramonės grupę. Ta grupė savo iniciatyva arba Platformos prašymu teikia rekomendacijas Platformai, kad padėtų siekti šio reglamento tikslų.

9. Kai tinkama, Platforma arba Komisija gali kviesti ekspertus, atstovaujančius pramonei, pilietinei visuomenei, akademinei bendruomenei, profesinėms sąjungoms ir kitoms trečiosioms šalims, dalyvauti Platformos ir pogrupių posėdžiuose arba teikti pastabas raštu. Tie ekspertai nedalyvauja priimant sprendimus.

10. Platforma imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų saugų konfidencialios ir neskelbtinos komercinės informacijos tvarkymą ir apdorojimą.

11. Platforma deda visas pastangas, kad sprendimai būtų priimami bendru sutarimu.

12. Platforma koordinuoja veiklą ir bendradarbiauja su esamais ir reikiamais pramonės aljansais ir, kai tinkama, kviečia juos dalyvauti jos posėdžiuose, įskaitant 6 dalyje nurodytų nuolatinių ar laikinų pogrupių posėdžius.

13. Platforma bent kartą per metus susitinka su 35 straipsnyje nurodytos SET plano iniciatyvinės grupės atstovais, kad aptartų naujausius pokyčius, šio reglamento ir Strateginio energetikos technologijų plano įgyvendinimo sinergiją ir pateiktų su tuo susijusias rekomendacijas.

40 straipsnis

Nulinio balanso reglamentavimo naštos mokslinė patariamoji grupė

1. Įsteigiama Nulinio balanso reglamentavimo naštos mokslinė patariamoji grupė (toliau – Mokslinė patariamoji grupė).

2. Mokslinę patariamąją grupę sudaro bent 7 vyresnieji mokslo ekspertai, kurių žinios apima platų įvairių susijusių disciplinų spektrą. Mokslinės patariamosios grupės nariai turi atitikti 4 dalyje nustatytus kriterijus.

3. Ne daugiau kaip du Mokslinės patariamosios grupės nariai gali turėti tos pačios valstybės narės pilietybę. Mokslinės patariamosios grupės narių nepriklausomumas neturi kelti jokių abejonių.

4. Atlikus atvirą, sąžiningą ir skaidrią atrankos procedūrą, Mokslinės patariamosios grupės nariai skiriami ketverių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta vieną kartą. Narių atranka vykdoma remiantis šiais kriterijais:

a) moksline kompetencija;

b) patirtimi atliekant mokslinius vertinimus ir teikiant mokslines rekomendacijas jų kompetencijos srityse;

c) kompetencija viešojo administravimo srityje arba kitose su Mokslinės patariamosios grupės užduotimis susijusiose srityse;

d) profesine patirtimi tarpdisciplininėje tarptautinėje aplinkoje.

5. Mokslinės patariamosios grupės nariai skiriami individualiai ir savo nuomones teikia nepriklausomai nuo valstybių narių ir Sąjungos institucijų. Mokslinė patariamoji grupė iš savo narių išsirenka pirmininką ketverių metų laikotarpiui. Ji priima savo darbo tvarkos taisykles.

6. Mokslinė patariamoji grupė, vykdydama savo veiklą, atlieka išskirtinai patariamąją funkciją ir veikia nedarydama poveikio Komisijos iniciatyvos teisei, Tarpinstituciniam susitarimui dėl geresnės teisėkūros ir Komisijos tikrinimo ir kokybės kontrolės funkcijoms Reglamentavimo patikros valdyboje.

7. Mokslinė patariamoji grupė pagal 6 dalį remia Komisijos, Europos Parlamento ir valstybių narių darbą ir kartu nepriklausomai vykdo savo užduotis teikdama patariamąsias ataskaitas dėl reglamentavimo Sąjungos teise poveikio ir tokio reglamentavimo naštos pramonės veiklai, patenkančiai į šio reglamento taikymo sritį. Siekdama teikti nuoseklius patarimus, Mokslinė patariamoji grupė reglamentavimo poveikį ir naštą pramonės veiklai, patenkančiai į šio reglamento taikymo sritį, įvertina naudodamasi moksliškai pagrįsta metodika ir, kai tinkama, atsižvelgdama į geresnio reglamentavimo priemonių rinkinį.

8. Mokslinės patariamosios grupės sekretoriato paslaugas teikia Komisija.

9. Mokslinė patariamoji grupė reguliariai keičiasi nuomonėmis apie savo darbą su Platforma.

41 straipsnis

Nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai

Valstybės narės atsižvelgia į šį reglamentą rengdamos savo nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, visų pirma kiek tai susiję su energetikos sąjungos „mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo“ aspektu, atsižvelgdamos į Energetikos sąjungos strategijos ir Strateginio energetikos technologijų plano prioritetus, ir kas dvejus metus teikdamos pažangos ataskaitas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį.

VIII SKYRIUS

STEBĖSENA

42 straipsnis

Stebėsena

1. Komisija nuolat stebi:

a) Sąjungos pažangą siekiant 1 straipsnyje nurodytų Sąjungos tikslų, visų pirma su nulinio balanso technologijų tiekimu susijusią riziką, kuri iškreiptų konkurenciją arba suskaidytų vidaus rinką, ir susijusį šio reglamento poveikį;

b) Sąjungos pažangą siekiant 5 straipsnyje nurodytų lyginamųjų rodiklių, atsižvelgiant į suvaržymus ir galimybes pasaulinėje rinkoje;

c) nulinio balanso technologijų importo į Sąjungos teritoriją ir eksporto už Sąjungos teritorijos vertę arba apimtį;

d) pažangą, padarytą siekiant 20 straipsnyje nurodyto Sąjungos lygmens tikslo, susijusio su CO_2 įleidimo pajėgumu ir susijusia CO_2 transportavimo infrastruktūra bei susijusia CO_2 surinkimo veikla.

2. Valstybės narės ir jų tuo tikslu paskirtos nacionalinės institucijos renka ir teikia duomenis ir kitus įrodymus, kurių reikalaujama pagal 1 dalį.

Visų pirma, jos bent kas 3 metus renka duomenis apie:

a) prekybos nulinio balanso technologijomis arba prekėmis, kuriose naudojamos nulinio balanso technologijos, kliūtis vidaus rinkoje ir galimus jų veiksnius, įskaitant atvejus, kai tokios kliūtys kyla dėl pasaulinės tiekimo grandinės sutrikimų;

b) nulinio balanso technologijų raidą ir rinkos tendencijas, taip pat atitinkamų nulinio balanso technologijų rinkos kainas, įskaitant informaciją apie aukcionus ir jų dažnumą, sutarties skyrimo kainas ir paskirstomą kiekį, priklausomai nuo to, kas aktualu vykdant IV skyriaus reikalavimus;

c) nulinio balanso technologijų gamybos pajėgumą ir susijusią veiklą, įskaitant duomenis apie užimtumą ir įgūdžius;

d) MVĮ, dalyvaujančių nulinio balanso technologijų gamybos projektuose, skaičių;

e) toliau nurodytą informaciją, susijusią su leidimų išdavimo procedūromis, apie kiekvieną nulinio balanso technologiją pateikiant atskirai:

   i) inicijuotų leidimų išdavimo procedūrų skaičių, atmestų prašymų skaičių ir priimtų bendrųjų sprendimų skaičių, nurodant, ar jais projektas patvirtintas ar atmestas;

   ii) leidimų išdavimo procedūrų, kai buvo priimtas bendrasis sprendimas, trukmę, įskaitant terminų pratęsimo trukmę;

   iii) informaciją apie bendrų kontaktinių punktų veiklai skirtus išteklius;

f) apribotų bandomųjų nulinio balanso technologijų reglamentavimo aplinkų skaičių ir pobūdį;

g) nuolat požeminėse saugyklose saugomą CO_2 kiekį, laikantis Direktyvos 2009/31/EB.

3. Kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip 2027 m. kovo 15 d., o vėliau – kas trejus metus pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje išdėstomi 2 dalyje nurodyti duomenys, jei jie dar nėra įtraukti į nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus arba neatitinka tų planų elementų.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyta pareiga teikti ataskaitas netaikoma, jei valstybės narės mano, kad tai prieštarautų jų gyvybiniams saugumo interesams pagal SESV 346 straipsnį.

5. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamas šio straipsnio 3 dalyje nurodytų ataskaitų šablonas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 45 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

6. Remdamasi pagal šio straipsnio 3 dalį pateiktomis ataskaitomis, Komisija stebi šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą Sąjungos pažangą ir kasmet skelbia susijusias rekomendacijas kaip švarios energijos technologijų konkurencingumo metinių ataskaitų dalį pagal Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnio 2 dalies m punktą. Rekomendacijose taip pat apsvarstoma, ar šis reglamentas apima visas nulinio balanso technologijas, būtinas šio reglamento 1 straipsnyje nustatytiems tikslams pasiekti.

7. Remdamasi pagal Direktyvos 2009/31/EB 10 straipsnį pateiktais prašymų išduoti leidimą projektais ir pagal šio reglamento 21 straipsnio 2 dalį, 23 straipsnio 4 dalį ir 23 straipsnio 6 dalį pateiktomis ataskaitomis, Komisija stebi pažangą, padarytą siekiant Sąjungos masto CO_2 įleidimo pajėgumo tikslo, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalies d punkte. Komisija kartą per metus teikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

8. Komisija informuoja Platformą apie savo išvadas, susijusias su šiuo straipsniu.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

Komisijai pagal 44 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama tvarka, kurios laikantis atsižvelgiama į 23 straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų susitarimus ir investicijas į trečiųjų šalių turimą saugojimo pajėgumą, siekiant užtikrinti jų individualų indėlį, nustatytą 23 straipsnio 5 dalyje, ir nustatomas 23 straipsnio 6 dalyje nurodytų ataskaitų turinys.

44 straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 23 straipsnio 12 dalyje, 43 straipsnyje ir 46 straipsnio 7 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2024 m. birželio 29 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 23 straipsnio 12 dalyje, 43 straipsnyje ir 46 straipsnio 7 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 23 straipsnio 12 dalį, 43 straipsnį arba 46 straipsnio 7 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

45 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011. Su šio reglamento 25 straipsniu susijusiais klausimais Komisijai padeda Tarybos sprendimu 71/306/EEB ([59]) įsteigtas Viešųjų pirkimų patariamasis komitetas. Su šio reglamento 26 straipsniu susijusiais klausimais Komisijai padeda pagal Reglamento (ES) 2018/1999 44 straipsnį įsteigtas Energetikos sąjungos komitetas.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

46 straipsnis

Vertinimas

1. Ne vėliau kaip 2028 m. birželio 30 d., o vėliau – kas trejus metus Komisija atlieka šio reglamento vertinimą ir pateikia savo pagrindinių išvadų ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.

2. 1 dalyje nurodytu vertinimu įvertinama:

a) ar pasiekti 1 straipsnyje nustatyti šio reglamento tikslai, visų pirma jo indėlis į bendrosios rinkos veikimą, šio reglamento poveikis verslo klientams, visų pirma MVĮ, ir galutiniams naudotojams, ir ar pasiekti Europos žaliojo kurso tikslai;

b) ar šis reglamentas tinkamas, kad būtų realizuoti laikotarpio po 2030 m. tikslai ir ilgesniam – iki 2050 m. – laikotarpiui nustatytas poveikio klimatui neutralumo tikslas, nurodytas 1 straipsnyje, atsižvelgiant, be kitų aspektų, į galimybę į šį reglamentą įtraukti kitas technologijas, kurios gali atlikti svarbų vaidmenį siekiant ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą;

c) ar tam, kad Sąjungai būtų užtikrintas tų technologijų tiekimo saugumas, reikia nustatyti konkrečioms technologijoms taikomus rodiklius.

3. Atliekant vertinimą atsižvelgiama į:

a) 42 straipsnyje nurodyto stebėsenos proceso rezultatus;

b) technologinius poreikius, kylančius iš atnaujintų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų, įskaitant Strateginį energetikos technologijų planą, atsižvelgiant į naujausią energetikos sąjungos būklės ataskaitą.

4. Per tą patį šio straipsnio 1 dalyje nurodytą laikotarpį, taip pat kiekvieną kartą atnaujinus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus arba parengus naują jų redakciją ir pasikonsultavusi su Platforma, Komisija įvertina poreikį išplėsti 4 straipsnyje nustatytą nulinio balanso technologijų sąrašą ir, kai tikslinga, pateikia pasiūlymą dėl tokio sąrašo išplėtimo.

5. Valstybių narių kompetentingos institucijos pateikia Komisijai visą turimą atitinkamą informaciją, kurios Komisijai gali prireikti 1 dalyje nurodytos ataskaitos parengimo tikslais.

([59]) 1971 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 71/306/EEB dėl Viešųjų darbų sutarčių patariamojo komiteto įsteigimo (OL L 185, 1971 8 16, p. 15).

6. Jeigu, remdamasi šio straipsnio 1 dalyje nurodyta ataskaita, Komisija padaro išvadą, jog tikėtina, kad Sąjunga 1 straipsnio 1 dalyje nustatytų tikslų nepasieks, ji, pasikonsultavusi su Platforma, įvertina galimybę pasiūlyti priemonių, kuriomis būtų užtikrintas tų tikslų pasiekimas, ir įvertina tokių priemonių proporcingumą.

7. Ne vėliau kaip 2025 m. kovo 30 d. Komisija pagal 44 straipsnį priima deleguotąjį aktą siekiant, remiantis 4 straipsnyje pateiktu nulinio balanso technologijų sąrašu, iš dalies pakeisti priedą, kad būtų nustatytos nulinio balanso technologijų pakategorės ir konkrečių toms technologijoms gaminti naudojamų komponentų sąrašas. Tas deleguotasis aktas grindžiamas išsamiu vertinimu, siekiant nustatyti konkrečius esminius komponentus, kurie gali būti pagrįstai laikomi pirmiausia naudojamais nulinio balanso technologijoms gaminti. Tas vertinimas grindžiamas metodine nulinio balanso technologijų tiekimo grandinių analize, visų pirma atsižvelgiant į komponentų prieinamumą rinkoje, tinkamą išsamumo lygį ir technologijų raidą. Remdamasi tuo vertinimu, Komisija gali peržiūrėti tą deleguotąjį aktą.

47 straipsnis

Konfidencialios informacijos tvarkymas

1. Informacija, gauta įgyvendinant šį reglamentą, naudojama tik šio reglamento tikslais ir saugoma pagal atitinkamą Sąjungos ir nacionalinę teisę.

2. Valstybės narės ir Komisija užtikrina komercinių ir verslo paslapčių ir kitos neskelbtinos, konfidencialios ir įslaptintos informacijos, gautos ir apdorotos taikant šį reglamentą, įskaitant rekomendacijas ir priemones, kurių reikia imtis, apsaugą pagal Sąjungos ir atitinkamą nacionalinę teisę.

3. Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad įslaptintos informacijos, kuri buvo pateikta arba kuria pasikeista pagal šį reglamentą, slaptumo žymos laipsnis nebūtų sumažintas arba ta informacija nebūtų išslaptinta be informaciją teikiančios šalies išankstinio raštiško sutikimo pagal atitinkamą Sąjungos ar nacionalinę teisę.

4. Jei valstybė narė mano, kad apibendrintos informacijos atskleidimas pagal 23 straipsnį, tikėtina, pakenks jos nacionalinio saugumo interesams, ji gali, pateikdama pagrįstą pranešimą, prieštarauti tam, kad Komisija atskleistų tą informaciją.

5. Komisija ir nacionalinės institucijos, jų pareigūnai, darbuotojai ir kiti tų institucijų prižiūrimi asmenys užtikrina informacijos, gautos vykdant jų užduotis ir veiklą, konfidencialumą pagal atitinkamą Sąjungos ar nacionalinę teisę. Ši pareiga taip pat taikoma visiems valstybių narių atstovams, stebėtojams, ekspertams ir kitiems dalyviams, dalyvaujantiems Platformos posėdžiuose pagal 39 straipsnį.

48 straipsnis

Reglamento (ES) 2018/1724 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) 2018/1724 iš dalies keičiamas taip:

1) I priedo pirmoji skiltis papildoma nauja eilute „R. Nulinio balanso technologijų gamybos projektai“;

2) I priedo antroje skiltyje eilutė „R. Nulinio balanso technologijų gamybos projektai“ papildoma šiais punktais:

„1. informacija apie leidimų išdavimo procedūrą“;

2. finansavimo ir investavimo paslaugos;

3. finansavimo galimybės Sąjungos arba valstybių narių lygmeniu;

4. verslo rėmimo paslaugos, įskaitant, be kita ko, pelno mokesčio deklaracijas, vietos mokesčių įstatymus, darbo teisę“;

3) II priedo pirmoji skiltis papildoma nauja eilute „Nulinio balanso technologijų gamybos projektai“;

4) II priedo antrosios skilties eilutė „Nulinio balanso technologijų gamybos projektai“ papildoma šiuo punktu:

„Visiems atitinkamiems leidimams statyti, plėsti, keisti ir vykdyti nulinio balanso technologijų gamybos projektus ir nulinio balanso strateginius projektus, įskaitant statybos, cheminių medžiagų ir prijungimo prie tinklo leidimus, poveikio aplinkai vertinimus ir leidimus, kai reikalinga, įskaitant visus prašymus ir procedūras, taikomos procedūros“;

5) II priedo trečiosios skilties eilutė „Nulinio balanso technologijų gamybos projektai“ papildoma šiuo punktu:

„Visi rezultatai, susiję su procedūromis, pradedant prašymo išsamumo pripažinimu ir baigiant paskirtojo kontaktinio punkto pranešimu apie bendrąjį sprendimą dėl procedūros rezultatų“;

6) III priedas papildomas šiuo nauju punktu:

„8. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1735 (*) 6 straipsnio 1 dalį įsteigti arba paskirti bendri kontaktiniai punktai, be kita ko, to reglamento 18 straipsnio 1 dalies tikslais, ir kontaktiniai punktai, įsteigti arba paskirti pagal to reglamento 33 straipsnio 1 dalį

(*) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1735 dėl priemonių sistemos Europos nulinio balanso technologijų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724 (OL L, 2024/1735, 2024 6 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).“

49 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Jis taikomas nuo 2024 m. birželio 29 d.

3. Iki 2026 m. birželio 30 d. 25 straipsnio 1 dalis taikoma tik sutartims, kurias sudaro centrinės perkančiosios organizacijos, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 16 punkte ir Direktyvos 2014/25/ES 2 straipsnio 1 dalies 12 punkte, ir sutartims, kurių vertė yra 25 mln. EUR arba didesnė.

4. 26 ir 28 straipsniai taikomi nuo 2025 m. gruodžio 30 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2024 m. birželio 13 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkė*
R. METSOLA	H. LAHBIB

PRIEDAS

Galutinių produktų ir specifinių komponentų, laikomų pirmiausia naudojamais nulinio balanso technologijoms gaminti, sąrašas

	Nulinio balanso technologijų pakategorės	Komponentai, kurie pirmiausia naudojami nulinio balanso technologijų tikslais
Saulės energijos technologijos	Fotovoltinės energijos technologijos	
	Saulės šilumos elektros energijos technologijos	
	Saulės šiluminės energijos technologijos	
	Kitos saulės energijos technologijos	
Sausumos vėjo ir jūros atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos	Sausumos vėjo energijos technologijos	
	Jūros atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos	
Baterijų ir energijos kaupimo technologijos	Baterijų technologijos	
	Energijos kaupimo technologijos	
Šilumos siurbliai ir geoterminės energijos technologijos	Šilumos siurblių technologijos	
	Geoterminės energijos technologijos	
Vandenilio technologijos	Elektrolizeriai	
	Vandenilio kuro elementai	
	Kitos vandenilio technologijos	
Tvarios biodujų ir biometano technologijos	Tvarios biodujų technologijos	
	Tvarios biometano technologijos	
CCS technologijos	Anglies dioksido surinkimo technologijos	
	Anglies dioksido saugojimo technologijos	

	Nulinio balanso technologijų pakategorės	Komponentai, kurie pirmiausia naudojami nulinio balanso technologijų tikslais
Elektros tinklų technologijos	Elektros tinklų technologijos	
	Elektros įkrovimo technologijos transporto reikmėms	
	Tinklo skaitmeninimo technologijos	
	Kitos elektros tinklų technologijos	
Branduolių dalijimosi energijos technologijos	Branduolių dalijimosi energijos technologijos	
	Branduolinio kuro ciklo technologijos	
Tvarių alternatyviųjų degalų technologijos	Tvarių alternatyviųjų degalų technologijos	
Hidroenergijos technologijos	Hidroenergijos technologijos	
Kitos atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos	Osmosinės energijos technologijos	
	Aplinkos energijos technologijos, išskyrus šilumos siurblius	
	Biomasės technologijos	
	Sąvartynų dujų technologijos	
	Nuotekų valymo įrenginių dujų technologijos	
	Kitos atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos	
Su energetikos sistemomis susijusios energijos vartojimo efektyvumo technologijos	Su energetikos sistemomis susijusios energijos vartojimo efektyvumo technologijos	
	Šilumos tinklo technologijos	
	Kitos su energetikos sistemomis susijusios energijos vartojimo efektyvumo technologijos	

	Nulinio balanso technologijų pakategorės	Komponentai, kurie pirmiausia naudojami nulinio balanso technologijų tikslais
Atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras	Atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro technologijos	
Biotechnologiniai klimato ir energetikos sprendimai	Biotechnologiniai klimato ir energetikos sprendimai	
Transformatyviosios pramonės dekarbonizacijos technologijos	Transformatyviosios pramonės dekarbonizacijos technologijos	
CO_2 transportavimo ir naudojimo technologijos	CO_2 transportavimo technologijos	
	CO_2 naudojimo technologijos	
Transportui skirtos vėjo varomosios ir elektros srovės varomosios technologijos	Vėjo varomosios technologijos	
	Elektros srovės varomosios technologijos	
Kitos branduolinės technologijos	Kitos branduolinės technologijos	